AKŞAM'ın yeni müsabakasına iştirak ediniz!
Müsabaka tafsilâtı bugün 7 nci sahifede

AKŞAM

Bir büyük kısım
GÜMÜŞÜ TİLKİ
Satılmak üzere duruyor.
FİATLAR 70 LİRADAN 70
Adres: Alman kürk atelyesi
İstiklâl caddesi 288.

Sene 21 — No. 7345 — Fiati her yerde 5 kuruş | PERŞEMBE 30 Mart 1939 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Fransanın İtalyaya cevabı

İngiltere ve Fransa, Polonya ile Romanyaya askerî garanti verecekler

İngiliz Büyük Erkânıharbiye Reisi Parise gitti, müzakereler başladı

B. Mussolini'nin nutkundan sonra hasıl olan nikbinlik azalıyor

İngiliz - Fransız ittifakı dünyanın her tarafına teşmil edilecek. İngilterede şimdilik mecburî askerlik düşünülmüyor. Yalnız gençler mecburî beden terbiyesine tabi tutulacaklar

Paris 29 — İngiliz büyük erkânıharbiye reisi general Vikont Gort, yanında hava ve donanma erkânıharbiyesine mensup birçok zevat ve generaller bulunduğu halde dün saat 17 de tayyare ile Parise gelmiştir. General Gort, tayyare meydanında Fransız büyük erkânıharbiye reisi general Gamelin, hava erkânıharbiye reisi general Willemin, donanma erkânıharbiye reisi amiral Darlan tarafından karşılanmıştır.

Londra 29 — Daily Herald gazetesi yazıyor: İngiliz imparatorluk büyük erkânıharbiye reisinin Fransayı ziyareti, iki memleket askerî ricali arasında yapılacak müzakerelerin ilk safhasını teşkil etmektedir. Bu görüşmeler esnasında hava kuvvetleri, İngilterenin bir harp zamanında Fransaya göndereceği askerin yardımını daha müessir bir şekle koymak için tetkik edilecektir.

Paris 29 — Figaro diyor ki: «Parise gelen mühim İngiliz askerî heyeti Fransız askerî makamları ile, Avrupada yeni tecavüzler ihtimaline işbirliği plânları müzakere edecektir. Bu heyete dahil generallerin şahsiyeti, Fransız - İngiliz askerî işbirliğinin mütecavizlerine karşı azamî müessir tedbirler almasını mümkün kılacak vaziyettedir.»

İngiliz Büyük erkânıharbiye reisi general Gort

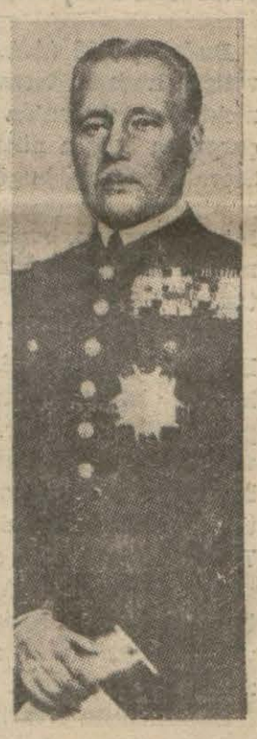

Fransız Büyük erkânıharbiye reisi general Gamlin

Maginot hattını ziyaret

Paris 29 — İngiliz büyük erkânıharbiye reisi general Gort, bugün Fransız büyük erkânıharbiye reisi general Gamelin ile uzun müddet görüşmüştür.

İngiliz askerî heyeti, Fransız generallerile birlikte otomobille Regms şehrine gitmiştir. Heyet Maginot hattındaki yeni tahkimatı ziyaret edecektir.

Tayyare imali birleştirilecek

Londra 29 — Fransız Hava Nazırı, Gy Lachambre gelecek hafta Londraya gelecek ve İngiliz Hava Nazırile görüşecektir.

Bu mülâkat esnasında Fransa ile İngilterenin tayyare imalini birleştirmesi meselesi görüşülecektir.

Mecburî askerlik yerine beden talimleri mecburiyeti

Londra 29 (A.A.) — Gazeteler, millî müdafaa sahasında daha enerjik tedbir alınması için yazılar yazmaktadır. Hemen bütün gazeteler, yalnız silâhlanmanın daha ziyade hızlandırılmasını değil, ayni zamanda asker-

(Devamı 4 üncü sahifede)

B. Daladier tekrar ediyor Ne bir karış yer, ne de hakkımızdan fedakârlık..

"Harbe mecbur edilirsek Fransa bi vücud gibi kıyam edecektir„

Evvelce "tabiî emeller„ den bahsedilirdi. Şimdi bunu yerine "hayatî saha„ kaim oldu. Bu istilâ niyetinde başka bir şey değildir. Avrupa nasıl endişe etmez?

Paris 29 — Başvekil B. Daladier bu akşam radyoda mühim bir nutuk söylemiştir. Bu nutuk bütün Fransız istasyonları, İngiliz kısa dalgası, Amerikanın başlıca istasyonları, Cenubî Amerikada Brezilyanın muhtelif istasyonları tarafından ayni zamanda neşretmiştir. Müteakiben Fransız istasyonları nutkun ingilizce, Almanca, italyanca, ispanyolca, arapça tercümelerini neşretmişlerdir.

B. Daladier nutkunda demiştir ki:

«Fransanın politikasından mesul olmak sıfatile Fransızlara ve bütün dünyaya hitab ederek vaziyet ve takip ettiğimiz siyaset hakkında izahat vermek istiyorum. Hepimiz soruyoruz: Memleket bir tehdid karşısında mıdır, değil midir? Buna vereceğim cevap şudur: Tedbirli bulunmak her hükûmetin vazifesidir. Fakat bugünkü vaziyette hareket eseri göstermiyenler kuvvetin şeriki, harekete geçenler ise tahrik yapıyor, telâkki ediliyor. Bu vaziyet, Fransanın ne iste-

(Devamı 11 nci sahifede)

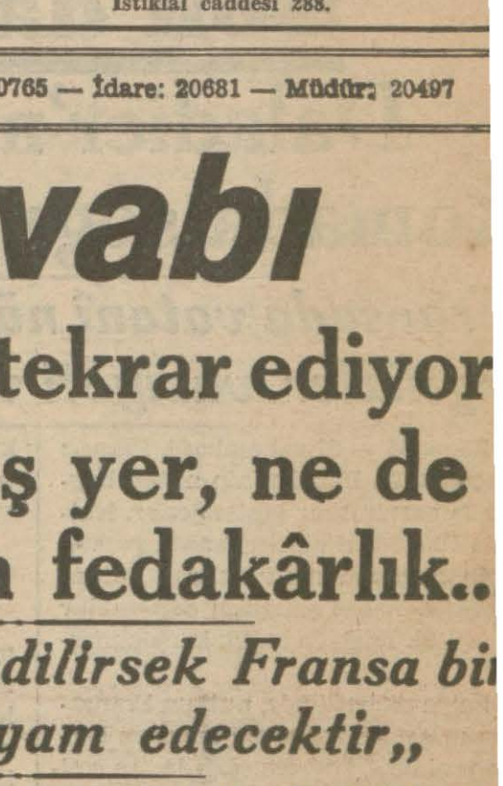

B. Daladier

Şeker meselesi

B. Şakir Kesebir gazetemize gönderdiği bir telgrafta izahat veriyor

Evvelki gün yazdığımız Meclis kararına esas olan Başvekâlet tezkeresinin aynını da yazıyoruz

(Yazısı 6 ncı sahifede)

Polonya ile Almanya arasında gerginlik arttı

Polonya hududuna doğru Alman sevkiyatı yapıldığından bahsediliyor

Polonya matbuatı alman gazetelerine şiddetli mukabelede bulunuyorlar. Polonya millî müdafaa için dahilî istikraz yapıyor

Varşova 29 — Berlinde çıkan yarı resmî Diplomatische Korrespondenz gazetesi, Polonya hakkında bir makale neşretmiştir. Makalede, Polonyada bir şovenlik dalgası hüküm sürdüğünden, bu vaziyet karşısında Almanya ile Polonyanın birlikte çalışmasını istiyen Almanyanın inkisara uğradığından bahsedilmektedir.

Diplomatische Korrespondenz diyor ki:

«Polonyalılar, Almanların hayatî haklarını nazarı dikkate almıyorlar. Polonya hududunda Almanya aleyhine nümayişler yapılıyor. Bu, Avrupada bir harb ateşi yakabilir. Polonya ile Almanya arasında ademi tecavüz paktı vardır. Buna riayet edilmelidir. Polonyanın komşularile iyi geçinmesi kendi menfaati iktizasındandır. Böyle olursa, Almanya kendisine daima müzaheret eder.

(Devamı 11 inci sahifede)

Bugün 16 sahife

Dikkatler:

"Bu servet nereden?„

Memurlara hini hacette sorulabiliyor:

— Miras yemedin... Zengin bir kadınla evlenmedin... Ticaret yapman memnu... Bu paraları nereden buldun?

Yalnız memurların küçüğüne değil, büyüğüne; âmirlere, Vekillere bile ayni sual sorulabilmeli... Bu, rejimimizin mukaddes bir âdeti olmalı... Böylelikle halkın vicdanı rahatlıyacak, yerli yersiz dedikodular önlenecektir:

— Zati devletinizin aldığı maaş ve sarfiyatınızın derecesi malûm... Nüfuz ticareti yapmadınız sa başka bir ticaret yapmış olamazsınız... Filânce meccani mektepte okuyacak derecede fakir bir âiledensiniz... Zevceniz sayın bayan, muhterem amcanızın kerimesidir... Öyleyse bu sıra sıra apartımanlar, bu hanlar, bu hamamlar, bu külhanlar nereden? Lütfen muazzam servetinizin hesabını veriniz...

Bir hatadır oldu!

Yazan: Refik Halid

— En yorucu ders âdabı muaşeret!..
— Neden?

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Daladier'nin nutku Romada soğuk karşılandı

Fransada vatanî nümayişler yapıldı Ingilizler vaziyeti vahim görüyorlar

Roma 30 — Siyasî mahafil, Fransız Başvekili B. Daladier'nin nutku hakkında azamî ihraz gösteriyorlar. Nutkun İtalyadaki akisleri ancak gazetelerin bugünkü neşriyatından anlaşılacaktır. Fakat şimdiden söylenebilir ki, nutuk Romada soğuk karşılanmıştır.

Roma mahafilinde, nutkun Fransanın uzlaşmaz vaziyetini teyidden başka yeni birşey öğretmediği beyan edilmektedir.

Fransada nümayişler

Paris 30 — Halk radyolarda Başvekilin nutkunu dinledikten sonra birçok şehirlerde vatanî nümayişler yapmıştır.

Londrada vaziyet vahim görülüyor

Londra 30 — B. Daladier'nin nutku burada derin bir tesir uyandırmıştır. Kimse vaziyetin vehametini inkâr etmiyor.

Fransız müstemlekeleri emniyette

Paris 30 — Dün mebusan meclisi müstemleke encümeninde izahat veren Müstemlekât Nazırı Fransız müstemlekeleri ordusunun bu sene içinde iki misli arttığını ve Fransız müstemlekelerinin herhangi sürprizden masun bulunduğunu beyan etmiştir.

Amerika nutku tasvip ediyor

Vaşington 30 — Amerika siyasî mahafilinde Daladier'nin nutku hararetle tasvip edilmektedir. Nutuk azimkârane ve mutedilâne telâkki edilmekte, Amerika tarafından müdafaa edilen siyasete uygun bulunduğu kaydolunmaktadır.

Londrada dün gece bir bomba patladı

Şehir halkı, infilâkın şiddetinden uyandı, iki kişi yakalandı

Londra 30 — Londra halkı, dün gece müthiş bir infilâkla uyanmıştır. İnfilâk bütün şehri heyecana düşürmüştür. Irlandalı terörist olduğu tahmin edilen meçhul şahıslar tarafından Londranın başlıca köprülerinden birine konulan bomba, orada devriye dolaşmakta olan bir polis memuru tarafından görülmüştür. Polis, bombayı eline alarak Tamiz nehrine atmak istemiş, fakat bomba, su ile temas etmeden havada patlamıştır. Derhal tahkikata başlanmış, köprü civarında dolaşmkata olan iki meçhul şahıs tevkif edilmiştir.

Ingilterede askerî hizmet Sovyetlerle teşriki mesaî

Ingiltere hazerî ordusunu 340,000 ere iblâğa karar verdi

Londra 30 — Dün Avam Kamarasında Başvekilden muhtelif sualler sorulmuştur. Bir mebus, Fransız Hariciye nazırı B. Bonnet ile neler görüşüldüğünü sorması üzerine B. Chamberlayn:

— Söyliyemem cevabını vermiş, fakat B. Bonnet ile İngilterede mecburî askerliğin ihdası meselesinin görüşüldüğünü tasdik etmiştir.

Bunun üzerine bir mebus, İngilterede mecburî askerliğin ihdasını tekzip edip edemiyeceğini sorunca başvekil:

— Gayri resmî beyanata fazla ehemmiyet vermemek lâzımdır, mukabelesinde bulunmuştur.

Muhalif mebuslar, İngilterenin Sovyet Rusya ile teşriki mesai etmesinde israr etmişlerdir. Başvekil İngiltere ile Sovyet Rusya arasında müzakereler cereyan etmiş olduğunu söylemiştir.

Bunun üzerine bir mebus şu suali sormuştur:

— İngiltere, Fransa - Sovyet paktına girecek mi?.

Hariciye müsteşarı B. Buttler:

— Hayır cevabını vermiştir.

İngiliz ordusu 340 bine çıkarılıyor

Londra 30 — Başvekil B. Chamberlayn dün Avam kamarasında yaptığı beyanatta elyevm 130,000 zabit ve neferden mürekkep olan İngiliz ordusu kadrosunun seferî hale çevrileceğini ve 340,000 nefere çıkarılacağını beyan etmiştir.

Ispanyada dahilî harp sona eriyor

Valensiya da dahil olmak üzere bütün şehirler Francoya teslim oldu

Madrid 29 (A.A.) — Saat 12,30 da Valensiya radyosu şehrin general Francoya teslim olduğunu bildirmiştir. Bu hitabeyi mikrofon önünde Albay Kasador yapmıştır. Bunu müteakip radyo nasyonalist millî marşı çalmıştır.

Francoya teslim olup tebaiyet ettiği öğrenilmiş bulunmaktadır. Bütün eyaletlerdeki şehirler General Franco tarafına geçmiştir. Her tarafta ilerlemekte olan nasyonalist kıtalar her yerde şevk ile karşılanmaktadır. Cenup cümhuriyetçi ordusunun da Ge-

Kaput bezleri

Nizamname mer'iyet mevkiine girdi

Ankara 29 (Telefonla) — Kaput bezlerinin tip ve vasıfları hakkındaki nizamnamenin bugünden itibaren meriyete konulması Vekiller Heyetince kabul edilmiştir.

Kaput bezlerinin imal ve islahında kullanılan Apre miktarı, beş metre murabbaı sıkletinin yüzde 15 ini tecavüz edemiyecektir. Kaput bezlerine müessesenin ismini, tipini, bezin genişliğini ve topun uzunluğunu gösteren markalar vurulacaktır.

Reisicümhurumuzla İran Şahinşahı arasında telgraflar

Ankara 29 — İran şahının doğum yıldönümü münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile İran şahinşahı âlâhazreti hümayun Riza şah Pehlevi arasında samimî telgraflar teati olunmuştur.

Meclisin pazartesi günkü içtimaına kim riyaset edecek?

Ankara 29 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin Pazartesi günü yapacağı fevkalâde içtimaa en yaşlı âza sıfatile Bilecik mebusu genera Dr. Besim Ömer Akalın riyaset edecektir. General Besim Ömer Akalın hazır bulunmadığı takdirde Niğde mebusu B. Hazım Tepeyaran riyaset edecektir.

Başvekâlet ve Dahiliye müsteşarlıkları

Ankara 30 — Dahiliye müsteşarı B. Vehbi Demirel Başvekâlet müsteşarlığına tayin edilmiştir. Dahiliye müsteşarlığına Konya valisi B. Nazif Ergin tayin edilecektir.

Nafıa Vekili bu sabah İstanbula geldi

Nafıa vekili B. Ali Çetinkaya bu sabahki Ankara ekspresile şehrimize gelmiş ve vekâletle alâkadar daire âmirleri tarafından karşılanmıştır. B. Ali Çetinkaya birkaç gün şehrimizde kalarak vekâlete aid bazı işlerin intacile meşgul olacaktır.

Eskişehir valiliği

Ankara 30 (Telefonla) — Münhal bulunan Eskişehir valiliğine, eski Çanakkale mebusu B. Şükrü Yasinin tayini yüksek tasdike arzedilmiştir.

Hava seferleri yarından sonra başlıyor

Ankara 29 (Telefonla) — Hava seferleri her sene olduğu gibi, bu sene de önümüzdeki 1 nisandan itibaren faaliyete geçecektir. Umum müdürlük bu hususiaki bütün hazırlıklarını bitirmiştir.

1 nisandan itibaren Ankara - Adana, Ankara - İstanbul ve Ankara - İstanbul - İzmir hava posta nakliyatı başlamış olacaktır. Ayni hatlar üzerinde 1 mayıstan itibaren de yolcu nakliyatına başlanacaktır.

Etrüskün tamiri

Ankara 29 (Telefonla) — Etrüsk ve benzeri vapurlarda görülen noksanlar hakkında Alman heyeti ile yapılan müzakereler bitmiştir. Heyet, Etrüsk'ün Almanyaya gönderilerek tadil ve tamirini kabul etmiştir.

Karadeniz tipinde üç vapur

Ankara 29 (Telefonla) — Alman tezgâhlarında yapılacak Karadeniz tipi üç vapura ait mukavelenin feshi hakkındaki müzakereler bitmiştir. Almanlar iki buçuk milyon mark (bizim paramızla bir milyon 250 bin liraya yakın) tazminat vermeği kabul etmişlerdir.

Galatada geceki cerh vakası

Dün gece yarısına doğru Karaköyde Kasaplar sokağında iki kişinin yaralanmasile neticelenen bir vaka olmuştur.

Galatada Kemeraltı mahallesinde Boşnak apartımanında Nuri ile Kasaplar sokağında oturan Şükrünün arası bir kadın meselesinden dolayı bir müddettenberi açık bulunmaktadır. Dün gece geç vakit, Kasaplar sokağında karşılaşan bu iki adam, biraz da içmiş oldukları için derhal birbirlerine çatmışlardır. Şükrü, taşıdığı bıçağı çekerek Nurinin üzerine atılmış ve muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Bu sırada bu kanlı vakayı gören Tarık

Suriyede vaziyet umumî ihtilâl şeklini almış

Şamda Fransız askerlerile ihtilâlciler arasındaki çarpışmada yirmi beş kişi öldü

Adana 29 (Telefonla) — Suriyeden buraya gelen haberlere göre vaziyet, umumî ihtilâl mahiyetini almıştır. Suriye şehirlerinin bütün çarşıları on altı gündenberi kapalı bulunmaktadır. Bilhassa Şamda vaziyet daha ciddîdir; sokaklarda istihkâmlar kazılmış, tel örgüler çekilmiştir. İhtilâlcilerle Fransız askerleri arasında zaman zaman çarpışmalar olduğu da bildirilmektedir. Yeniden birçok tevkifat yapılmış ve mevkuflar Tudmura nefyedilmiştir. Bütün mahallî hükûmet makamatile Adliye kapalıdır.

Şamda şehirler arası münakalâtı da tamamen durmuştur. İhtilâlcilerle Fransız askerleri arasında vuku bulan yeni çarpışmada yirmi beş kişi ölmüştür.

Haber verildiğine göre, ihtilâlciler, ancak 936 tarihli Fransa - Suriye paktının tasdiki takdirinde manda idaresine itaat edeceklerini bildirmekte imişler.

Eski Başvekil B. Cemil Mardamın izahatı

Şam 29 (A.A.) — Hükûmeti mevcut olmamasına rağmen Suriye mebusan meclisi toplanarak eski Başvekil Cemil Mardam'ın izahatını dinlemiştir. Cemil Mardam, Kabinesinin esasını 1936 Fransız - Suriye muahedesinin tatbikinin teşkil eylemiş olduğunu söylemiştir. Müzakereyi müteakip, Meclis muahede ve anlaşmayı istihdaf eden politika takririne müzaheret göstermeğe karar vermiştir.

Şamda ve Halebte sükûnet devam ediyor.

Macarlarla Slovaklar arasında çarpışmalar

Birkaç defa topçu düellosu oldu. Slovak hükûmeti, Macar taleblerini kabule mütemayil

Budapeşte 29 (A.A.) — Slovak kuvvetleri, hududu tecavüzde devam etmektedir. İskolon'da dün başlıyan çarpışma bugün nihayetlenmemiştir. Slovak topçusu, bugün öğle üzeri bu mıntakayı bombardıman etmiştir. Macar topçusu, buna mukabele eylemiş ve Slovak topçusunu susturmuştur.

Bu sabah saat 4,30 da, Slovaklar Bunkos mıntakasında hudud karakoluna hücum etmişlerse de geri püskürtülümüşlerdir. Saat 6,50 de Slovak topçusu, Bunkosu bombardımana başlamıştır. İki ev yıkılmıştır. Macar topçusunun mukabelesi üzerine, saat 7,15 de sükûn iade olunmuştur.

Budapeşte 29 (A.A.) — Resmî bir tebliğde bildirildiğine göre dün Slovak - Macar hududunda yeniden bazı hadiseler cereyan etmiştir.

Szalanchuta civarında Macar kıtaları Slovakların taarruzunu geri püskürtmüşlerdir.

Londra 29 — Buraya gelen haberlere göre hududu tahdid için Macar ve Slovak delegeleri arasında Budapeştede yapılan müzakere şimdilik münkati olmuştur. Slovak heyeti Macar teklifi üzerine talimat almak üzere Slovakyaya dönmüştür. Bir kaç gün sonra avdet edeceğinden bahsediliyor.

Slovakların yeniden bazı ihtiyat efradı silâh altına çağırdıkları bildiriliyor.

Presburg 29 (A.A.) — D. N. B. muhabirinin öğrendiğine göre, Slovak hükûmeti yeni Slovak - Macar hududu hattındaki Macar taleblerini kabule mütemayil bulunmaktadır. Bu işle alâkadar bazı teknik meselelerin halli için müzakerelere dahi şimdiden başlanmıştır.

Yirmi beş ölü, 56 yaralı

Budapeşte 29 (A.A.) — Resmî bir tebliğde Macar kıtaatının 23 Martta işgal etmiş oldukları mevzileri olduğu gibi muhafaza ettikleri bildirilmektedir.

Bugün yeni hiç bir hadise olmamıştır. Cephede sükûnet vardır.

Slovaklarla yapılan müsademelerin neticesinde, Macarların zayiatı asker ve sivil olmak üzere 25 ölü ve 56 yaralıdır.

Bizertedeki Ispanyol filosu

Tesellüm için İspanyadan bir heyet gitti

Bizerte 29 (A.A.) — Liman kumandanlığının bir tebliğine göre, Bizertedeki İspanyol filosunu tesellüm edecek olan İspanyol hükûmetinin iki memuru Bizerte'e gelmiş, liman kumandanını ziyaret ederek tesellüm muamelelerini tesbit etmişlerdir.

Gemilerin yeni mürettebatı yakında İspanyadan gelecek ve derhal harp gemilerini tekrar teslih ederek donanma ile hareket edecektir.

İsparta mebusu B. İbrahim Demiralay vefat etti

Ankara 29 (Telefonla) — İsparta mebusu B. İbrahim Demiralay vefat etmiştir. Cenazesi, vasıyeti mucibince İspartaya nakledilecektir.

Reasürans meclisi idare riyaseti ile Denizbank meclisi idare azalığı

Ankara 29 (Telefonla) — Eski Niğde mebusu general Şefiğin Reasürans idare meclisi riyasetine, emekli general Cafer Tayyarın da Denizbank

Almanya Danziği talep etti

Lehler, Almanyanın üç talebini reddettiler

Varşova 30 — Leh âyan meclisinde hükûmet partisi reisi Viçinski hükûmet partisi mebuslarına yaptığı beyanatta Almanyanın Lehistandan şu üç talepte bulunduğunu söylemiştir.

1 — Dançigde hakimiyeti değiştirmek,

2 — Şarkî Prusyayı diğer Alman topraklarına bağlamak üzere Dançig koridoru arazisi arasından iki otomobil yolu inşası,

3 — Lehistanın komünist aleyhtarı pakta girmesi.

Lehistan bu üç talebi reddetmiştir. Alman menabii, üçüncü talebi tekzip etmekte, birinci ve ikinci talebin eski şeyler olduğunu söylemektedirler.

Leh matbuatı, istikbal ne olursa olsun Lehistanın kendisini müdafaa azmında bulunduğunu yazmaktadır.

Albay Collet Ankarada

Ankara 30 (Telefonla) — Suriye Fransız yüksek komiserliğinin Hatay delegesi albay Collet bu sabahki Toros

AKŞAMDAN AKŞAMA

Hasan-Âlî Yücel

Maarifimize iyi bir yol takib ettiriyor

Bir memleketin sınaîleşmesi için yalnız fabrika yapmak, amele ve mütehassıs bulmak kâfi değildir. İki mühim şey zarurîdir:

1 — İptidaî madde.

2 — Piyasa.

Maarif için de aynı şey. Mektep yapmak, talebe bulmak, hoca tutmak elvermez. Bilhassa şunları düşünmek lâzım:

1 — Okumasını öğreteceksin amma ne okutacaksın? (Yani kültürel iptidaî madde meselesi.)

2 — İnsan yetiştireceksin amma nerede kullanacaksın? (Yani mektep mezunlarını yerleştirecek iş piyasası.)

Şimdiye kadar bunlar bizde hiç nazarı itibara alınmamıştı. İlk defa olarak Hasan - Âli Yücel, Maarif meselesini mantıkî ve esaslı şekilde mütalâa etti:

— Memleketin ne tarzda yetizmiş insana ihtiyacı var?

— Yalnız memura, yalnız okuyup yazmağı bilene, yalnız umumî malûmat sahibine, yalnız Üniversite mezununa değil... Pratik işlerimiz türlü türlü! İktisadî, içtimaî hayatı inkişaf eden Türkiyede daha da yenileri peyda olacak. İşte bütün bunları hüdainabit çıraklara değil de mekteplerde o işe göre yetişmiş münevver sanatkârlara gördürmek lâzım!

Bir ordu için zabit kadrosunu veren mektepler neyse, iktisadî ve içtimaî hayat için de sanat mektepleri odur. Halbuki bizim küçük, ortanca ve hattâ bazı münevver meslekler kadromuz alaydan yetişmelerin elindedir.

Hasan - Âli Yücel bunu anlayıp meslek mekteplerini Maarifimizin belkemiği haline getirmeğe doğru ilk ciddî adımı atan Vekil oldu.

Buna dair gazeteler bir müddet evvel epey tafsilât verdiler. Biliyoruz ki, böyle bir değişiklik güç iştir. Evvelâ ona göre öğretici kadro lâzım; atölyeler lâzım! Hülâsa, tatbikat güçlükleri pek çok!... Amma, Maarifimiz bütün bu maniaları yenmeğe mecburdur. İlk hamlede müşkilâtı aşamasak bile, gidilecek yol budur:

Gençlerimizi millî hayatımızın işlerine göre yetiştirmek... Böylelikle hem insanlarımıza meslek; hem de mesleklere münevver ve mütehassıs insan... Neticede memlekete ümran!

***

Hasan - Âli Yücel'in saç örgüsünden, mektep dışı tavır ve hareketine ve mekteplerde muaşeret âdabına kadar birçok teferrüatla uğraştığını da biliyoruz. Vekil, mektep kitaplarını ıslah ediyor; müsabakalar açtı; gramer hazırlatıyor... İlh... Fakat en mühim faaliyeti, Maarifimizin bu anlattığımız «ihracat pazarı» ile «iptidaî madde» lerini dikkate alarak hareket geçmesidir.

«İptidaî madde» dediğim de kitap bahsidir. Yeni harflerin onuncu yıldönümü münasebetile bütün yakın ve uzak alâkadarları bir «Neşriyat kongresi» halinde topluyor; onlara hem «On yıllık neşriyat sergisi» nde harf inkılâbındanberi ne yapıldığını toplu bir şekilde gösterecek; hem de bundan sonra ne yapılması icab ettiğini, murahhas ve âza ile görüşecek. Bir plân dairesinde bütün eksiklerimiz tamamlanacak:

Orta tahsil çağındakiler için zarurî kitapların tercümesi... Çocuk edebiyatı kütüphanesi... Halk için neşriyat... Yazma ve basma kitaplarımızın yeniden neşri icab edenlerin tesbiti... Ansiklopedi ve müracaat lûgatleri vücude getirmek için yapılması lâzımgelen işler... Telif ve tercümeyi teşvik edecek mükâfatlar... İlh, İlh... Tevzi işinin tanzimine kadar birçok esaslı meseleler ki, teferrüatı, gazetelerde çıktı.

Ha kitapsız Maarif; ha mermisiz tüfek, benzinsiz otomobil, yemeksiz sofra... (Misalleri ilânihaye çoğaltabilirsiniz.)

İşte Hasan - Âli Yücel, Maarifimizi bu vaziyetten kurtarmak için de ilk adımı atıyor. (Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Dolmabahçe stadı projesi

Vali dün stadı yapacak mimarla görüştü

Ankara ve Manisa stadyomlarını yapan ve Dolmabahçe stadını da yapması düşünülen mimar B. Viyetti Viyoli dün belediyeye gelerek Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir. Mimarla Vali, Dolmabahçede yapılacak stadyom için evvelce hazırlanan proje etrafında görüşmüşlerdir. Dolmabahçe stadında iki tenis kordu, atletizm pisti ve futbol sahası bulunacaktır.

Stad - evelce de yazdığımız gibi - istibliâmire binasile Dolmabahçe gazhanesinin bulunduğu sahada yapılacaktır. Ancak evvelce tasavvur dilen plân ile beden terbiyesi müdürlüğünün gösterdiği lüzum üzerine stadyoma daha bazı tesisat ilâve etmek lâzım geldiğinden önce kâfi görülen saha dar gelecektir.

Hava gazı fabrikasının da şehrin münasip bir yerine nakli şimdilik kabil olamayacağından bu sahanın gerilerine doğru bir kısım arazi daha istimlâk edilecektir.

Bundan başka beden terbiyesi müdürlüğünden vilâyet ve belediyeye yapılan tebligatta beden terbiyesi kanununa göre bütçenin yüzde ikisinin şehirlerde yapılacak spor sahalarına ayrılması lâzım geliyor.

Bu para vilâyet bütçesinin ilk tedrisat tahsisatı çıkarıldıktan sonra bütçeye konacaktır. Vilâyet bütçesine 10 bin lira tahsisat konmuştur.

Dolmabahçe stadyomu belediye bütçesile inşa edileceği için bu on bin liralık tahsisat da spora ait diğer ihtiyaçlara sarfedilecektir.

Rami - Sirkeci

Bu hata iki otobüs ilâve edilecek

Otobüsçülerden bir kısmı belediyeye müracaat ederek çalıştıkları hatlarda kâr edemedikleri için başka hatlarda çalışmalarına müsaade edilmesini islemişlerse de belediye bu müracaatı reddetmiştir.

Diğer taraftan makinelerinin bozuk olmasından dolayı seferden menedilen otobüsler yerine Rami - Sirkeci hattı için yeniden iki otobüs tahsis edilmiştir. Halk, bu iki otobüsün kâfi gelmediğinden şikâyet etmektedir. Belediye bu hattın ihtiyacını karşılamak için ilerde daha iki araba ilâve edecektir.

Karilerimizin mektupları

Müşterili taksiler çevrilmemelidir!

Dün acele işimiz vardı. Dakikalarımız değil, saniyelerimiz sayılıydı. Bir taksiye atladık. Vapura yetişecektik.

Esasen tramvay varken otomobile binmek bilhassa sürat temini içindir.

Halbuki Tophaneye geldiğimiz zaman, bir komiser ve iki polisin arabaları durdurduğunu gördük. Bizimki de durduruldu. Önümüzdekilerin muayenesi bittikten sonra sıra bize geldi.

Taksiler bekleme yerlerinde durup dururken muayene etmeyip de içinde müşteri bulunduğu sırada muayene edilmesinin sebebini anlamak biraz güçtür.

Dikati celbederiz. Bu gibi sebeplerle müşterili taksiler çevrilmemelidir.

Şirketi Hayriyenin gösterdiği alâka

Şirketihayriye idaresi, halkın dileklerini nazarı dikkate alarak sabahları Beykozdan 5,40 da kalkan ilk postaya mücedded denecek derecede esaslı bir surette tamir ettiği ve beyaza boyattığı 51 numaralı vapuru tahsis etmiştir. Bir çok okuyucularımızdan aldığımız mektuplarda Şirketihayriye işletme müdürüne gösterdiği bu alâkadan dolayı teşşekkür edilmektedir.

∴

Tükürmek ne kelime!

Belediyenin 87 esnafı tecziye ettiğini, bunlardan birini de yere tükürdüğü için cezalandırdığını hayretle okudum.

Beyoğlunda Sakızağaç caddesinde solda birinci sokağı baştanbaşa 50 metre uzunluğunda kaldeden bir tarafı kilise, diğer köşesi 45 inci ilk mektep bir duvar vardır ki umumî apteshane halinde kullanılıyor. Bir de oraya bakılsın.

O. Ercan

Belediye istimlâk müdürlüğü

B. İsmail Hakkı terfian tayin edildi

Şehrin imarı faaliyetine başlandığı şu sırada istimlâk muamelelerinin o nisbette ehemmiyet kesbettiğini gören belediye reisliği, yeni bir istimlâk müdürlüğü teşkiline karar vermiştir.

B. İsmail Hakkı

İstimlâk müdürlüğüne belediye şirketler komiseri B. İsmail Hakkı Ceyhan yetmiş lira aslî maaşla terfian tayin edilmiş ve tayini keyfiyeti dün Vali doktor Lûtfi Kırdar tarafından kendisine tebliğ edilmiştir.

B. İsmail Hakkı Ceyhan İstanbul belediyesinin en kıymetli, dürüst, vazifeşinas memurlarından biridir. Uzun müddet umuru hukukiyede, bilâhare şirketler komiserliğinde liyakatini göstermiş, herkesin itimad ve sevgisini kazanmıştır. Yeni vazifesini tebrik eder, muvaffakiyetler temenni ederiz.

Lâstik keseyi yuttu

Meğer kesenin içi heroin dolu imiş

Evvelki gece geç vakit Kadıköy polis merkezine gelen bir adam; Kadıköy iskelesi civarında üç kişinin heroin çekmekte olduklarını haber vermiş, bunun üzerine oraya giden memurlar, Tahsin, Mustafa ve Nuri isimlerinde üç şahsı yakalıyarak karakola getirmişlerdir.

Bunların birer birer hüviyetleri tesbit olunmuş, Mustafa ile Nurinin üzerlerinde bir şey bulunamamış, Tahsinin heroin kaçakçılarından topal Muzafferin kardeşi olduğu anlaşılınca, üzerinde sıkı bir araştırma yapılmış, bu sırada, Tahsin, ceketinin bir tarafından çıkardığı bir lâstik keseyi hemen ağzına atarak yutmuştur.

Tahsinin bu hareketi üzerine kendisi derhal bir otomobille Nümune hastanesine naklolunmuştur. Orada küçük bir ameliyeyi müteakib, midesindeki lâstik kese çıkarılmıştır.

Kese açılıp muayene edilince, içinin heroin dolu olduğu görülerek müsadere edilmiş, kendisi hakkında lâzım gelen kanunî takibat yapılmak üzere emniyet direktörlüğüne sevkedilmiştir.

Peynir çalan Cafer 3,5 ay hapis yatacak

Yemiş civarında Mehmed adında bir bakkalın bir teneke peynirini çalan sabıkalı Cafer dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, suçu sabit olduğundan üç buçuk ay hapsine karar verilmiştir.

Bebek - İstinye

Yola bugünlerde asfalt döşenmesine başlanacak

Nafia Vekâleti, Bebek - İstinye yolunu biran evvel bitirmek için büyük faaliyet sarfetmektedir. Yolun Rumelihisarı mezarlığı kısmına ait sahada elektrik, havagazı, telefon, su ferşiyatı bitmiştir. Bugünlerde burada asfalt döşenmesine başlanacaktır.

Balta limanı kısmında dere üzerinde yapılacak köprünün temel kazıkları tecrübesine başlanmıştır. İstinyede Dok burnundaki toprak hafriyatı bitmiş, duvarın tesviyesine başlanmıştır.

Bebek - İstinye yolu beş kilometre uzunluğundadır; şimdilik üç kilometrelik kısmı inşa edilmektedir. Yolun iki kilometrelik mütebaki kısmı gelecek sene yapılacaktır.

Tramvay duraklarına çöp kutuları kondu

Sokakların kirletilmesine mani olmak üzere Şişliden Beyazıda kadar bütün tramvay istasyonlarına birer çöp kutusu konmuştur.

Tramvay biletleri, sigara kutuları gibi ufak, tefek süprüntüler bunların içine atılacaktır.

İSTANBUL HAYATI

Sabah konseri

Gün ağarırken pencerenin altında çınlayan acı bir çığlıkla yataktan fırladım.

— Yağlı çıraaaa...

Perdeyi araladım: Palabıyıklı, iriyarı bir adam ayağını bizim duvara dayamış, çıra sepetini dizinin üstüne yerleştirmiş, pencerelere baka baka avazı çıktığı kadar haykırıyor. Perdenin kımıldandığını farkedince sesini büsbütün yükseltti.

Ticaret serbesttir. Adamcağızı kovamam ya!.. Bağırır çağırır, nihayet çekilip gider; derken köşebaşından başka bir nâra yükseldi:

— Kerevuz var, hevüç vaaaar...

Ve, o da çıracının yanına dikildi. Beri taraftan elinde teneke güğümlerle sökün eden delikanlının:

— Sütçiiiih...

Diye, kuyruğuna basılmış kedi gibi viyaklaması berikileri büsbütün coşturdu. Çıracı avurtlarını yırta yırta nâra atarken kerevizci onu bastırmak için kıyametleri koparıyor. Üçünün de gözleri bizim pencerede.

Pembe fistanlı, alaca şalvarlı lâbadacı da, eski goygoycuları hatırlatan yanık sesile ötekilere iltihak etti:

— Haniya, taze lâbaaada...

Konser heyeti gittikçe kalabalıklaşıyor:

— Haydi, makaralar, dantelâlar, iğneler, düğmeleeeer...

— Taze simiiiit...

— Eskiler alâyiiiiim...

— Haniya, iki şişeye bir balooon..

Eli, yüzü simsiyah, tepesi delik kasketli adam da çarpık tekerlekli el arabasını duvara dayadı:

— Kömür var, elleme kömüüüür...

Karşı evin üst katından bir pencere açıldı, bir kadın başı uzandı:

— Kerevzici, kerevizci huuu...

Duyurmak ne mümkün!... Konser heyeti sadece kendi nâralarını duyurmağa uğraşıyor. Kadıncağızın sesine kulak veren kim!..

Pencereyi açtım, kerevizciye işaretle karşı evi gösterdim. Nâracılar hep birden o tarafa döndüler. Fakat, galiba kadıncağız bu curcuna arasında ne istediğini anlatamadı, hiddetle pencereyi kapadı.

Şu sabah konserine ne buyurulur? Kulakların çınlasın, gürültü ile mücadele kanunu!... Cemal Refik

Hasan ecza deposu yangını tahkikatı

Hasan ecza deposu yangını etrafında adliye tahkikatı devam ediyor. Şimdiye kadar yapılan tahkikat neticesinde, Aliyi teşvik ederek depoyu yaktırmaktan maznunen Ali ile beraber evvelce tevkifine karar verilmiş olan Mustafanın bu suçta alâkası olmadığı anlaşıldığından hakkında verilen tevkif kararı geriye alınmış ve Mustafa serbes bırakılmıştır.

Diğer maznun Ali hakkında mevkufen tahkikat devam ediyor.

Yangın yerindeki enkaz ve yıkılma tehlikesi gösteren duvarlar henüz kaldırılamadığı cihetle ehli vukuf henüz keşfini yapamamıştır.

Ruhsatiyesi olmayan sütçüler

Süt ticareti yapanların hıfzıssıhha kanununun 170 nci maddesine göre, mahallî belediyelerden müsaade almaları lâzımgeldiği halde sütçülerden çoğunun kanunun bu kaydına riayet etmedikleri görülmüştür.

Belediye, ruhsatiyesiz sütçülere sütçülük yaptırmamağa karar vermiştir. Mevcut bütün sütçülerin vaziyetleri tetkik edilecektir.

Bay Amcaya göre !..

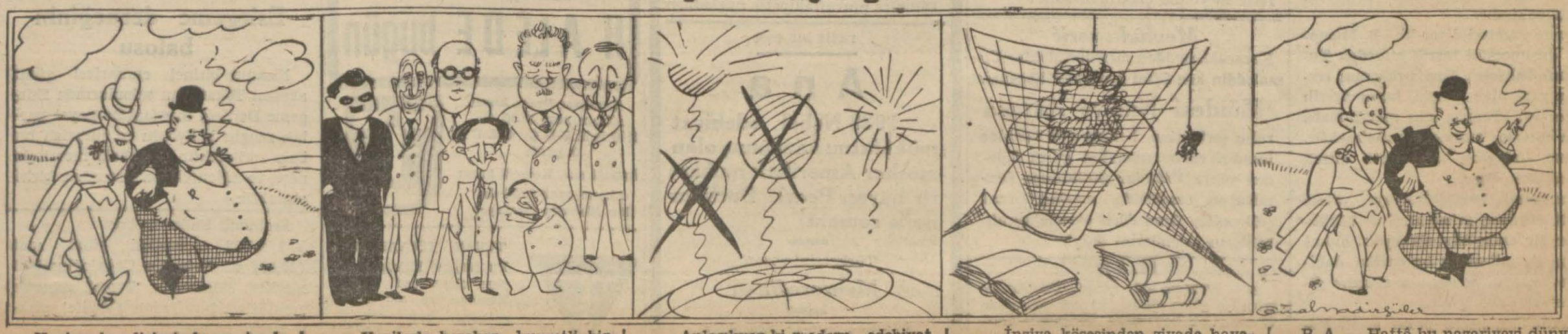

— Yeni mebus listesinde en ziyade

... Yenilerle beraber kuvvetli bir

... Anlaşılıyor ki modern edebiyat

... İnziva köşesinden ziyade hayatın içinde yaşıyan edebiyatçı makbule

B. A. — Hattâ bu nazariyeyi dünya ölçüsünde büyütürsen bugünkü poli-

Ingiltere ve Fransa, Polonya ile Romanyaya askerî garanti verecekler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lerin talimi meselesinin de bugünün ihtiyaçlarına göre, halledilmesini istemektedir.

Times gazetesi, başmakalesinde gençlik için bir nevi mecburî talim devresi ihdası lehinde bulunmaktadır.

News Chronicle gazetesi de, Kabinenin mecburî askerî hizmet usulünün ihdası ile meşgul olduğunu bildirmektedir.

Londra 29 — Röyter ajansı sulh zamanında askerlik mükellefiyeti tesisi düşünülmediğini, bu hususta Nazırlar arasında ihtilâf olmadığını söylüyor. Ajans buna mukabil gençlerin mecburî beden talimlerine tabi tutulması mevzuubahs olduğunu haber vermektedir.

Polonya ve Romanyaya askerî garanti verilecek

Londra 29 — Hükûmet politika vaziyeti hakkında nisanın başlangıcında Avam Kamarasında beyanatta bulunacaktır. Kabine tecavüzlere nihayet verilmesi için yapılan müzakerelerin neticesini, Fransız - İngiliz ittifakının bütün dünya meselelerine teşmil edildiğini bildirecektir.

Avam Kamarasında müzakerelerin 3 nisanda başlaması muhtemeldir. Maamafih hükûmetin, Polonya Hariciye Nazırı B. Beck Londraya gelmeden evvel Polonya ile bir anlaşma akdedildiğini bildirmesi muhtemeldir.

Öğrenildiğine göre, İngiltere, Polonya ve Romanyaya askerî garanti vermeği muvafık gördüğü gibi Fransa ile arasındaki ittifakı, iki memleketin dünyanın her tarafındaki menfaatlerini koruyacak bir şekilde genişletmeği düşünmektedir.

Parlâmento mahfellerinde «İngilterenin hududu yalnız Ren üzerinde değil, ayni zamanda bütün müstemlekelerinde ve Fransız - İngiliz menfaatlerinin mevcut olduğu yerlerdedir.» denilmektedir.

Söylendiğine göre, Kabine bugünkü toplantısında Avrupada girişilecek yeni taahhütler meselesini ve bu taahhütlerin icap ettiği şekilde masrafların artırılması işini görüşecektir.

İngiliz Kabinesinin toplantısı

Londra 29 — İngiliz Kabinesi bu gün tekrar toplanmış, ve vaziyet hakkında görüşmüştür. İngiltere, sulhun muhafazası için muhtelif devletlerle müzakereye devam ediyor. Bu müzakereler bitmemekle beraber İngiltere şimdiden mühim bir vaziyet almak mecburiyetindedir.

Kabine memleketin insan itibarile kuvveti hakkında Harbiye Nezaretinin verdiği raporu tetkik edecektir.

B. Mussolininin nutkundan doğan nikbinlik azalıyor

Londra 29 (A.A.) — Gazeteler, Mussolininin nutku hakkında bugün dünden daha az nikbinlik gösteriyorlar.

«Star» gazetesi, İtalyan metalibatının tetkiki için icap eden esasların kolay kolay bulunamayacağını yazıyor.

«Evening Standart» gazetesi de Mussolininin «Veyl âtıllara» ihtarını Fransanın ve İngilterenin ihmal edemiyeceklerini kaydeyliyor.

Paris 29 — Fransız gazeteleri, İtalyantn müddeiyatile meşgul olmakta «Fransanın boş bir dosya üzerinde müzakereye girişemiyeceğini» ve Mussolini tarafından ortaya atılan noktaların ancak diplomasi yolile görüşülebileceğini söylemekte müttefik bulunmaktadır.

Oevre gazetesi diyor ki; «B. Mussolini, düşüncesini tasrih etmeden Tunustan bahsetti. Nazi fırkasının resmi organı olan gazete, bunu tavzih ediyor ve: «Fransa için mevzuubahs olan mesele, Tunusu terketmektir. Tunus, İtalyanın hâkimiyeti altına girmelidir» diyor.

Bu suretle Berlin İtalyayı yalnız teşvik etmiyor, fakat ateşi de körüklüyor. Bu onun bileceği şeydir. Fakat İtalya ile müzakere bu şartlar dahilinde başlayacak ise, müzakereye girişmemek daha iyidir.

Fransızlar, geçen pazar günü Romada söylenen nutku muhtelif sınıf

ya atılan suale müttefikan «Hayır» cevabını vereceklerdir.»

Fransız gazetelerinin makaleleri

Paris 29 (A.A.) — Fransız matbuatı Mussolininin nutku hakkında makaleler neşrine devam ediyor: Petit Parisien diyor ki:

«Nutuklarla değil, diplomatik temaslarla vaziyet tenevvür etmedikçe Fransız hükûmeti ihtiyalı ve çekingen davrandığından dolayı muaheze edilemez. İtalyaya en taraftar olan mahafilimiz bile azami ihtiyat göstermek mecburiyetini duyuyor.»

Petit Journal, Tunusta ne Fransız, ne de İtalyan olmayan ve fakat kimin tarafından idare edilmek istediğini söylemek hakkına malik bulunan 2,385,108 kişilik bir halk kütlesi yaşadığını yazıyor.

Oevre diyor ki: «Hattı hareketimize bugün iki düşünce hâkim olmalıdır:

1 — Bizden sarih surette ne isteniyor? Bunu, lâzımgelenlere açık surette söylesinler,

2 — Eğer Roma ile Paris arasında 939 nisan veyahut mayısında bir anlaşma vukua gelirse, bunun akibeti de 935 kânunusani anlaşmasının akibetine mi dönecektir?

Şimdilik, İtalya, Almanyanın kuvvetinden tabiatile istifade edeceğini sanıyor. Eğer Alman - İtalyan menfaatleri birbirinin ayni değilse, vaziyet öyle tecelli etmiyecektir. Acaba Almanyanın ve İtalyanın menfaatleri aynı mıdır? Roma, bunu böyle iddia ediyor. Fakat İtalynların ince hesapları, bunu isbata kâfi değildir.»

Danimarka Başvekilinin bir nutku

Kopenhag 29 (A.A.) — Danimarka Başvekili eskiden Almanyaya aid olan arazide kâin Abenraa'da bir nutuk söylemiş ve demiştir ki:

«Almanyanın Avrupada araziye müteallik başka plânı mevcud olmadığını söyleyen Hitlere itimadımız vardır.»

Sovyet Rusyanın vaziyeti

Moskova 29 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: Son iki haftanın hadiselerinn bilânçosunu yapan Journal de Moscou diyor ki:

«Münih politikasının netayici hakkındaki en bedbin kehanetler, bugün teeyyüd etmiştir.

Faşist Almanya, Avrupa hükûmetleri arasındaki konsültasyon etrafında yapılan manevraların hakikî kıymetini takdir etmiş ve kendisine bırakılan hareket serbestisinden hemen derhal istifade eyliyerek Romanyayı ekonomik kapitülâsyona mecbur etmiş ve Memeli de almıştır.

Her namuskâr sulh tarafdarının sulh menfaatine derhal tedbirler almak lüzumunu hissettiği bir dakikada İngiltere, Fransa, serî bir surette hareket şöyle dursun bugün yerinde saymaktadır.

Sovyet efkârı umumiyesi, Avrupa hükûmetlerinin Sovyetler Birliği ile daha sıkı bir temas temin etmek bahsindeki bütün teşebbüslerini anlamakta ve tamamiyle tasvib etmektedir. Sovyetler birliğinin vaziyeti, çok sarihtir. Lâzım olan, diğer hükûmetlerin Avrupadaki badireyi bidayette önlemek için müessir surette mücadeleye hazır olduklarını sarih surette söylemeleridir. İki manalı ve sarahatsiz formülün zamanı geçmiştir. Hadiseler, iki manalı vaziyetler ile sarahatsiz hareketlerin mahiyetini çabuk surette meydana çıkarmaktadır.

Mevlûdu şerif

Karacaahmedden merhum doktor Cemaleddin kızı Etfal hastanesi Ebeyurdu Müdüresi Nadire Karaca ruhu şeriflerine 1 nisan 939 tarihine tesadüf eden cumartesi günü öğleden sonra Üsküdar Sultantepe Hesnehatun camisinde mevlûd kıraat edilecektir. Arzu eden akraba ve ahbabların gelemlerini dilerim.

İLÂN

26 - 27 Mart 939 gecesi Üsküdardan Köprüye giden Şirketihayriye idaresinin 63 numaralı vapurunda Pangaltıda Harbiye hamamının musaddak kazanç def-

Yarın Matinelerden itibaren **TAKSİM** sineması

Fevkalâde maceralar ve muazzam mücadeleleri tasvir eden

BAY TEKİN YENİ DÜNYALARDA

Baş rolde: BUSTER CRABBE

Dehşet... Helecan ve Heyecan dolu sahneler - Bay Tekin ve Taş İnsanlar - Merih Yıldızının Canavarı - Yaşayan ağaçlar - Kürrei arzın bombardımanı - Ateş Uçurumu

15 safha - 30 kısım tekmili birden

Senenin en büyük filminin fransızca sözlü nüshası

BÜYÜK VALS

MELEK Sinemasında büyük muvaffakiyetle başladı

Ankara Borsası

29/3/939 Çarşamba

Ergani		20.—
1938 % 5 Hazine tahvili		92.50
Merkez Bankası		107.75

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1 Sterlin	5.93
New-York	100 Dolar	126.6525
Paris	100 Frank	3.3550
Milâno	100 Liret	6.6625
Cenevre	100 İsviçre Fr.	28.4625
Amsterdam	100 Florin	67.2325
Berlin	100 Rayhşmark	50.8150
Brüksel	100 Belga	21.3075
Atina	100 Drahmi	1.0825
Sofya	100 Leva	1.56
Madrid	100 Pezeta	14.12
Varşova	100 Zloti	23.7875
Budapeşte	100 Pengo	24.9675
Bükreş	100 Ley	0.9050
Belgrad	100 Dinar	2.9075
Yokohama	100 Yen	34.62
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.575
Moskova	100 Ruble	23.9025

LÂLE

San'atın, ilmin ve fennin en son tekâmülünü bir araya toplıyan bu sinema sarayında göreceğiniz filimlerden bir kaçı:

KEŞİF ALAYI
Errol Flynn - Olivia de Havilland

ŞAFAĞA DÖNÜŞ
DANİELLE DARRİEUX

Paris IŞIKLARI
Tinno Rossi - Michele Alfa

TOVARICH
Charles Boyer - Claudette Colbert

Vatan kurtaran ARSLAN
Errol Flynn - Olivia de Havilland

Hayvanlaşan insan
Jean Gabin - Simone Simon

Shalivve Dance
Ginger Rogers - Fred Astaire

EMİL ZOLA
PAUL MUNİ

HALK OPERET

Bu akşam 9 da

Zozo Dalmas

Macar Baleti

(ÇARDAŞ)

Müzik: Kâlman

Dilimize muvaffakıyetle nakledilen nefis bir eser

Ana

1938 Nobel edebiyat mükâfatını kazanmış olan meşhur Amerikalı muharrir bayan Pearl Buck'un nefis romanı

Türkçesini yazan:

Mebrure Sami

Yakında intişar edecektir.

BAŞ DÖNDÜREN BİR PROGRAM!

KADINLAR SALTANATI

(TARAKANOVA)

PİERRE RİCHARD VİLM'in

Göz kamaştıran eseri

ve **TARZANIN İNTİKAMI**

İsmi reklâm, Büyük Eser - TÜRKÇE

MİLLÎ ve ALEMDAR'da

SARAY sineması

BÜTÜN GENÇ KIZLARA

BÜYÜK VALS'ın Güzel yıldızı

LUİSE RAİNER'İ

MELVYN DOUGLAS

ile beraber yarattığı

GENÇ KIZLAR

Fransızca sözlü filminde görmelerini tavsiye eder. Bu filimde: Aşkın ekseriya kadınlar etrafında danseden kelebeklerin kanadlarını yaktığını göreceklerdir. İlâveten: FOKS JURNAL'de: Bay ve Bayan ses Fevziyenin İran Veliahdı ile izdivaç LEBRUNUN Londrayı ziyaretleri - Prenmerasimi - Moris Şövalye Galası - Fransa, Macaristan takımlarının futbol maçı.

SÜMER sinemasında

Hakiki bir dans ve musiki ziyafeti. Dans ve şarkı Macar yıldızı

MARİKA RÖKK

Aşk, Lüks, Şarkı ve Gitaralar Filmi olan

GASPARON

Mukemmel operetinde görünüz. EKLER JURNAL'da: Bay ve Bayan LEBRUN'un Londrayı ziyaretleri - Çekoslovakya hâdiseleri - Prenses Fevziyenin İran veliahtı ile izdivaç merasimi - Yerli manzaralardan Yenişehir faciası...

KADIKÖYLÜLER ve KARŞI YAKALILAR

leceğiniz bütün eserlerin Adlarını unutturacak muazzam bir filme unutturacak muazam bir filme başlıyoruz:

KASIRGA

Efsanelerin güzelik mabudelerini kıskandıracak şaheser kadın:

DOROTHY LAMOUR

Bu eseri ibda etmiştir.

— TÜRKÇE — Kadıköy

HALEDE bugün

Sinemacılığın son zaferi

Eşi görülmeyen harikulâde film

STAD İLÂHLARI

Olimpiyat 1

Almanyanın en meşhur operatörlerile Leni Rifensthal'in 600.000 Mark sarfile yarattığı güzellik ZEVK ve HEYECAN Filminin Son günleri

SAKARYA Sinemasına

Koşunuz.

Tepebaşı Dram kısmı
Akşam saat 20,30 da
KORKUNÇ GECE
3 perde
İstiklâl cad. Komedi kısmı
Akşam saat 20,30 da
Bir Muhasip Aranıyor

TURAN TİYATROSU

Bu akşam Filistin radyosu okuyucusu **Zekiye Hamdan** ve saz heyeti Ertuğrul Sadi Tek ve arkadaşları **ŞERİATÇASI**

Esirgeme derneğinin balosu

Nisanın birinci cumartesi günü akşamı Tokatlıyan salonlarında Esirgeme Derneği menfaatine gayet parlak zengin kotiyonlu ve sürprizli bir balo verilecektir. Bu balo mevsimin neşe ve eğlenceli balolarından birisi olacaktır.

Eminönü Halkevinden:

1/4/939 cumartesi günü saat (20,30) da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Temsil şubemiz amatörleri tarafından (Vazife) piyesi temsil edilecektir.

POLİTİKA

İspanyanın vaziyeti

Bu senenin ilk günlerinde general Franconun Katalonyaya karşı başladığı taarruz; bir buçuk ay sonra bu memleketin tamamile eline geçmesi ile neticelenmişti. Bu netice İspanya dahili harbinin akibetini tayin etmişti. Çünkü Katalonyada mağlûp olan cümhuriyet hükûmeti orduları cenuba gidip merkezî İspanyadaki general Miajanın orduları ile birleşememişler ve bilâkis Fransaya iltica ettiklerinden silâhlarından tecrid edilerek muattal kalmışlardır. Cümhuriyet donanması da Tunustaki Fransız harp limanı Bizerteye iltica ettiğinden merkezî İspanyadaki on eyaletin ve iki buçuk senedenberi üç taraftan muhasara altında bulunan Madridin muvaffakiyetle mukavemete devam etmesine imkân kalmamıştı.

Mülkî hükûmeti elinde bulunduran komünistler ordudaki taraftarlarına güvenerek mukavemette ısrar etmek istemişlerdi. Neticede general Franco ile anlaşmak ve silâhları bırakmak taraftarı son cümhuriyet ordusu erkânı ile komünist liderleri arasında zıddiyet ve münaferet çıkmış ve ikiye ayrılan ordunun kıtaları birbirine girmişti.

Bu boğuşmalar merkezî İspanyadaki orduyu büsbütün yıpratmış olduğundan general Franconun son taarruzuna karşı birkaç gün bile mukavemet edemeyip silâhını bırakmış bu sırada Madrid de teslim olmuştur.

İspanyadaki dahilî harbin bu akibeti mukadder ve evvelce malûm bulunduğundan Madridin düşmesi beynelmilel politikada bir heyecan ve değişiklik meydana getirecek değildir. Bilâkis İspanyanın istiklâl ve tamamiyeti biran evvel tekrar teessüs etmiş bulunmasından İngiltere ve Fransa bile memnundur.

Mesele bundan sonra İspanyanın takip edeceği politikanın istikametindedir. General Franconun Çekyanın Almanyaya ilhakını tebrik eylediğine ve Romadaki faşist bayramına kendi faşistleri Falangistlerle iştirak ettiğine göre şimdiki halde Almanya ve İtalya ile beraber olduğu anlaşılmaktadır.

İspanyanın son çeyrek asırdaki en büyük zaafı Avrupada olduğu gibi Afrikada da Fransız hudutları ve askerî kuvvetleri ile sarılmış bulunmasındadır. Diğer taraftan Cebelüttarık boğazına hâkim sahillerini büyük toplarla tahkim etmekten İngiltere tarafından menedilmiştir.

Yeni İspanya bir daha böyle bir vaziyette kalmamak için bundan sonra İtalya ve Almanya ile sıkı iş birliği yapsa gerektir. **AKŞAM**

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Domatese dair...

Domates mevsimi geliyor. İstanbul piyasasında bir hafta evvel kilosu 160 kuruşa satılan domatesler bugün 100 kuruşa düştü.

Fransızlar domates yemiş - sebze derler. Edinburg ziraat kurumunda bu mesele uzun uzadıya münakaşa edildi ve nihayet domatesin yemiş olduğu kabul olundu.

Domatese sebzedir diyenler, domatesin pişip yendiğini ileri sürenlerdir. Halbuki domates bal gibi çiyde yenir. Buna mukabil erik, elma, portakal pişirilip de yenmiyor mu?.. İşte kompostolar.

Son zamanlarda Fransada domates reçeli de yapılmağa başlanmış!..

Geliniz biz gene salatasını tercih edelim.

Göz ve yıldız

Durgun, duru bir gece... Gökyüzünde yıldızlar ışıldıyor. Başınızı havaya kaldırıp bakıyorsunuz. Acaba kaç yıldız birden görüyorsunuz?

Eğer gözünüz pek iyi seçmiyorsa 1,500 yıldız görürsünüz, eğer gözleriniz kuvvetli ise gördüğünüz yıldızların sayısı 14,000 dir.

Bu sayı sizi birdenbire şaşırtmasın, çünkü yalnız kehkeşanı teşkil eden yıldızların sayısı 36 milyondur.

Hatayda büyük bir bayram günü

48 inci dağ alayının kuruluşunun yıldönümü tezahüratla kutlandı

Antakya 29 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Kırk sekizinci takviyeli dağ alayının kuruluşunun yıldönümü olan 26 Mart günü parlak askerî merasim yapılmıştır. Merasime, spor sahasında İstiklâl marşı ile başlanmıştır. Kahraman askerlerimiz alay komutanı Kurmay Albay Şükrü Kanatlı tarafından teftiş edilmiştir.

Teftişten sonra komutan askerlerimize ve davetlilere hitaben bir nutuk söyliyerek kahramanlıkla dolu olan alayın tarihçesini anlatmış bu arada alayın 5 Temmuzda Hataya ne suretle girdiğini izah etmiş ve coşkun bir şekilde alkışlanmıştır.

Bundan sonra Hatayda bulunan yedek subaylar askerlerimize tanıttırılmıştır. Yedek subaylar adına Hatayda bulunan Kâzım Nami Duru bir hitabede bulunmuş, Kırıkhan mebusu Hikmet Sural Mehmedcik adlı bir şiirini okumuştur. Buradan orduevine gidilmiş orduevinin önünde şanlı alayımızın geçit resmi temaşa edilmiştir. Yiğit Mehmedciklerin birer aslan vekariyle ve muntazam geçişi çok alkışlanmıştır. Davetliler öğle yemeğini kışlada askerlerimizle birlikte yemişlerdir.

Halk şairi Kayserili asker Mehmed Başlar, nefis haması bir destanını okumuş, Antakya mebusu Vedi Karabay, İskenderun mebusu Hamdi Selçuk birer hitabe söylemişlerdir. Bundan sonra millî oyunlar oynanmıştır.

Gece orduevinde bir aile toplantısı yapılmıştır. Merasimde Devlet Reisi, Fevkalâde murahhas, Meclis Reisi, Başvekil, Konsoloslar, Vekiller ve daha bir çok davetliler refikalariyle birlikte bulunmuşlardır. Hava çok güzeldi. Bütün halk caddeleri doldurmuştu. Alayımızın merasimi dolayısile İskenderun bir bayram günü yaşamıştır.

Parti Ocak kongreleri

İskenderun 29 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Kaza ve mülhakatta Parti ocak kongreleri yapılmıştır. Şimdiye kadar yirmi ocak kongresi yapılmıştır. Kongrelerde Parti üyeleri Partinin altı vasfını hep bir ağızdan tekrarlıyarak heyecanlı tezahürat yapmışlardır.

Arsuz merkez ocak kongresinin yapılması büyük tazahürata vesile olmuş civar köylerden gelen üç bin Partili ellerinde Türk Parti ve Hatay bayraklariyle kasabanın meydanlarını doldurmuşlardır.

Parti teşkilâtını yapmakta olan Tekirdağ mebusu Rahmi Apak'ı Parti teşkilâtı heyeti hararetle karşılamışlardır. Parti Reisi mebus Hamdi Selçuk'un Parti teşkilâtındaki maksad ve gayenin ne olduğunu, Parti prensipleriyle Büyük Şef İnönü'nün Partiye verdiği yüksek ehemmiyeti tebarüz ettiren nutkundan sonra, Partililer, yaşasın İsmet İnönü, yaşasın Halk Partisi diye tazahürat yaparak kongreye nihayet verilmiştir.

Bir hatadır oldu!

Benim zamanımda, eskiden, o mânada Toptaşı kullanılırdı; arkasından beş on adım kadar gittikten sonra ne demek istediğini anladım amma cevab sırasını kaçırmıştım!

Yazan: Refik Halid

— Efendi, dedim, niçin yere tükürüyorsun?

— Ya nereye tüküreyim? Suratına mı?

Şaşaladım. İki sebepten: Herif iri yarı idi, ben de kabaca cevap versem dayak yiyebilirdim. Sonra «Yere tükürmeyiniz» yazısının altında «İşte şuraya!» diye gösterebileceğim bir kâse, çanak, vazo, filân da yoktu. Hoş, olması da şart değildi.

Geçip yoluma devam etmeliydim; izzeti nefsime dokundu:

— Buyurunuz karakola!

Dedim.

— Memur musun?

— Hayır. Fakat, oku, bak, ne yazıyor: «En yakın polise haber veriniz!»

— Ne duruyorsun, koş, haber ver!

— Peki amma, sen o zamana kadar kaçar, gidersin!

— Tükürüğümün başında bekliyecek değilim ya?

Bu da doğru... Gene duraksadım. İşin içinden haysiyetimle kurtulmanın çaresini arıyordum. Yumuşamağı tercih ettim:

— Maşallah, dedim, siz bu meseleleri anlamıyacak adam değilsiniz. Belediyenin yasağında hepimizin sıhhatini korumak gayesi gözetilmiştir. Bulaşık hastalıklardan korunmak...

Sözümü kesti:

— Bende verem suratı var mı? Hele iyi bak!

Hakkı var, pulad gibi bir vücud... Zaten korktuğumuz hastalığın alâmeti yüzünde, bedeninde belli olsaydı korkmıyacak, ilk terbiyesizce sözüne karşı tokadı atacaktım. Sade verem değil, sıhhiyemizin Sirkeci garına yapıştırdığı sarî hastalıklar levhasındaki frengili, bitli, uyuz, sarhoş ve sair illetlileri de gösteren alâmetler onda mevcud değil. Çam yarması bir adam: Omuzlar geniş, kollar adaleli, kanı gür, sesi sıtma görmemiş, gözler ferli... Sıhhat mostrası! Maamafih yenilmiş olmağı hâlâ izzeti nefsime yediremiyorum:

— İlk polis noktasına kadar arkanızdan geleceğim. Medenî vazifelerimizi ihmale alışmamalıyız; hükûmetin tavsiyesine riayet edeceğim.

— Sen bilirsin!

Bana dikkatle bakıyor. Yüzümde, halimde birşey arıyor, bir hüküm vermek istiyor ve sonra soruyor:

— Bakırköy civarında mı oturuyorsun?

Dalgınlığıma geldi:

— Hayır, dedim, yazın Yeşilköyde oturuyorum, şimdi Şişlideyim.

— Bu yaz Bakırköyüne taşın!

Benim zamanımda, eskiden, o mânada Toptaşı kullanılırdı. Arkasından beş, on adım kadar gittikten sonra ne demek istediğini anladım; anladım amma iş işten geçmişti, cevap sırasını kaçırmıştım. Teselli noktasını buldum: Şimdi, dedim, ona karakolda dersini verirler; oturacağı yeri gösterirler.

Yürüdük, yürüdük.

Arasıra dönüp bakıyor, gülüyor. Hiddetinden ziyade bu gülüşü kanıma dokunuyor. «Acaba vaz geçsem mi?» derken gülümsemesine tutulup peşini bırakmıyorum.

Nihayet aradığım yerin önündeyim:

— Şu giden iri yarı adam, demin, köprü üzerinde yere tükürdü.

— [Yüzüme bakıyor, duruyor]

— ... Hem de tam levhanın altına, «öyle şey yapmayınız!» diye yazılı yerin önüne tükürdü.

— [Ayni bakış]

— ... Tutsanıza, gidiyor, kalabalığa karışacak, aman kaçmasın!

«Tutsanıza... Kaçmasın!» cümlesi zabıta üzerinde tesirlidir, zembereği harekete getiren bir efsunlu sözdür. Bir polis koşup arkasından omuzuna vuruyor, birşey söylüyor. Hah, işte beraber geliyorlar; intikam saati yaklaştı!

Parmağımla mevkufu, korkusuz, tâ suratına doğru elimi uzatarak gösteriyorum:

— İşte bu zat tükürdü. Belediye nizamına, emrine aldırmıyarak tükürdü; hem de levhanın önüne tükürdü.

Soruyorlar:

— Öyle birşey yaptınız mı?

— Hayır.

Bana dönüyorlar:

— Şahidiniz var mı?

— Hayır.

Şapa oturduğumu anlıyorum; meram anlatmağa çabalıyorum:

— Herkesi yolundan alıkoyup buraya getiremezdim ya? Görenler çoktu, fakat halk böyle şeylere aldırmaz; bir kısmı da işinden olmak, karakollara düşmek istemez.

— [Biz ne yapalım mânasında yüzüme bakışlar]

— ... Amma, elbette, Belediye levhaları astığı zaman zabıtaya talimat vermiş, ihbar edenlere bir kolaylık göstermiş, meseleyi pratik bir şekle sokmuştur.

Ben böyle çırpınırken iri yarı, hastalıksız, çam yarması adam, adaleli kollarını sallıya sallıya çoktan yanımızdan ayrılmış, kalabalığa karışmış, kaybolmuştur.

— Gidiyor, gitti!

— İyi amma, düşününüz, yere tükürdü diye gösterilen her vatandaşı şahidsiz, şuhudsuz cezaya çarpamayız ya? Gareze müstenidse, tezvirse, intikam almak içinse?

Karşımdakinin de hakkı var. Alnımda soğuk ter damlaları biriktiğini, fenalaştığımı, hattâ açıkçası, yaptığım işten utandığımı duyuyor, anlıyorum. Bir hatadır, oldu... Berbad halde yim; karakoldan ne tarzda, haysiyetime biraz uygun olarak çıkmanın yolunu arıyor, bulamıyorum. Halimden anlıyan memur, bir iş yapmış olmak için, nefes alayım, kendimi toplıyayım diye bana ismimi, sanatimi soruyor. Söylüyorum.

Bir sual daha:

— Semtiniz?

Demin yere tüküren adamın semtimi sorması, yaz için yer tavsiyesi hâlâ hatırımda ya... Hiddetliyim ya... Davamı kaybetmiş, şaşkınım ya... Dalgınlıkla ne cevap veriyorum, biliyor musunuz?

— Bakırköyü!

Iktisadî meseleler

Millî fabrikalar ve köylü

İktisad Vekâleti sanayi tedkik heyetine düşen vazifelerden biri de, fabrikaların imalât plânlarını tedkik etmektir. Şimdiye kadar bu cihet ihmal edilmişti. Ekser fabrikalar hacmiâlem maldan ziyade lüks ve fantezi mallar yapmak suretile Avrupa mamulâtına rekabet edeceğini zannediyorlar. Meselâ şişe fabrikası, ekseriyet halkın ihtiyacı olan su bardağı, lâmba şişesi, sürahi gibi malları bırakarak, kristal eşya yapmağa temayül etmişti. Halbuki bu çok yanlış bir yoldu.

Milli fabrikalardan beklenen şey, halkın ekseriyetinin ihtiyacını temin etmektir. Köylüye lâmba şişesi, su içmek için bardak lâzım iken, bir kaç kişiye kristal vazo yapmakta ne mâna vardı? Son zamanlarda şişe fabrikası bu yanlış yolu terk ederek, harcıâlem mal imaline başlamıştır.

Fakat bir fabrikanın bunu anlıyarak, imal plânlarında yeni bir istikamet takib etmesi kâfi değildir. Kumaş fabrikalarımız da bu yolu tutmalıdır. Halbuki bazı kumaş fabrikaları, Avrupanın en ileri kumaş fabrikalarına bakarak, kadınlara mahsus jakarlı, jakarsız lüks kumaşlar yapmağa çalışıyor ve bu kumaşları yerli fabrikalar yaptığı için, gümrük tarifeleri de dışarıdan gelen mallara karşı hiç müsamahakâr davranmıyor. Derken ortaya bir hayat pahalılığı çıkıyor.

İyi yapamadığımız bir mal için neden yüksek gümrük tarifeleri tertib ederek pahalı mal alalım? Fabrikalarımızın yapacağı işler çoktur. Köylüye mahsus kumaşlar, ucuz, sade mallar...

Mazisi pek az olan yeni bir endüstrinin yapacağı işler ucuz ve basit, sade mallar olmalıdır. Bir hanın bir katında, iki üç tezgâhla çalışan ve adını «Fabrika» koyan küçük bir imalâthane, bir şehir haline girmiş büyük Avrupa fabrikalrile yarışa girişiyor. Bu kabil olabilir mi?

Bizde endüstrinin bu iddiaları bırakarak, daha mütevazı ve sade bir yol tutması, üçte ikisi köylü olan halkımıza sade mal çıkarması icab eder.

Hüseyin Avni

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Hatırası anılacak olan

ŞAİR BAKİ

Eminönü Halkevi, 1 nisanda şair Baki'nin hatırasını yad etmek üzere teşebbüse girişmiş; bir «Baki gecesi» yapacakmış. Güzel sanatlar akademisi muallimlerinden bay Hamdi, meşhur şair hakkında bir konferans verecek, Baki'nin divanından bazı parçalar okuyacakmış.

Baki, Osmanlı edebiyatının en mühim simalarından sayılır. 1526 senesinde İstanbulda doğmuştur. Fatih camisi müezzinlerinden bir zatın oğludur. Çocukluğunda saraç çıraklığına verilmişse de, o devirde, esnafın yanında çalışan çocukların tahsiline dikkat edilirdi. Çarşı bilhassa geç açılır, çıraklar o zamana kadar okurlardı. Asıl ismi Mahmud Abdülbaki olan Baki'nin de bu arada istidadı derhal dikkati celbetmiş; çocuk sanatından alınmış, medreseye verilmiştir.

Delikanlı tahsilini bitirdikten sonra müderris oldu. Kanunî sultan Süleymanın müsahibliğine seçildi. İkinci Selim ve üçüncü Murad zamanında Mekke ve İstanbul kadılığında bulundu; Anadolu ve Rumeli kazaskerliğini yaptı; «reisül'ülema» payesini de kazandı. Kendisine «sultanüşşüera» da derlerdi.

Üçüncü Murad zamanında bir beyti bazı garezkârlar tarafından fena tefsir edildiği için sürüldü ise de âlim şair sonradan affedildi. Yukarıda bahsettiğimiz terfileri bunu müteakiptir.

Baki şiir lisanını zamanına göre yenileştirmiş, güzelleştirmiştir. Divan edebiyatının Türkçeden en ziyade uzaklaşmış âsarını belki Baki yazmıştır. Buna rağmen gerek ses, gerek sanat itibarile bunlara bir diyecek yoktur.

Sultan Süleyman hakkında vücude getirdiği mersiyeden iki beyit okuyalım:

Ey pâybendi dâmgehi kaydı namü neng
Tâ key havayı meşgalei dehri bi direng
An ol demi ki ahır olup nevbaharı ömr
Berki hazana dönse gerek ruyu lâllereng

Filhakika ancak üç beş kelimesi Türkçedir. Fakat Osmanlı imparatorluğunun o zamanında da öz Türkçe cereyanı beklenemezdi. Baki lisanına ve üslûbuna Kanunî devrinin bütün debdebe ve âlâyişini aksettirmiştir. Divanının basılışını şairin ehemmiyetile mütenasip bulmazlar.

«Mevahibi Ledünniye» yi «Mealim - ül yakin» ünvanile tercüme etmiştir. «El-i'lâm fi ahvali Beldetullah - ül haram» isimli kitabı da tercüme etmiş, hazreti Halid'den menkul hadisleri toplamıştır.

«Baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş!

Mısraı, Türkçemizde bir darbı mesel halinde kaldı. Kendi ölümü hakkında şu beyti söylemiştir:

Kadrimi sengi musallada bilip ey Baki
Durup el bağlıyalar karşına yâran saf saf

Zamanın şeyhislâmı Nasrullah efendi bunu cenaze namazı esnasında hatırlıyarak okudu.

Baki 1599 da vefat etmiştir. Edirnekapısı dışında Eyüpsultana giden yol üzerinde medfundur.

Konservatuarın bu seneki mezunları

Konservatuardan bu sene 13 genç mezun olacak, gençlere mayıs içinde yapılacak bir merasimle diplomaları verilecektir.

Bu seneki mezunlarla müessese kurulduğu gündenberi 35 mezun vermiş olacaktır. Konservatuar müdürü B. Ziya dün belediyeye gelerek bütçe etrafında Vali doktor Lûtfi Kırdar ziyaret etmiştir.

Şeker meselesi

Şakir Kesebir gazetemize gönderdiği bir telgrafta izahat veriyor

Evvelki gün yazdığımız Meclis kararına esas olan Başvekâlet tezkeresinin aynını da yazıyoruz

Eski İktisad Vekili B. Şakir Kesebir, dün akşam gazetemize gönderdiği bir telgrafta, şeker meselesi hakkında izahat vermektedir. Telgrafı aynen yazıyoruz:

«Gazetenizin 28 mart 1939 tarihli ve 7343 numaralı nüshasında «Şeker meselesi» ve «B. Şakir Kesebir muhakeme edilecek» başlıkları ile ve fotoğrafımın da ilâvesi suretile birinci sahifede 238 ve on birinci sahifede 154 murabba santimetrelik yer kaplıyan bir yazı intişar ettiğini gördüm.

Bu yazı, müphem ve umumî başlıklar ile 14 sene evvelki eski bir hâdi-e yeni şeklini vererek şahsım aleynde sui zan davet ve şeref ve itibarımı müteessir edecek mahiyette olduğundan, bu hususiaki kanunî haklarımı muhafaza ile beraber, şimdilik aşağıdaki kısa malûmat ile vaziyeti tenvir etmek isterim:

1926 senesinde mülga Şeker inhisarı idare meclisi reisi bulunuyordum, Kanunen memleket şeker ihtiyacını temin etmek ve ihtikâra mani olmak ve dahilde stoklar bulundurmak vazifelerile mükellef olan İnhisar idaresi, hariçten lüzumuna göre, şeker mübayaaları yaptığı sıralarda, Şark vilâyetleri için Rusyadan da bir miktar şeker mübayaa etmişti. Bir müddet sonra İdare meclisi reisliğinden ayrıldığımdan, hakikî vaziyet malûm olmamakla beraber, satış realizasyonunun Şark havalisinde müşkilâta maruz kalması, bilâhare buradaki şekerlerden bir miktar zarar husule geldiği iddiasının ortaya çıkmasına sebep oluyor ve usulen tahkikata başlanıyor. Tahkikat sonunda benim de malûmat ve ifademin dinlenmesine hükûmetçe lüzum görülerek, Büyük Millet Meclisine müracaat ve müsaade taleb edildi. Ancak Teşkilâtı esasiye kanunumuza göre, ortada teşrif masuniyetin ref'ini icab ettirecek bir suç mevcud olmadığından, Büyük Millet Meclisi o zaman malûmat ve ifademin dinlenmesinin devre sonuna talikine karar verdi.

Meclis hayatında emsali çok olan bu kararlar her intihap devresinin sonunda revizyona tabi tutulmak ve mebusluk sıfatı kalkanlara ait olanların dosyaları hükûmetçe geri alınmak müteamildir.

Şahsıma ait olan ve gazetenizde neşrolunan karar da bu neviden olduğundan, hükmü 3 nisanda münkazi olacak ve bu tarihten itibaren lüzum görüldükçe her zaman malûmat ve ifademe müracaat için bir mani kalmıyacaktır.

Yirmi sekiz seneyi bulan siyasî ve resmî hayatımda deruhte ettiğim vazifeler çoktur. Hepsinde her zaman mesuliyet hissile çalıştım ve bunlardan dolayı hesap vermeği kendime bir borç bildim. Şimdi de hâdise böyle tabiî ve sade bir mahiyettedir. Bu cevabımın kanun hükümlerine uygun bir surette sayın gazetenizde neşrini rica ederim.

Şakir Kesebir»

Başvekâlet tezkeresinin aynını yazıyoruz

Ankara 29 (Telefonla) — Mülga Şeker inhisarı tarafından Şark vilâyetlerinin şeker ihtiyacını temin için Arkoz şirketinden satın alınan şekerlerden hasıl olan 273 bin küsur liralık zarar dolayısile eski İktisad Vekili B. Şakir Kesebir hakkındaki fezleke ve merbutatının Büyük Millet Meclisinden hükûmetçe geri istendiğini bildirmiştim. Meclisin, B. Şakir Kesebire dair takip ve muhakemenin devre sonuna bırakılması hakkındaki karara esas olan Başvekâlet tezkeresinin aynini de bildiriyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

25/10/1932

«Mülga Şeker inhisarı idaresince Şark vilâyetleri ihtiyacı için Arkoz şirketinden satın alınan Rus şekerinden hasıl olan 273,193 lira zarardan dolayı Maliye müfettişleri tarafından yapılan tedkikat ve tahkikata ait fezleke ve merbutatı leffen takdim kılınmıştır. Bu tahkikat münasebetile Şeker inhisarı idare meclisi âzasından sabık Kars mebusu Ağaoğlu Ahmed ve sabık Beyazıt mebusu Şefik beylere sual tevdi edilmiş ise de Meclisi idare reisi bulunan Tekirdağ mebusu Şakir ve âzadan Kastamonu mebusu Hasan beylerin elyevm mebus bulunmaları hasebile, müfettişlerce malûmat ve ifadelerine müracaat edilememiş olduğundan, muktezasının Büyük Millet Meclisince ifasına müsaade buyurulmasını Maliye Vekâletinin işarı üzerine arzederim efendim.

Başvekil: İsmet

Doktor Göbbels Budapeştede

Budapeşte 29 (A.A.) — Almanya propaganda Nazırı doktor Göbbels, bugün saat 12,20 de kısa hususî bir ziyaret için buraya gelmiştir.

Işten çıkarıldığına kızmış

Bir tütün amelesi Tahir isminde bir işçiyi yaraladı

Dün akşam üzeri, Cibalide tütün İnhisar idaresinin kutu fabrikasının bulunduğu bina civarında bir yaralama hadisesi olmuştur. Son günlerde fabrika işçilerinden Yakup isminde bir gencin işine nihayet verilmesi kararlaşmış, bu karar Emin usta tarafından kendisine tebliğ edilmiştir. Yakup buna kızmış ve dün akşam paydos zamanı fabrika civarına gelmşitir.

Bu sırada, Emin ustanın bir iki arkadaşile beraber, işinden çıkıp yan sokağa saptığını gören Yakup birdenbire karşısına çıkmış ve:

— Sen beni ne diye işten çıkarttın? Sözlerile münakaşaya başlamış, ve beraberindeki usturasını çekerek Emin ustanın üzerine atılmıştır.

Emin ustanın yanında bulunanlar, bu hiddetli gencin karşısından uzaklaşmışlar, ustanın yanında yalnız Tahir isminde bir işçi kalmıştır. Tahir, bu vaziyet karşısında Yakubu önlemiş, Emin ustayı vurmasına mâni olmuşsa da, usturasile savlet etmekte olan Yakup, bu sefer, Tahirin muhtelif yerlerinden yaralar açmıştır.

Tahir kanlar içinde bir tarafta kalmış, Yakup usturasile beraber, ortadan savuşup gitmekte iken Cibali karakolu polisleri kendisini yakalamışlardır. Tahir, tedavi altına aldırılmış, Yakup hakkında da kanunî takibata girişilmiştir.

Edirnekapı dışındaki katil vakası

Faillerden biri beş, diğeri yedi sene hapis yatacak

Bir müdet evvel Niyazi, Hasan ve Mükerrem adlarında üç kişi Edirnekapı dışarısında kale duvarları üzerinde rakı içtikten sonra aralarında kavga çıkmış ve Mükerrem kaçmış, Niyazi ile Hasan arkasından kovalıyarak bıçakla yaralamışlardı.

Vakayı müteakib hastaneye kaldırılan Mükerrem bir müddet sonra öldü. Mükerremi öldürmekten maznun Niyazi ile Hasanın ağır ceza mahkemesinde yapılan muhakemeleri dün bitirildi.

Niyazi ile Hasanın, müstakil faili belli olmıyarak Mükerremi vurdukları sabit görüldü. Ancak, hastanede Mükerreme ameliyat yapılması teklif edildiği halde bunu reddetmiş olması maznunlar hakkında cezayı hafifletici sebeb olarak kabul edildi.

Maznunlardan Niyazinin yaşı da göz önünde tutularak beş sene üç gün ağır hapsine, Hasanın da yedi sene ağır hapse konulmasına karar verildi. İki mahkûm ayrıca maktulün varislerine de bin lira ölüm tazminatı ödiyeceklerdir.

Haftalık piyasa

ihracat maddelerinin vaziyeti - Balık fiatleri ucuzluyor

Geçen hafta piyasa vaziyetinden bahsederken, Avrupadaki siyasî hadiselerin piyasaya olan tesirlerini tebarüz ettirmiştik.

Bu hafta içinde piyasa bu gibi siyasî vakaların tesirinden uzak kalmıştır. Esasen ortada geçen haftaki gerginlik kalmamış, vaziyet daha durgun bir hale gelmiştir. Maamafih ihracat maddelerimizin ekseriyeti için satış sezonu geçmiş addolunabilir. Bu itibarla bu hafta içinde ihracat maddelerimizin satışlarında fazla bir hararet aramak doğru değildir.

Şimdi hangi maddelerin tamamile satıldığını, hangi maddelerin elde kaldığını aşağıya yazıyoruz:

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Hububat maddeleri — Bu hafta içinde hububat maddeleri üzerine hararetli muameleler olmuştur. Bunun sebebi, Yunanistanın Türkiye piyasasından buğday taleb etmesidir. Yunan firmaları nisanın on beşine kadar piyasadan 4,000 ton buğday alacaktır. Bu mikdarın ilk partisi 500 ton olmak üzere Yunan firmalarına teslim edilmiştir.

Bundan bir ay evvel de Yunan firmaları 10 bin ton arpa satın almışlardı. O gündenberi arpa üzerine büyük satışlar olmamıştır. Geçen hafta içinde İtalyaya ufak partiler halinde arpa sevkedilmişti.

Çavdara gelince, zürraın elinde kalan çavdarın mikdarı hesap edilmiş değildir. Çavdar üzerine ihracat pek az olmuştur. Geçen sene Çekoslovakya ve Viyanadan çavdarlarımıza karşı büyük talepler yapılmıştı.

Dokuma ham maddeleri — Son günlerde tiftik piyasasında durgunluk göze çarpmaktadır. Halbuki iki hafta evvel İngiliz firmaları tiftiklerimize karşı alıcı mevkiindeydi.

Bu hafta daha ziyade kıvırcık yapağılar üzerine satış olmuştur. En büyük alıcı yerli fabrikalardır. Dokuma fabrikaları en ziyade Trakya mallarına rağbet etmişlerdir.

Son hafta içinde pamuk ipliği narhının kaldırılması üzerine, ortadan müşkülât ta kalkmıştır. Pamuk ipliği satışı serbes olduğu için rekabet yüzünden fiatlerde düşkünlük başgöstermiştir.

Deri — Son günlerde deri satışları artmıştır. En büyük alıcı Alman frimalarıdır. Satın alınan deriler de kuzu derileridir. Almanya bir kaç senedenberi fazla mikdarda kuzu derisi almaktadır. Almanlar kuzu derisinden tayyareci ceketleri yapmaktadırlar. Hava yarışı yüzünden tayyarelerin adedi arttıkça, tayyareci ceketine olan ihtiyaç ta artmaktadır. Bu yüzden kuzu derileri bu işe sarfedilmektedir. Halbuki kuzu derilerinden eldiven de yapılmaktadır. Derilerden tayyareci ceketi yapılması üzerine Almanyada ve Avrupanın diğer memleketlerinde eldiven fiatleri artmıştır.

Yumurta — Son hafta içinde yumurta piyasası pek durgun bir devre geçirmekteydi.. Bir kaç gün evvel İsviçreden yumurta talep edilmesi, yumurta piyasasını canlandırmıştır. Şimdiye kadar İsviçreliler daha ziyade Bulgaristandan yumurta alıyorlardı. Bulgarlar İsviçreden saat almak suretile yumurta mübadele etmişlerdir.

Yağlar — Macaristandan zeytinyağ üzerine bir talep vardır. Macar firmaları çoktanberi zeytinyağlarımıza karşı talep yapıyordu.

Zeytinyağlarımız en ziyade Mısıra, Suriyeye sevk edilmektedir.

Tereyağlarına gelince, piyasada yağ üzerine durgunluk göze çarpmaktadır. Soğuk hava depolarındaki yağların mikdarı azalmıştır.

Alâkadarların, yağ istihsal mıntakalarından aldıkları haberlere göre, bu sene yağ mahsulü geçen seneden fazla olacaktır. Çünkü hiç bir mıntakada kışın şiddeti yüzünden hayvan telefatı olmamıştır.

Balık ve et — Son günlerde balık ucuzluğu başgöstermiştir. Fakat mevsim itibarile ekseri balıklar da yağsızdır. Bu yüzden fiati de ucuzdur. Torik ve palamut satışları dış memleketlere devam etmektedir. Sirkeci rıhtımda balık almak için bekliyen, yirmiden fazla balıkçı gemisi bulunmaktadır. Bunların ekserisi Yunan bandıralı gemilerdir. İtalyanlar daha az balık almaktadır.

Kuzu fiatleri 50 kuruş üzerinde durmuştur. Trakyadan Yunanistana kuzu ihracatı başlamıştır. Belki de fiatlerin düşmemesine sebeb budur.

İthalât piyasasında

İthalât piyasasındaki vaziyetten bahsetmek lâzımgelirse, her şeyden evvel durgunluğu tebarüz ettirmek icab eder. Bilhassa manifatura piyasası en durgun bir devreyi geçirmektedir. Maamafih bu durgunluk pek te endişe edilecek bir şey değildir. Her sene bu mevsimde, bilhassa ihracat mevsiminin son devresinde görülen bir manzaradır.

Piyasada kışlık malların üzerine satışların devam etmesine imkân yoktur. Henüz yazlık malların satışına başlanmamıştır. Maamafih mahdud bir zümre mevsim kumaşlarını, şimdiden terzilerine vermişlerdir. Bu satışların mikdarı, piyasayı tatmin edecek kadar fazla değildir. — H. A.

AKŞAM'ın tefrikası — Tefrika No. 54

AŞKIN KURBANI

— Büyük macera romanı —

Nakleden: (Vâ-Nû)

Kapının önünde duran adama döndü. Elektrik ışığının altında onun kır saçlı yorgun yüzlü meşakkatlı hayat yaşamış olduğu anlaşılıyordu. Bakışları gayet munis ve sevimli idi. Lâkin tavrında, duruşunda feleğin darbesine daima uğramış insanların hali vardı. Boynunu bökmüş duruyordu.

Genç kız adamın biçareliğini, bitap halini görünce:

— Aman Allahım! Sizin benden de daha hasta haliniz var. Titriyorsunuz. Üşüyorsunuz galiba... Sonra uşağa dönerek:

— Haydi beni şuraya bir yere oturt da sen al efendiyi mutbağa götür. Üstünü başını kurutsun...

Adamcağız hazin bir tebessümle:

— Soğuktan ziyade açlıktan muztaribim... Madem ki küçük hanım bu kadar merahetlisiniz, lûtfedin de bana yiyecek birşey vermelerini emredin.

— Tabiî, tabiî! Ahmed, aşçıya söyle bol bol yemek versin. İstediği kadar yesin... Rahat etsin, kahve sigara da verin.

[illegible] (Devamı var)

Tendu bir adım atmak istedi. Fakat ayağı o kadar sancılandı ki, gayri ihtiyari bağırdı. Feryadı işiden diğer hizmetçiler koşuştular. Paşa ile Perihan da telâşla geldiler.

— Ne var? Ne olmuş?

— Efendim küçük hanım sokakta düşmüş. Bir ihtiyar fukara onu getirdi.

Kadri Memduh paşa emir verdi:

— İki kişi küçük hanımı kaldırsın, odasına götürsün.

Sonra birşey söylemek üzere Perihana döndü. Lâkin genç kadının şaşkın halini görünce merakla sordu. Perihanın rengi uçmuş, gözleri faltaşı gibi açılmış manyatizmalı gibi başını önüne eğmiş, fakir ihtiyara bakıyordu.

— İmkânsız!... Olamaz! Olamaz! - diye mırıldanıyordu.

Yeni bir hâdisenin çıktığını hisseden sahte Kadri Memduh paşa hemen genç kadına yaklaştı. Perihan loş bir köşeye çekildi ve yavaş sesle:

— Bu adamı savmadan evvel kim olduğunu öğrenin... Ona para verin... İyi muamele edin... Fakat bilhassa kim olduğunu mutlaka öğrenin.

— Bu fukranın mı?

— Evet... Çabuk... Kendisile konuşun ve o gitmeden evvel hemen gelip bana haber verin. Tendunun yanına gittikten sonra gene salona gelir, sizi beklerim

Usulle sıvışıp gitti.

Sahte Kadri Memduh paşanın hayreti gitgide artmıştı. Kapının önünde ne yapacağını bilmeden bakıp duran fakir adama yaklaştı.

— İyi ki, gitmediniz... Kızıma yaptığınız hizmetten dolayı size teşekkür etmeliyim... Kendisine nerede rasladınız?

— Bu yolun ötesinde... Yüz metre kadar ilerde...

Gayet mahcup bir eda ile konuşuyordu:

— Hava kararmıştı, yağmur şiddetle yağıyordu, bu küçük hanım koşuyordu... Derken düştü ve kalkamadı... Kendisine yardım etmek için yaklaştım... Taşıyarak köşke getirdim.

— Allah razı olsun... Bu saatte herhalde karınınz açtır. Size yemek çıkartayım.

Adamcağızın yüzü kıpkırmızı kesildi:

— Açım efendim... Doğru...

— Haydi gelin.

Fakiri, hizmteçilerin yemek odasına götürdü. Masanın başında duran iskemlelerden bir tanesini işaret ederek:

— Oturun şuraya... Şimdi size yemek getirtirim.

Fukara kılıklı adam memnuniyetle oturdu. Öyle yorgundu ki!...

Refet, o sırada içeri giren bir hizmetçiye:

— Çabuk! Sıcak bir çorba... Et, filân da getirin. Efendiye bol bol yemek ikram edin.

— Baş üstüne efendim.

Sofranın üstü ekmek ve yemeklerle dolunca fukaracık kendini zaptedemiyerek oburlar gibi yemeğe başladı.

Paşa ona bakıyor ve gitgide endişesi artıyordu; bu adam kimdi?... Onu görünce Perihan niçin telâşlanmıştı.

Şimdi artık iyice doymuş aheste aheste kahvesini içiyordu.

— O saatte yağmurun altında buralarda ne arıyordunuz?

— İstanbula inmeğe karar vermiştim. Param yoktu, yaya yürüyordum. Buralarda iş bulmak daha güç. Ekmeğimi çıkaracak kadar bir iş bulayım bana yeter.

Üst başının perişanlığına rağmen adamcağızın lisanı gayet muntazamdı. Yazıp okumasını bilen bir insan olduğu belli. Paşa merak içinde düşünüyordu. Bu kimdi? Perihanın telâşlanmasına bakılırsa herhalde endişe edilecek bir işti.

Ev sahibinin yüzünden itimadsızlık hisseden fukara kılıklı adam:

— Efendim! - dedi. - Zannettiğiniz gibi ben ne dilenci, ne de serseriyim. Çalışan bir ameleyim. Bakın kâğıdlarım var. İzmirde bir garajda otomobilleri temizliyordum. Patronum benden pek memnundu. Sonra İstanbula geldiğim vapurda da çalıştım, hattâ beni alakoymak istediler. Fakat kalmadım. Kaptan beni Sarıyerde tanıdığı birine tavsiye etti. Lâkin talihim yar olmadı. Mal sahibi, sizlere ömür vefat etti. Gene açıkta kaldım. İstanbula iş aramağa gidiyordum.

Kapının arkasından boğuk bir hıçkırık sesi işitildi. Lâkin derdini anlatan ihtiyarcık bunu duymadı bile... Amma, paşa işitmişti... Ve bunun Perihan olduğunu anladı.

Niçin, neden genç kadın bu derece heyecan duyuyordu?

Adama:

— Biraz beni burada bekleyin... Şimdi gelirim! - diyerek çıktı.

Yan odada, genç kadın, yere düşmemek için âdeta duvarı yakalamış gibi, sapsarı duruyordu.

Paşa, düşmemesini temin için onu tuttu. Endişeyle sordu:

— Neniz var?

Perihan kendini topladı ve diğer odadaki fakir ihtiyarın tarafını elile işaret ederek yavaş sesle:

— Bir de öldü diye yemin ediyordunuz... (Arkası var)

Fransada gelecek hafta Cümhurreisi seçilecek

Âyan, mebusan reisleri, başvekil namzedliklerini koymıyorlar

Buna mukabil, harpten evvel kendisinden çok bahsettirmiş olan kiracıların hamisi B. Cochon resmen namzedliğini koydu

Fransada gelecek hafta Cümhurreisi seçimi yapılacak. Bunun için şimdiden hazırlıklara başlanmıştır. Bu defa dünya vakayiindeki karışıklık ve bilhassa Reisicümhur olmak için en tabiî namzedin namzedliğini koymaktan çekinmesi seçim etrafında fazla alâka uyandırmıştır. Her seçimde kimin Cümhurreisi olacağı evvelceden az çok tahmin edildiği halde bu defa hiç kimse tahminde bulunamamaktadır.

Otuz senedenberi Fransada, bir ikisi müstesna olmak üzere, hep âyan reisleri Cümhurreisi intihab edilmiştir. Şimdi müddeti biten B. Lebrun evvelce âyan reisi idi. Keza Doumer, Doumergue, Falliers, Loube de hep âyan reisliğinden Cümhurreisliğine geçmişlerdir. Bu defaki seçimde de âyan reisi B. Janney en tabiî namzed addediliyordu. Halbuki B. Janney âyan reisliğinde kalmayı tercih etmiş, Cümhurreisi olmak istememiştir. Bunun üzerine gözler mebusan reisi B. Herriot'ya çevrilmiştir. Fakat B. Herriot da namzedliğini koymıyacağını bildirmiştir.

Bu vaziyet karşısında bir çok tanınmış şahsiyetler şimdiki Cümhurreisi B. Lebrun'a müracaatla yeniden namzedliğini koymasını rica etmişlerdir. B. Lebrun artık istirahat etmek istediğini, bunun için tekrar namzedliğini koymağa tarafdar olmadığını bildirmiştir. Dostları kendisini kandırmağa çalışıyorlar. Fakat ihtimal zayıftır.

Sosyalistler, hattâ komünistler Başvekli B. Daladier'nin ismini ileri sürmüşlerdir. Bu fırkaların B. Daladier ile araları pek iyi değilken Başvekilin seçilmesi etrafında propaganda yapmaları sebepsiz değildir. Bu iki fırka B. Daladier'nin faaliyetinden sıkılmışlar, endişe etmeğe başlamışlardır. Bunun için kendisini Cümhurreisi olmağa sevkederek Başvekâletten uzaklaştırmak istiyorlar... Halbuki B. Daladier bu fikirde değildir. Reisicümhurluğa namzedliğini koymıyacağını, hükûmetin başında kalmak istediğini, bu suretle memlekete daha fazla hizmet edeceğine kani bulunduğunu açıkça söylemiştir.

Şimdi ortada bir kaç namzed vardır. Bunlardan biri bugünkü Kabinede Ziraat Nazırı olan B. Queilledir. B. Queille birçok Kabinelerde muhtelif nazırlıklarda bulunmuş, mutedil düşünceli, ilmî malûmatı derin bir zattır. Radikal partisine mensuptur.

Diğer namzedler şunlardır: Mebusan meclisinin eski reisi Bouisson, mebuslardan ve eski nazırlardan Pietry. Bu üç zat arasında intihab ihtimali en kuvvetli olan Queilledir.

Bu siyasî ricalden başka diğer bir kaç kişi de resmen namzedliğini koymuştur. Bunlardan biri Dijon şehrinde bakkal Paul Briot, diğeri kiracılar federasyonunun başında bulunan Cochondur. Bu iki kişinin seçilmesine ihtimal yoktur. Maamafih B. Cochon'un namzedliğini koyması harpten evvelki zamanı hatırlatmış, bir çok lâtifelere, varyetelerde eğlenceli şarkılar söylenmesine sebep olmuştur.

B. Cochon harptn evvel bir kiracılar birliği kurmuştu. İşi gücü kira parasını vermediği için eşyası haczedilen kiracıların eşyalarını kaçırtmak ve bu gibilere bir yer bulmaktı. Bu yüzden hemen her gün polisle arasında bir hadise oluyordu. O zamanlar birçok şarkıcılar Mösyö Cochon hakkında şarkılar yapmışlardı. Revülerde bu şarkılar söyleniyordu.

Şarkılardan biri mealen şöyle idi: «Cümhurreisi B. Poincarenin müddeti yakında bitecek, kendisi Elysé sarayından çekilecek. Şimdiden yerine birini bulmak lâzım. Gerçi Rostan, Deschanel, Felix Potin, Dufayel gibi birçok zevat var. Fakat Mösyö Cochon hepsinden muvafıktır. Çünkü Cümhurreisi olur oolmaz parasızların yardımına koşacak, evinden atılan kiracılar artık kışta kıyamette sokak ortasında kalmıyacaklardır!...»

Harpten sonra ismi unutulmuş olan bu zat şimdi gene kendisinden bahsettirmektedir. Bir Fransız gazetecisi kendisile görüşmüş, B. Cochon pek ciddî olarak namzedliğini koyduğunu söyledikten sonra: «Acaba beni seçerler mi?» sualini sormuştur. Gazeteci: «Zannetmem» cevabını verince B. Cochon'un bayağı canı sıkılmıştır!...

B. Cochon (solda) harpten evvel polislerle münakaşa ederken

Diğer bir namzed bakkal B. Paul Briot

Burdur Halkevi faaliyetini artırdı

Burdurlu Halkevciler Alpaslan piyesinde

Burdur (Akşam) — Halkevimiz yıl dönümünü kutladığı gündenberi yeni bir faaliyet devresine girdi. Bütün kolları canlı bir şekilde çalışmalarına devam ediyorlar.

Müzik kısmı amatörlere mahsus bir mandolin kısmı meydana getirdi ve haftada iki gün olmak üzere derslere başladı. Bu kısımda ekserisi öğretmenlerden mürekkep kalabalık bir hevesli kütlesi vardır.

Halkevimizin yayın kolu da her ayın on dokuzunda çıkardığı Burdur dergisi ile sesini muhitine daha fazla yaymağa başladı.

Temsil kolu da bu meyanda faaliyetini arttırmış bulunmaktadır. Yıl dönümünde Ana piyesini temsil ederek büyük bir takdir kazanan gösterit kolumuz bu hafta Alpaslan piyesini operet halinde büyük bir muvaffakıyetle başardı.

Evimizin spor kolu da memlekette bir an'ane halinde kökleşen güreşe lâyık olduğu mevkii vermek için bir güreş minderi yaptırmağa karar verdi.

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

(AKŞAM) ın yeni müsabakası

1 Nisan da başlıyor

30 arkadaş 300000 lira kazandı!

Bir müessesede çalışan 30 arkadaş bir olup bir piyango bileti aldılar. Biletlerine (300,000) lira çıktı. Ve her biri (10,000) lira hisse aldı.

«Zenginin malı züğürdün çenesini yorar»sa da bu otuz zenginin akibetleri herhalde merak edilmeğe değer!.. Biz de bu merakla bu otuz zenginin hayatlarını takip ettik ve otuzunun da parasını ayrı işe yatırdığını öğrendik.

Öğrendiklerimizi, birer resim halinde 1 Nisan 1939 tarihinden itibaren neşredeceğiz. Hangisinin parasını daha iyi bir işe harcadığını biz bilmiyoruz.

Bu noktayı karilerimizin takdirine bırakacağız.

Müsabakaya iştirak etmek isteyenler bu resimleri takip edecekler ve resimlerle beraber neşredilecek olan numaralı kuponları kesip saklıyacaklardır. Otuzuncu resim çıktıktan sonra, paralarını ayrı maksadlara harcıyan otuz zengin arasında hangisinin daha iyi hareket ettiğini tayin edip kuponlarla beraber bize göndereceklerdir.

Gelen cevaplar tasnif edilecek, hangi zengin çok rey kazanırsa ona rey verenler arasında bir seçim yapılarak (50) kişiye sıra ile şu hediyeler verilecektir:

Hediyelerin listesi

1 inciye — Gayet zarif bir yazı makinesi.
2 » — Şık bir bisiklet.
3 kişiye — Birer bornuz.
1 » — Bir ekmek kızartma makinesi.
3 » — «Bay Amca»nın resimlerile süslü birer masa lâmbası.
5 » — «Akşam»ın üçer aylık abonesi.
3 » — Birer duvar saati.
2 » — Hazım'ın gişesinden ikişer tane -devamsız- piyango bileti
5 » — Birer kilo kestane şekeri.
6 » — Birer tane -devamsız- piyango bileti.
5 » — Birer fotoğraf albümü.
5 » — Birer istilo.
10 » — Cemal Nadir'in yeni karikatür albümünden birer nüsha -İmzalı olarak-

Yalnız bu güzel hediyeleri kazanmak için değil böyle eğlenceli ve meraklı bir müsabakaya iştirak etmek zevkini kaçırmayınız!...

Birinci resim 1 Nisanda intişar edecektir.

AKŞAM'ın yeni müsabakasında Verilecek Hediyelerden Bir kaçı

Birinciye verilecek yazı makinesi. İkinciye verilecek bisiklet ve yedinciye verilecek ekmek kızartma aleti

Sabık muhasebe müdürü hakkında asılsız bir haber

Dün bir gazete, geçenlerde vazifesine nihayet verilen belediye sabık muhasebe müdürü B. Kemalin sicil dosyasında bulunan eczacı mektebi şehadetnamesinin başka birine ait olduğuna dair mülkiye müfettişlerine bir ihbar yapıldığını yazıyordu. Mülkiye müfettişlerine böyle bir ihbar yapılmamıştır.

Diğer taraftan B. Kemal takriben yirmi sene evvel eczacı mektebinin bütün sınıf imtihanlarını vererek mezun olmakla beraber o zaman mektepten diploma almağa lüzum görmemiştir. Memuriyet sicil dosyasında eczacı mektebinden mezun olduğuna dair mektepten alınmış resmî bir vesika vardır.

Vali dün bütçe ile meşgul oldu

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar, dün de belediyeye gelerek yeni bütçenin tanzimi işile daimî encümende meşgul olmuştur.

İstranca köyünde bir hırsızlık

Çatalcanın İstranca köyünde B. Ömer Genç isminde birinin evindeki sandığının açılarak içinde bulunan 125 liralık bir pandantif, 80 lira kıymetinde 15 taşlı bir elmas yüzükle 5 lira kıymetinde bir altın yüzük bir tane de altın zincirin aşırıldığı görülmüş ve keyfiyet mahallî jandarmasına bildirilmiştir.

Galip namında biri şüphe üzerine yakalanmış ve üstü arandığı zaman bütün bu müceverhat bulunmuştur. Galip adliyeye verilmiştir.

İĞNE-ÇUVALDIZ

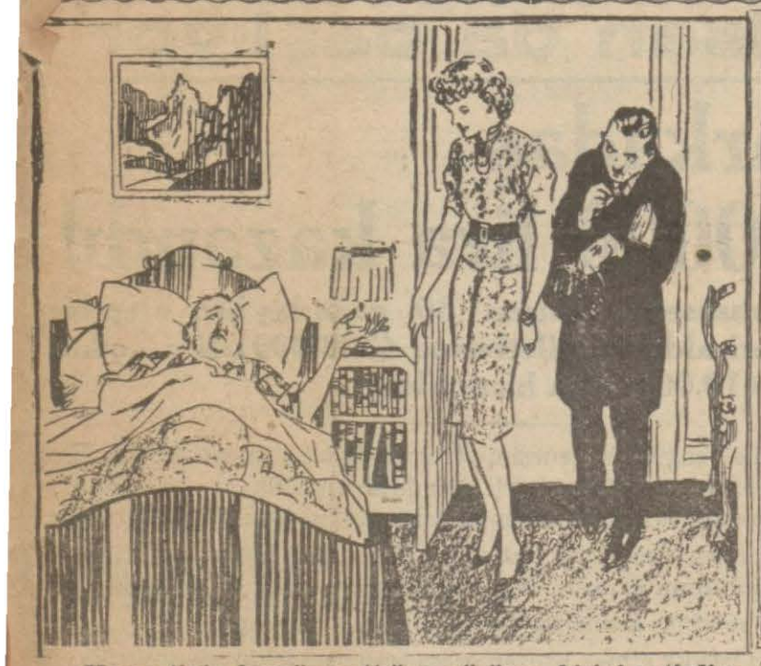

— Hararetinin hergün arttığını görünce birini getirdim.
— Doktor mu?
— Hayır, hayat sigortası memuru...

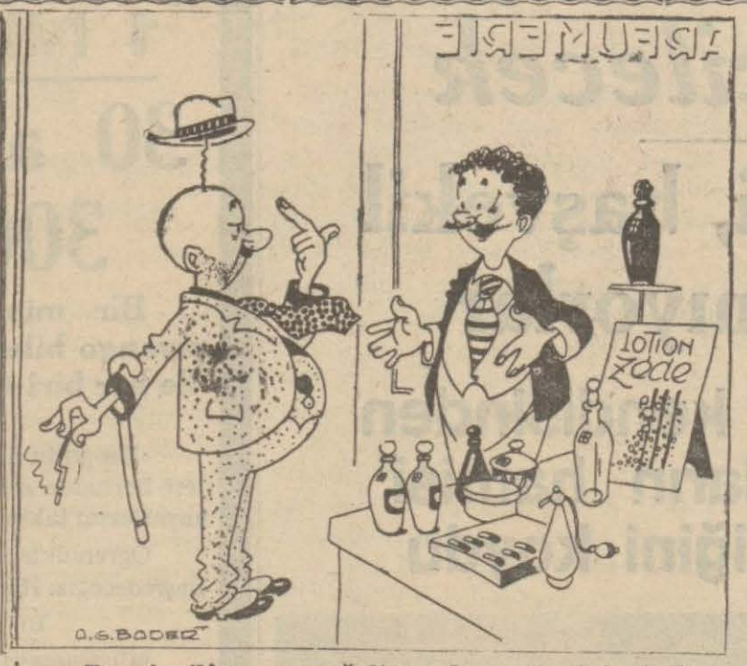

— Ben size ilâcım saç çoğaltmaz, kuvvetlendirir dedim...

Nişanlılar

Genç âşık, yüreği titreye titreye sevgilisinin evine gitti...

Sevdiğini göreceği için heyecan içindeydi. Salonda kızın erkek kardeşini gördü.

— Ablanız nerede?... Acaba benim geldiğimi haber aldı mı?...

— Muhakkak almıştır.

— Nereden biliyorsunuz?

— Hemen giyinip sokağa çıktı!...

— Fikrimi değiştirdim baba, bahriyeye yazılacağım!..

Sarhoş

Ahmed gene iki tarafa yalpa vurarak, sendeliyerek yürüyordu. Mehmede rasladı. Mehmed dedi ki:

— Hayır ola Ahmed?... Herhalde gene süd içip bal yiyerek bu hale gelmedin ya...

— Tabiî dedi; amma şunu da bil ki, bütün bir senede yalnız süd içtim!...

— Bütün bir sene ha, inkânsız!...

— O zaman henüz men eden kesilmemiştim!..

— Sarhoşken düz görmen için böyle yaptılar...

İhtiyat

Yalnız akşamları değil, gündüzleri de çakıştırırdı amma, kendini sarhoş göstermemeğe gayret ederdi.

İkiz çocuğu olan bir ahbabı kendisini eve davet etti. Bizim ahbap gitti, beşiğe yaklaştı ve ne olur ne olmaz, biri iki görüyor demesinler diye:

— Maşallah, ne güzel çocuk! dedi.

Köpekler

İki köpek biribirlerine hayatlarından bahsediyordu:

— Ben gençliğimde çok sıkıntı çektim. Tibette doğdum. Orada ağaçlar çok seyrektir, her ağacın arasında hiç değilse bir kilometr mesafe vardır...

Şimi

Öğretmen gümüşü eriten mayiin nasıl yapıldığını bilfiil gösterdikten sonra çocuklara sordu:

— Şimdi şu gümüş yirmi beş kuruşluğu bu mayiin içine atarsam erir mi?..

Salamonun oğlu haykırdı:

— Hayır.

— Neden?

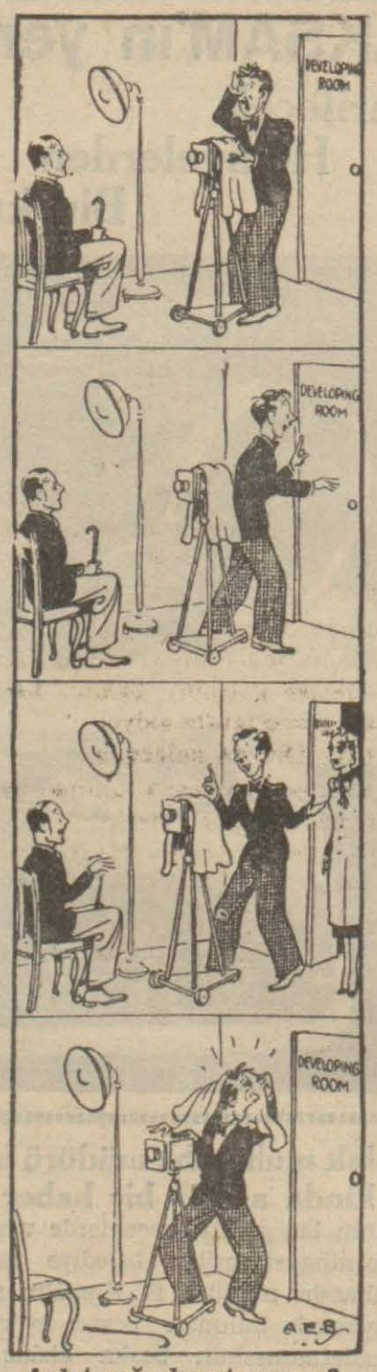

Anlatmağa hacet var mı?..

Hat!...

Bayan — Ayşe mutfaktaki gürültü nedir?

Ayşe — Kasabın çırağı beni öpmek istedi.

Bayan — Ümid ederim ki bırakmamışsındır.

Ayşe — Bana göre hava hoş bayan,

Fotoğrafçının karısı tartılıyor

Telgraf

Salamonun Nevyorka telgraf çekmesi lâzımdı.

Telgrafhaneye gitti, memura sordu:

— Amerikaya telgrafın kelimesi kaç para?

— On kelimelik telgraf için kelime başına üç liradır, imzaya alınmaz.

— Öyleyse yalnız imzamı çekiniz.

— İsminiz nedir?

— İnananmıyacaksınız amma, anam babam adımı: «Cumaya geleceğim» koymuşlar!...

Miyop

Gözleri uzağı seçemiyen bir avcı koruculardan birine sordu:

— Bütün avcılar ormandan çıktılar mı?

— Evet.

— Amma hepsi çıktı mı?

— Evet.

— Amma hepsi çıktı mı?

— Evet.

Millî küme karşılaşmaları

Galatasaray Ankaraya gidiyor

Ankarada iki maç yapacak olan Sarı kırmızılılar

Millî küme maçları bidayetinde hasılatın taksimi yüzünden çıkan ihtilâfları artık tamamen hallolmuş bulunmaktadır.

Fenerbahçe klübünün idare heyetinde yapılan son değişiklikten sonra gazetelere yolladığı bir beyanname ile millî küme maçlarına devam edileceğini bildirmesi üzerine evvelce maçlardan çekilmiş olan Galatasaray da maçlara iştirak kararını vermiş bulunmaktadır.

Millî küme işleri hakkında Beden terbiyesi umum müdürü ile temasa geçmek üzere hafta ortasında Ankaraya giden Galatasaray klübü reisi B. Sedad, general Cemil Taner ile görüşerek bu hususta lâzım gelen izahatı vermiş ve klübünün maçlara iştirakini resmen bildirmiştir.

Umum müdürlük tarafından Galatasarayın maçlara iştiraki çok müsaid bir şekilde karşılanmıştır.

Galatasaray takımı millî küme maçları başlarken Beşiktaşla karşılaşması lâzım gelirken çekilme kararını vermiş bulunması yüzünden oynamamış ve bu suretle hükmen mağlûb addedilmişti. Üç puan birden kaybeden Sarıkırmızılılar ancak bundan sonraki karşılaşmalarda iyi dereceler alabilirlerse vaziyetlerini düzeltmiş olacaklardır.

Millî küme fikstürü mucibince Galatasarayın bu hafta Ankaraya giderek Cumartesi günü Ankaragücü, Pazar günü Demirsporla karşılaşması icab etmekte olduğundan maçlara iştirake karar verildiğine göre takım oyuncularının yarın şehrimizden hareket etmesi lâzım gelmektedir.

Ateşspor şehrimize geliyor

İzmirde Beşiktaşı 2-1 mağlûb ederek bütün nazarları üzerine çeken Ateşspor takımı millî küme karşılaşmaları için bu hafta şehrimize gelecektir. İzmirli sporcular şehrimizde Cumartesi günü Vefa ile Pazar günü Fenerbahçe ile iki maç yapacaklardır. Vefa maçı Taksim stadında Fenerbahçe maçı Kadıköy stadında yapılacaktır.

Bu haftaki maçların hakemi

Bu hafta Ankara ve şehrimizde millî küme maçlarına devam edilecektir. Futbol federasyonu tarafından Ankarada yapılacak Galatasaray - Ankaragücü maçına İzmirli Saim, Galatasaray - Demirspor maçına İhsan, şehrimizde yapılacak olan Vefa - Ateşspor maçına İzzet Muhiddin, Fenerbahçe - Ateşspor maçına Tarık Özerengin hakem olarak intihab edilmişler ve keyfiyet bölge başkanlıklarına bildirilmiştir.

Şişli Ankaraya gelecek ay gidecek

Yeni beden terbiyesi kanununun neşrinden evvel gayri federe namı altında yapılan karşılaşmalarda şampiyon olan Şişli klübünün Ankaraya gideceği ve 30, 31 Martta iki maç yapacağı bazı refiklerimiz tarafından bildirilmişti.

Yaptığımız tahkikata göre Şişli klübü bu ay değil gelecek ay Ankaraya gidecek ve 29, 30 Mayıs tarihlerinde Ankaragücü Demirsporla karşılaşacaktır.

Bisiklet müsabakaları

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi ajanlığından:

1 — Seri bisiklet yarışlarının altıncısı 2/4/1939 Pazar günü sabahı yapılacaktır.

2 — Yarışa tam saat 9 da başlanacaktır.

3 — Yarış yolu: Topkapıdan başlıyarak Silivri istikametindeki 50 nci kilometreye kadar gidip gelme olmak üzere 100 kilometredir.

4 — Ayni gün, ayni saat ve ayni yerden başlamak üzere ikinci sınıf bisikletçiler arasında da bir teşvik müsabakası yapılacaktır.

5 — Yarış yolu: Topkapıdan başlamak üzere Küçükçekmeceye kadar gidip gelme olmak üzere 30 kilometredir.

6 — Her iki yarışa da iştirak edecek olan koşucuların yarış saatinden evvel hareket yeri olan Topkapıda hazır bulunmaları ve isimlerini hakem heyetine kaydettirmeleri lâzımdır.

7 — Teşvik müsabakasının birinci, ikinci ve üçüncüsüne birer madalya verilecektir.

Melih İspartaya gitti

Türk millî atletizm takımının en kıymetli elemanlarından cirid ve ve sürat koşuları rekordmeni Melih vazifesinin İspartaya nakli dolayısile dün şehrimizden yeni vazifesine müteveccihen hareket etmiştir. Kıymetli bir atlet ve o nisbette iyi bir futbolcu olan Melihin tam inkişaf halinde iken spor merkezinden uzağa nakli bilhassa eleman azlığından şikâyet edilen atletizm sporu için bir ziyadır.

Terfi eden ilkmektep muallimleri

İstanbul ilkmektep muallimleri arasında kıdemlerine göre terfi edenlerin listesi tebliğ edilmiştir. Terfi eden muallimlerin isimlerini yazıyoruz:

16 liradan 17,5 liraya terfi edenler: İstanbul 55 inci mektepten bayan Melâhat, Üsküdar Alemdar köyü başöğretmeni B. Talât, Beyoğlu 17 nci mektepten bayan Nimet. 17,5 liradan 20 liraya terfi edenler: İstanbul birinci mektepten bayan Bedia, İstanbulda 45 inci mektepten bayan Âbide, İstanbul sekizinci mektepten bayan Mebrure, İstanbul 16 ncı mektepten bayan Ayşe, 47 nci ilkmektepten bayan Hacer Muallâ, İstanbul dördüncü mektepten B. Nazif, İstanbul 9 uncu mektepten Semiha, Kâğıthane mektebi başöğretmeni B. reyya, Beykoz 50 nci mektepten bayan Münevver, Kartal merkez mektebinden bayan Fatma Anal, Çatalca Karaköy mektebinden İhsan, İstanbul 36 ncı mektepten Mustafa Nuri.

20 liradan 22 liraya terfi edenler: İstanbul 55 inci mektepten Makbule, İstanbul 11 inci mektepten Şükriye, 14 üncü mektepten Fatma Nimet, 15 inci mektepten bayan Sabiha Bilsev, 11 inci mektepten B. Beşir Demir, 13 üncü mektepten B. Galip Turhan, Beyoğlu Okmeydanı Yatı mektebinden B. Macid, Beyoğlu 6 ncı mektepten bayan Halise, Beyoğlu 9 uncu mektepten bayan Fahriye, Çatalca Mimar Sinan mektebinden B. Osman.

22 liradan 25 liraya terfi edenler: İstanbul 17 nci mektepten Hatice Şaziye, 57 nci mektepten B. Ömer Tevfik, 16 ncı mek-

HAFTANIN VAKALARI

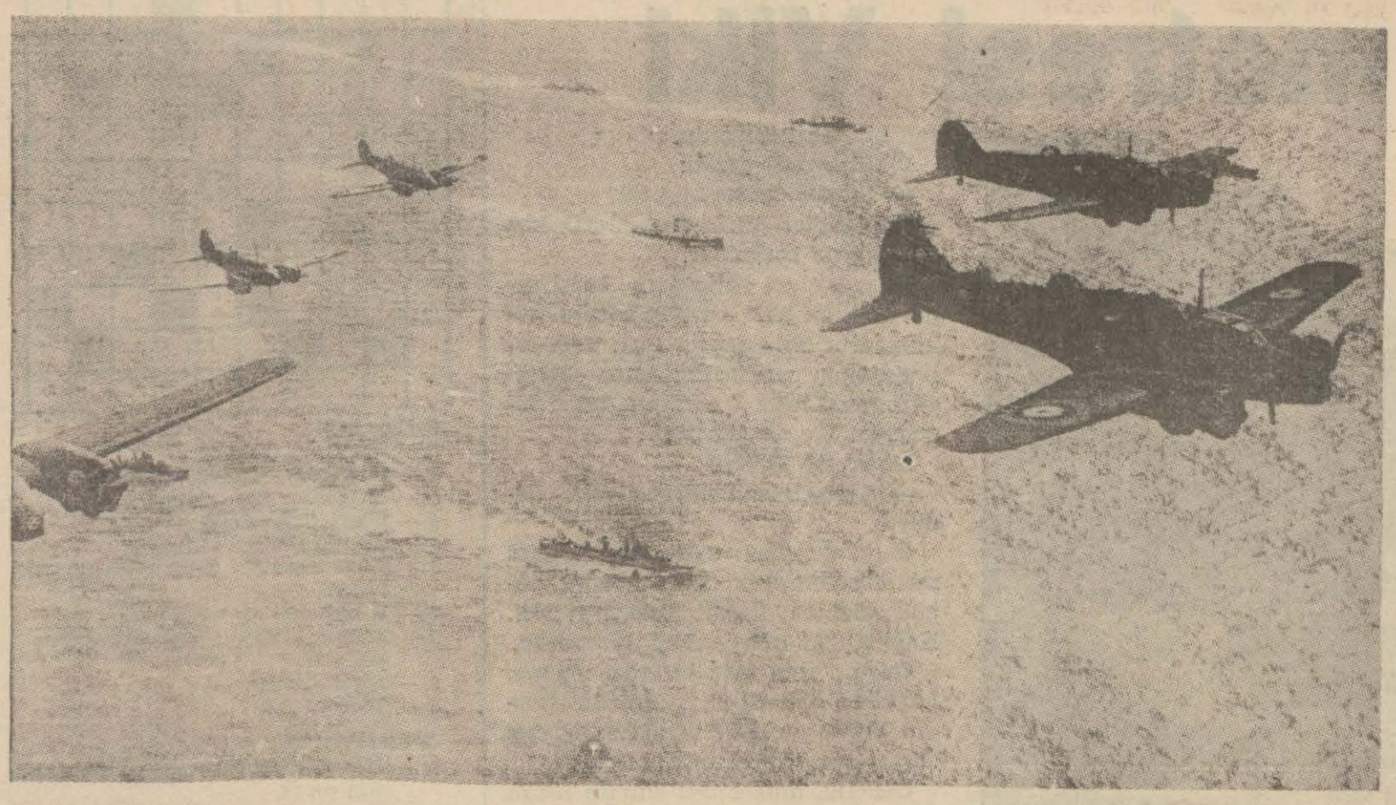

Fransız cümhurreisinin Londra seyahati: Cümhurreisini hamil vapur torpidoların ve tayyareelrin himayesinde ilerliyor

Prag civarında yol üzerinde mitralyözlü bir Alman nöbetçisi

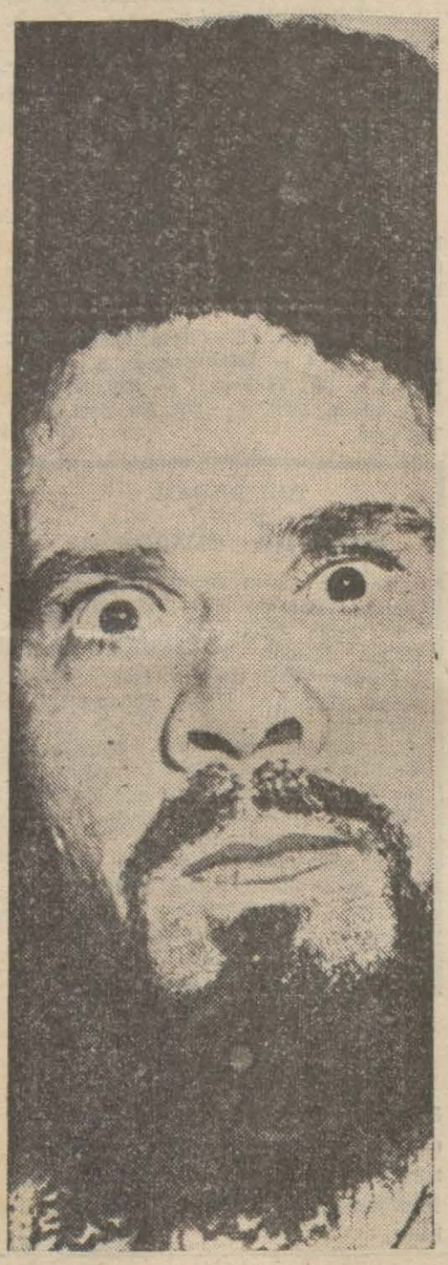

Hollivutta bir filim şirketile mukavele yapan bu adam Hindli hipnotizmacı Blakamon'dur. Fakat ilk tecrübe muvaffakıyetle netîceelenmediğinden mukavelesinin feshi düşünülüyor.

B. Hitlerin Çekyadaki seyahatinden Berline avdetinde istasyonda istikbali

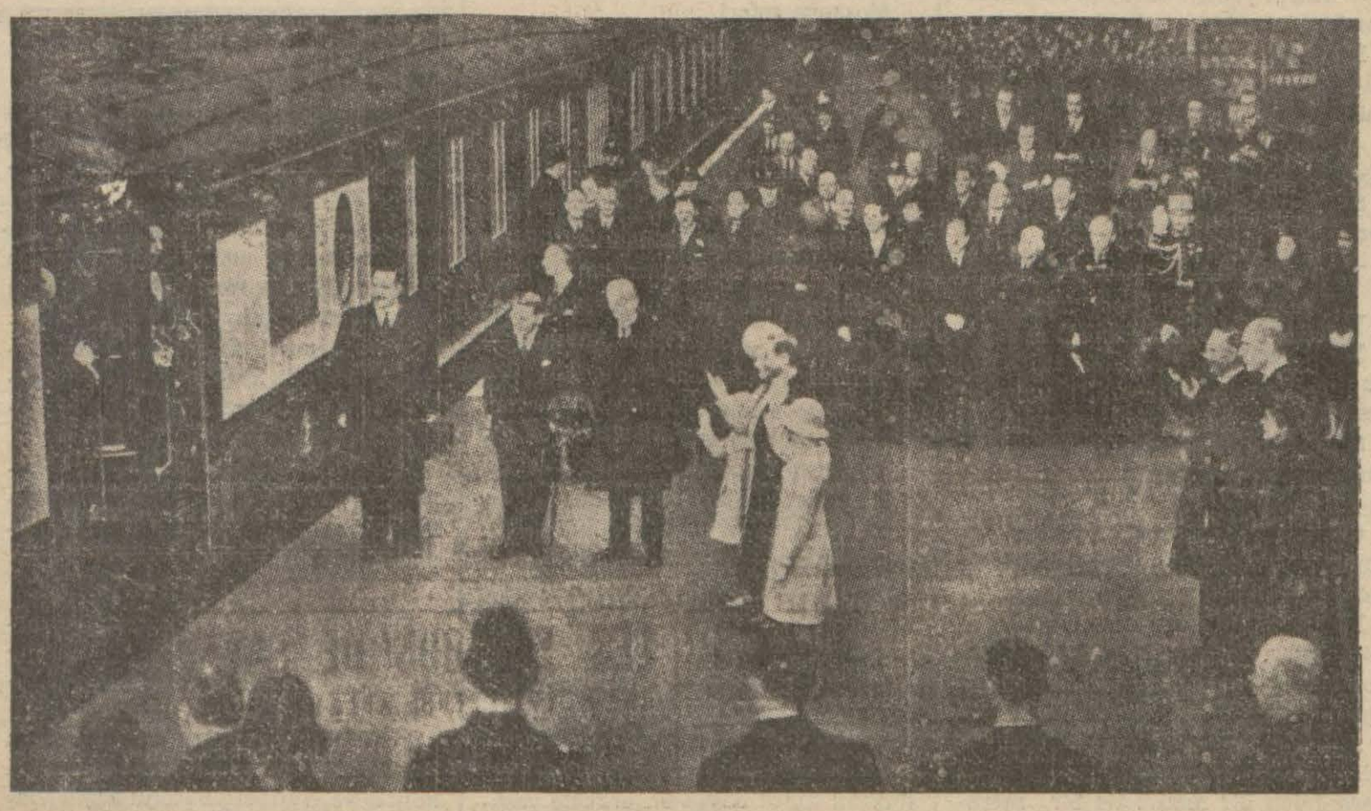

Fransız cümhurreisinin Londradan ayrılırken teşyii (önde kıral, kıraliçe, küçük prensesler, arkada Başvekil ve Hariciye Nazırı görünüyor

Bulgaristan notları

Sofya operasında bir gece

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Sofyada bulunduğum sırada otelde matbuat direktörü B. (Seraphimoff) un pek nazikâne yazılmış bir mektubunu buldum. Şöyle diyordu:

«Bu gece millî tiyatroda (Rymsky-Korsakof) un meşhur (Kitège) operası oynanacak görmenizi isterim. Size bir loca bileti gönderiyorum. Evvelce başka yere söz verdiğim için sizinle beraber bulunmaktan mahrum olacağım. Saygılarımı sunarım.»

Buna çok memnun oldum. (Şehrazad) mübdii bu büyük kompozitörün çok kere medhini işittiğim (Kitège) piyesini görmek istiyordum. Aziz karilerim geliniz sizlerle birlikte gidelim. Ben buranın yabancısı olmadığım için size delâlet edebilirim. Amma müsaade edin de evvelâ Bulgarların millî tiyatrosu hakkında birazcık malûmat vereyim:

İşte Millet bahçesinin karşısında cephesi gotik mimarî tarzında mermer sütunlarla süslü Bulgar operası! 1907 de yapılmış. Şimdi tam otuz iki yaşında. Sahnesi en modern teknik techizatı ihtiva ediyor. Koltuklarda, localarda, çift katlı çepeçevre büyük balkonlarda 1,330 kişilik oturacak yer var. Fuayesinde müteaddid Bulgar sanatkârlarının mermerden büstleri göze çarpıyor. Burada münavebe ile bazan dram, bazan opera temsil ediyorlar. Sahnede yerli muharrirlerin olduğu gibi, Avrupanın da hemen bütün klâsik ve modern dram eserleri oynanıyor. Operaya gelince (Gounod) (Borodine) (Korsakof) (Wagner) (Puccini) Verdi) nin en yüksek eserlerini mükemmel bir orkestranın refakatinde Bulgarlar bu sahnede doya, doya seyrediyorlar.

İki kıymetli rejisörleri var: (Massalitinov) ve (H. Tzankov). Tiyatronun dramatik ve opera kısmındaki artistlerin ekserisi Avrupada tahsil görmüşlerdir. Şimdi artık kendi mekteplerinde sanatkâr yetiştiriyorlar.

Bulgar tiyatro artistleri arasında Avrupada şöhret almış olanlara da tesadüf edilir. Meselâ (Anna Thodorova) yakın zamanlara kadar Paris büyük Operasının yıldızlarından biri idi.

Hâlâ Paris büyük Operası artistleri arasında iki üç Bulgar sanatkârı var. Sonra (Lille) şehri Operasının primadonnası (Konstanza Kirova) adında bir Bulgar kadınıdır.

Millî tiyatroda dramatik ve opera nevinden piyeslerden başka ara sıra konserler de verilmektedir. Bu muhteşem sahnede bazan devletin Filarmonik orkestrası, bazan de Kral (Senfonik) orkestrası garb musikisinin en tanınmış üstadlarının olduğu gibi kendi kompozitörlerinin eserlerini büyük bir maharetle çalıyorlar.

Tiyatro sekizde başladığından tam vaktinde yerimizi almış olmak için haydi hemen gidelim, bakınız halk nasıl sel gibi o tarafa akıyor.

— Ooo... Bu ne kalabalık!

— Evet çok kalabalık, amma dikkat ettiniz mi kimse birbirini kakıştırmıyor. Herkes dörder, dörder asker gibi sıraya dizilmiş bilet almak için nöbet bekliyor. Aferin Bulgarlara!

Beş on dakika içinde localar, koltuklar, balkonlar hepsi doldu. Yalnız o kadar mı ya medhallerde de yığınla insanlar var. İğne atsan yere düşmiyecek! Bakınız şu yukarıdaki büyük balkonu dolduran gençlerin ekserisinin ellerinde nota defterleri var. Bunlar üniversite ve müzik akademisi gençleridir. Hem oyunu seyrederler, hem de notadan takib ederler. Ben bunu 1932 de de bir kere gene böyle görmüştüm.

Bulgarların müzik akademisi hiç de fena değildir. 1904 te zannederim burasını önce sadece müzik mektebi olarak tesis etmişler. 1912 de yüksek musiki mektebi adını almış. Şimdi de 1924 denberi bizim konservatuar gibi bir müzik akademisi şeklini almıştır. Tedrisatı beş senedir. Orta tahsilini bitirmiş olan kız ve erkekler bir imtihanla buraya girebilirler. Direktörleri garb musikisine esaslı bir surette vakıf olan (Nicolas Atanassof) dur. Musiki terbiyesi hakkında müteaddid eserleri vardır.

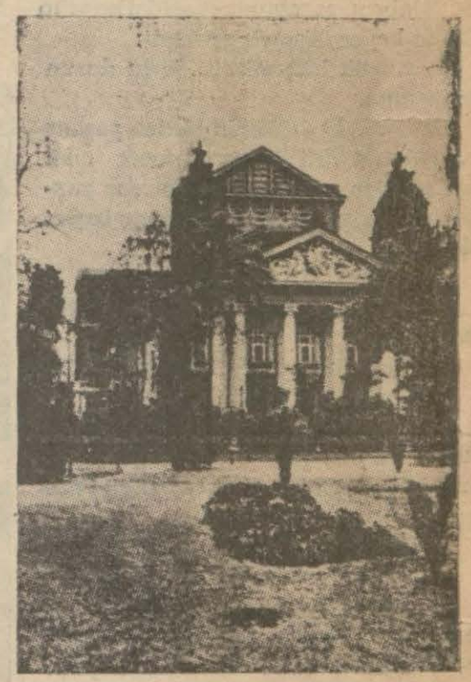

Sofyada Bulgar millî tiyatrosu

Seyircilere bir göz atalım. Bir tane olsun resmî kıyafette kadın veya erkek yok. Hepsi de şehir elbiselerile gelmişler. Bulgarlar bu gibi etiketlere ehemmiyet vermiyor. Benim bu hal Prağda da dikkatimi celbetmişti. Operaya frakla gitmiştim. Halbuki seyircilerin ekseriyeti şehir kıyafetindeydiler Yalnız localarda tek tük smokinli mösyöler ve dekolte madamlar vardı. Burada ise ilâç için bir dekolte yok. Bu bir telâkki meselesi. Ben tiyatroyu bir mabed veya bir terbiye mektebi bildiğim için oraya biraz itinalı gidilmesine tarafdarım. Bir anda ışıklar söndü. Orkestra derinden, derinden keman sesleri ile ilâhi nağmeler çıkarmağa başladı. Sanki o anda bütün vücudlardan bir elektrik cereyanı geçti. Bütün ağızlar kilidlendi. Çıt yok! Ne bir ayak sesi, ne bir kapı gıcırtısı! Gene içimden tekrarladım. Aferin Bulgarlara! Müzik dinlemeği pek güzel biliyorlar.

Saz çalanların başlarını görüyorum. Saydım. Seksenden fazla. Orkestrayı bir Rus idare ediyor. Adı (A. Cooper) bu da dünyaca çok maruf bir üstad.

Tam on sene Moskova Operasında orkestra şefliği yapmış ve konservatuarda ders vermiş. Şimdi (Monte - Carlo) Operasının şefi bulunuyor. (Kitège) Operası orkestrasının yegâne üstadı olduğu için Bulgarlar kendisini üç defa bu piyesi idare için davet etmişler.

İşte perde açıldı. Sahnede büyük bir kayın ağacı ormanı ortasında gene dallardan çatılmış iptidaî şekilde bir kulübe. İçinden bir peri kızı çıktı. İnsanlardan uzak yaşıyan bu güzellik yıldızı ruhanî bir nağme ile bir neşide okudu. Bu güzel, uzun boylu kız Operanın genç (Soprano) su madmazel (Petrova) dır. Ormanda yolunu kaybeden bir prens ona tesadüf ediyor. Tabiatla, kuşlarla başbaşa yaşıyan bu kızı beğeniyor, seviyor, evlenmeğe karar veriyor. Bir başka sahnede (Kitège) şehrinde bir düğün âlemi görülüyor. Yalnız bu izdivacı doğru bulmayan kişizadeler işe fesad katmak için bir serseriyi âlet ediyorlar. Bu sarhoş ve serseri rolünü yapan Rus artisti tenor (K. Karenine)-nin harikûlâde bir sanatkâr olduğu görülüyor. Güzel söylüyor, güzel dans ediyor. Üçüncü perdede şehir birden Tatarların istilâsına uğruyor. O kıyamet âlemini orkestra büyük bir maharetle tasvir ediyor. Enfes korolar dinliyoruz. Bir katliâm oluyor. Kız ve prens ölüyorlar.

Son perde bir cennet tablosudur. Hurilerile, evliyalarile, ermişlerile bu cennette genç kızla prensin kilisede nikâhları kıyılıyor ve düğünleri oluyor.

Hayranlıkla seyrettiğim bu Kitège lejandı bana Bulgar sanatkârlarının Operada kıskanılacak bir kemal mertebesine ulaştıklarını gösterdi. Sopranoları, metzosopranoları, kontraltoları, tenorları, baritonları, hele (Zolatovitch) gibi harikulâde basları ile Bulgarlar ne kadar iftihar etseler yeri var.

Selim Sırrı Tarcan

TARİHÎ NÜVEL

Napolyon'un metresi Viki

Genç kızlar fısıldaşıp gülüşüyorlardı. Şönbrun sarayındaki şefdorkestr'in karısı bayan Kaspar seslendi:

— Küçük hanımlar!... Uslu durun bakayım...

Ket ve Viki - ikisinin birden yaşları hesaplansa 35 i doldurmıyacak olan bu gençler - kahkahalarını zor zaptettiler. Biraz sonra fısıltı gene başladı.

— Beni farkedecek mi sanırsın?

— Elbette.. Hattâ saraya bile davet edecektir.

— Alay etmesen e... Münasebetsiz!

Viki, ciddiyetle dedi ki:

— Onu seviyorum... Eğer bana lâkayıd kalırsa şu gördüğün göl yok mu, işte oraya kendimi Örfeli gibi atarım...

Ket iri mavi gözlerini açarak:

— Çıldırmışsın! - dedi.

O sırada, bütün sarayın içinde bir hazırlık hissedildi. Dizilmiş askerler selâma durdular. Camekânlı kapılar açıldı; ve:

— Yaşasın imparator! - diye müthiş bir feryad koptu.

Napolyon Bonapart göründü.

Mesud bir hali vardı. Yıldızının en parlak seneleriydi. Bir ayın içinde doksan bin kişilik bir orduyu harap etmişti. Bütün Avrupa, önünde eğiliyordu. Etrafında mareşalları olarak, ağır ağır, dört basamak merdivenden indi ve kartal bakışlarını zadegânla ve Viyananın tanınmış şahsiyetlerile dolu bir kalabalık üzerinde gezdirdi.

Bu kısa an, Viki için ebediyet kadar uzun geldi. Kalbi çarpıyordu.

— Nasıl cesaret edeceğim? - diye mırıldandı.

Fakat imparator ilerledikçe gençliğinden, güzelliğinden aldığı cüretle gayri ihtiyari gülümsemeğe başladı. Güzel endamı büyük bir reveransla büküldü. Ve Viki Napolyona bir demet gül uzattı.

Lâkayıd edalı bir mabeyinci aldı.

Başını kaldırdığı zaman sevincine payan yoktu. Zira imparatorun kendisine bakıp gülümsediğini gördü.

Heyet, hükümdarın arkasından yürüyüp geçti.

Napolyon sordu:

— Bu kız kimdir?

— Freulein Victoria Krauş, haşmetmeap!... Harbiye komiseri ve müşaviri von Majnoni'nin evlâdığı!

Ket, hayretler içinde, arkadaşına:

— Cesaret ettin ha, Viki?... Amma atılgansın... - diye fısıldadı.

Genç kız, mağrur bir eda ile.

— Tabiî ya.., Niçin etmiyecekmişim?... - dedi.

Etrafında bütün gözler, şimdiden ona hasedle bakmağa başlamışlardı. Evlâdı olmıyan zengin bir ailenin aldığı köylü bir öksüz kız değil miydi o?

***

Viki, odasında, aynanın karşısında bir balo elbisesini prova ediyordu... Beyaz bir tuvalet... Elmaslar takmış... Omuzuna herminden bir manto almış...

— Acaba güzel görünecek miyim?

Sönbrunda verilen bu baloya gitmek için bayan Majnoni'ye ne kadar yalvarmıştı. Fakat kocası Viyanada olmadığı için kadın bir türlü gitmeğe riza göstermemişti. Şimdi Viki kendi kendine arzusunu yerine getirmeğe karar vermişti.

«— Gitsem ne çıkar sanki? Evden kolayca kaçarım... Fakat yarın bütün Viyana bu hâdiseyi öğrenecek... Müthiş bir skandal olacak!... Rezalet!..»

Viki, aşk ve vazife hisleri arasında mütereddid kendi kendile mücadele ediyordu.

«— Hayır... Annemi bu derece üzemem... Buna hakkım yok...»

Uzaktan bir saat on biri çalıyor... Balo on ikide...

Evde herkes uyuyor... Arzusu galebe çaldı.

«— Şefak vakti dönerim... Ne olursa olsun...»

Hayal gibi, merdivenlerden aşağı kaydı. Halecan içinde bahçeyi geçti. Sokağa fırladı.

Şönbrun sarayına gitmek için bir saatlik mesafe katetmek lâzım... Arasıra dört veya çift atlı arabalar o tarafa doğru geçiyorlar... Uzaktan saray pırıl pırıl nur içinde... Keman sesleri

Moskova seferinde erkek elbisesi giymiş bir genç kadın Bonapartın daima yanında bulunmuştur

«— Yalnız!., iBr başıma!... Ne yapacağım?... Napolyonu görebilecek miyim?... Amma da kalabalık... Daha iyi... Arada kaybolurum...»

Balo başlamıştı. İçerisi göz kamaştırıcı bir hal almış... Şampanyalar kadehlerden akıyor...

Viki büyük aynalarda aksini görüyor... Tanımadığı erkeklerin kolları arasında dansedip duruyor... Cidden çok güzel bir kız...

Birdenbire çalgı durdu.

İmparator...

Derhal Viki kavalyesinden ayrıldı.

İşte Napolyon!... Etrafındakilerle nazikâne konuşuyor... Fakat salon öyle kalabalık ki...

«— Beni nasıl görecek?...»

Ayaklarının ucuna basarak uzanıyor... Fakat bir insan kütlesi, önünde duvar gibi... Görünmesine mâni...

Hükümdar, koltuğa oturdu. Derhal en akıllı, en zarif kadınlar, beğenilmek ümidile, etrafını sardılar.

Zavallı Viki...

«— Eğer beni görmezse giderim... Halbuki onu görmek üzere neleri göze aldım... Sanki bu kadınlar benden daha mı enteresan?»

Kırılan bir kristal sesi Viki'yi hayalinden uyandırdı. Elinde tuttuğu bardağı kazara düşurmuştu. Lâkin bu hadise, Napolyonun kendisi üzerine dikkatini celbetmeğe kâfi geldi. Şimdi herkes ona bakıyor, onu süzüyor. Bütün gözler onu takib ediyor.

Viki, mahçup, ağlamak istiyor... Salonda bir kere daha dans ettikten sonra hüzünle çıktı. Evet... Artık gidecek... Eve dönecek...

Bahçenin parmaklığına yaklaştığı zaman, ata binmiş bir hüssard zabiti, bir araba kapısını açarak:

— Buyurun!... - dedi - İmparator öyle emrettiler... Sizi evinize kadar teşyi edeceğiz... Yarın onda sizi hususî olarak kabul edecekler...

Viki, artık gülmek, şarkı söylemek, hoplamak, zıplamak istiyor... Napolyon Bonapartın arabasında da böyle şeyler yapılmaz ya...

***

— Demek burada bulunmak sizi pek mesud ediyor, öyle mi?

— Bu, sorulur şey mi? haşmetmeab?... Bu gece hiç uyumadım. Çok güzel bir rüyadan ayılırım diye korkuyordum... Nereye gitseniz arkanızdan geleceğim... Harbe bile...

— Harbin ne olduğunu biliyor musun, yavrum ?

— Pek bilmiyorum... Fakat tasavvur ediyorum... Ata binmesini bilirim... Mükemmel mânia atlarım... Silâh da kullanırım... İyi hüssard olamaz mıyım... Bakın...

Viki bir koltuğun üstüne hoplıyarak duvara asılı silâhlıktan bir meç çekti ve selâm durdu. Napolyon güldü.

— Peki amma, sizi alıp götürsem nişanlınız ne der?...

— Nişanlı değilim, haşmetmeab... İstemedim... Benim bir nişanlım yım... O da İmparator...

Genç kızın gözleri hakiki bir aşkla parlıyordu.

— Viyanada sizin hakkınızda müstebid, zalim diyorlardı. Halbuki ben sizi hayalimde tasavvur ettiğim gibi buldum: Merhametli, kuvvetli ve kadir... Uğrunuzda her şeyi feda etmeğe hazırım...

İmparator genç kızın ellerini avuçları içine alarak:

— Demek beni bu kadar seviyorsunuz...

Bu macera pek hoşuna gidiyordu. Genç kızın saflığı, tazeliği onu cezbetmişti. Zaten mesud anlarıydi. Her şey ona gülümsiyordu. Evde her zamandan daha neşeli görünebiliyordu.

— Anlıyor musunuz, haşmetmeab?... Artık sizden hiç ayrılmak istemiyorum.

Napolyon, yazı masası üzerinde bir altın kâğıd kesici ile oynıyarak, şakacı şakacı:

— Olmaz iş değil... - dedi.

— O halde, haşmetmeab, boşanınız ve beni alınız...

Jozefin'in kocası, Fransızların İmparatoru ve İtalyanın Kralı olan adama böyle bir teklif, başka bir zamanda pek gülünç gelebilirdi. Fakat Viki gençti, âşıktı, düşüncesiz beyninde her şey mümkün görünüyordu.

Napolyon sordu:

— Böyle bir projeye sizce hiç bir mâni yok mu?

— Hayır... Hiç bir mühim mâni yok... Zaten siz de söylemişsiniz, işittim: «İmkânsız» kelimesi lûgatçenizde yokmuş!...

Napolyon, ciddî bir eda ile:

— Doğru... - dedi. - Bundan basit ne var?... Arzu ederseniz bu iş derhal olacaktır.

— Sahi mi?

— Bakın... Göreceksiniz...

— O halde eve dönmiyorum ben...

— Hacet yok!... Sarayda size mahsus bir daire hazır...

Napolyon genç kızı kolları arasına alarak göğsüne bastırdı ve zili çaldı. Gelen mabeyinciye:

— Matmazeli dairesine götürün! - diye emir verdi.

Sonra genç kıza elile bir selâm vererek:

— Birazdan görüşürüz! - dedi.

***

Viki rüya gördüğünü sanıyor.

Bu ne harikûlâde iş!... Bir günde bu kadar hadise olamaz... Bu derecesi de fazla...

Şayed b ubir komedi ise, o da sonuna kadar oynıyacak...

***

Genç kız, yazı masası başına oturup anneliğine bir veda mektubu yazdı.

Napolyonla evlenecek... Halecan içindeydi... Gözlerinden yaşlar sızıyordu... Kendisine getirilen yemeğe dokunmadı bile... Saatler geçiyordu.

Ayak sesleri işitildi. İki famdöşambr odadan içeri girdi. Arkadan iki uşak, herminden bir manto ile bir merasim elbisesi getirdiler.

Genç bir «page» kadife bir yastık tan bir taç tutuyordu.

Viki hayretle sordu:

— Bunlar benim için mi?

Hizmetçiler hürmetle eğilerek kızı giydirmeğe başladılar.

Masallardaki sultanlara benziyordu. Onu bu hale sokmak isteyen hükümdarın fantezisi idi Bu... Tam on ikide, tıpkı peri masallarında olduğu gibi, resmî formalı, iki genç zabit göründü... Bir de general...

Hürmetle eğilerek:

— Haşmetmeab sizi bekliyor! - dediler.

General elini uzattı ve merasim merdivenlerinden İmparatorun küçük salonuna kadar Viki'yi getirdi. Kapıda dört asker selâm duruyordu.

Odanın ortasında bir yazı masası, kâğıdlar, mürekkeb, kalem duruyordu. Napolyon, neşe içinde muhayyel İmparatoriçesini karşıladı.

General, mükemmel surette nikâh memuru rolünü oynadı. Napolyon, tacı genç kızın başına geçirdi ve ciddiyetle nikâh kâğıdlarını imzaladı. O esnada, görünmeyen bir orkestra da düğün marşını çaldı.

Viki, bunların alay olduğunu derhal farketmişti. Fakat bu izdivaç komedisine asla kızmadı. Zeki kızdı. Bu oyun onun da hoşuna gitti. Zaten bu serabe doğru bizzat koşmamış mıydı?

Doğru: Operet İmparatoriçesiydi!... Buna rağmen çok güzel, çok mesuddu... Biribirlerine sarılmış, yatak odasına doğru yürürlerken, yavaşça fısıldadı:

— Komediyi iyi tertib ettiniz.. Taç bir hayal, haşmetmeab... Fakat aşkım hakiki... Emin olun ki o hakiki ve ebedîdir.

Napolyon cevab verdi:

— Viki!... Siz bu anda dünyanın en güzel Kraliçesi değil misiniz? Güzelliğiniz ve aşkınız size taçtır... Bu hususta size rekabet edecek kaç prenses var?

Viki sustu... Anladığı, bildiği birşey varsa bütün kalbile seviyordu... Yirmi yaşını doldurmamıştı... Kaderin ortaya çıkardığı bu adamla en güzel komediyi yaşamak bir saadetti.

***

Aradan beş ay geçti.

Napolyon Fransaya dönüyor. Viki göz yaşları arasında yalvarıyor...

— Peki amma, orada buradaki gibi rahat edemezsin... Resmen birlikte yaşayamayız...

— Zarar yok... Herşeye razıyım... Tek sizden uzak kalmıyayım...

Napolyon Sen Jermen'de sevgilisine bir ev verdi. Ve Wolfberg baronluğunu kendisine bahşetti. Arasıra gelip onu ziyaret ediyor... Fakat pek seyrek...

Bununla beraber Viki memnun ve ses çıkarmıyor...

O sıralarda Varşovaya gitmesi lâzımgeldi. Mari Valevska ile sevişmeğe başladı. Viki bunu haber alınca teessürle inledi:

— Bana onun kalbinde yer kalmadı amma, kendisini halâ sevdiğimi ispat edeceğim...

Moskova seferi...

Viki erkek elbisesile imparatorun yanında yorulmadan dolaşıyor... Hattâ iki üç kere kendi vücudunu ona siper etti ve mucize kabilinden kurtuldu.

Sonra talih döndü... Elb adası sürgünü... Viki Viyanadan Napolyonun avdetini emniyetle bekledi...

***

İmparator döndü. Genç kadın Fransaya gitmek istiyordu; fakat Avusturya hududundan çıkamıyo...

Vaterlo muharebesi... Havadisler günden güne daha fena... Sent Helan adasına sürgün...

Bu sefer Viki'nin iztırabına payan yok... Nazarında dünya yıkılmıştır... Âsabı öyle sarsılıyor ki kendisini bir müddet tımarhaneye sokmağa mecbur kalıyorlar.

Zaman geçtikçe, tabiatile sükûn buluyor... Aradan üç sene geçiyor... Viki halâ genç... İzdivaç tekliflerile karşılaşıyor ve evleniyor...

Fakat insan Napalyonun karısı olduktan sonra başka bir erkekle yaşayabilir mi?... Aradaki fark ne müthiş...

Boşanıyor...

küçük birisile evleniyor... Bu sefer de erkeğin ömrü vefa etmiyor...

Artık ondan sonra Viki hayvanlara muhabbet bağlıyor... Maymunlar, kuşlar, köpekler, papağanlar... Dört tane at, bir de eşek besliyor...

Günün birinde babalığı servetini batırdı ve intihar etti. Bunun üzerine gayet mutevazi bir hayat yaşamağa mecbur olan kadın bir köye çekildi. Yemedi, içmedi, fakat hayvanlarından ayrılmadı. Onları besledi. Böylece sıkıntı ve mezellet içinde ihtiyarladı.

Bir gün eşeğinin yanında ölüsü bulundu. Ve samanlar üstünde, pırlantalı bir çerçeve içinde onun - Napalyonun - resmi...

***

Gnizl küçük bir köydür. Minimini bir mezarlığı vardır. Tesadüf sizi oralara götürürse şöyle yazılmış bir mezar taşı görürsünüz:

«Burada, uzun seneler Napolyonla beraber seferlere iştirâk eden köpekli kontes ve Walfberg baronu Emili Viktoria medfundur.»

BULMACAMIZ

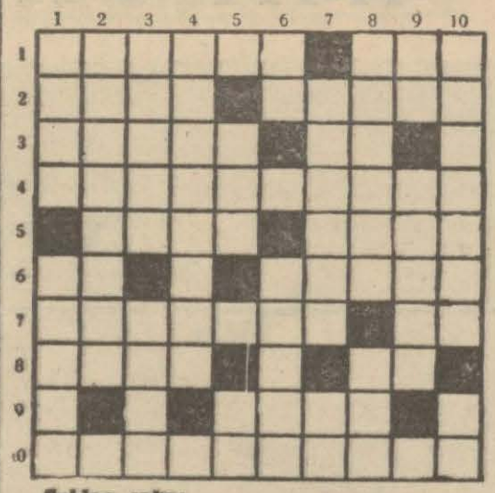

Soldan sağa:

1 — Harik - Yakala.
2 — Gösterme - Keder verici.
3 — Bir kadın ismi - Beygir.
4 — İkinci nevi ekmek.
5 — Bir harp silâhı - Pisipisi.
6 — Tersi isimdir - Tersi kıymetli bir taştır.
7 — İş mukabili alacağım para - Nota.
8 — Alâmet - Başına «S» gelirse çalışan olur.
9 — Zeveban eder.
10 — Teminatsız.

Yukarıdan aşağı:

1 — Tekrar - Gününden evvel ölü doğmuş çocuk.
2 — Bir mesleğe mahsus çarşıda bulunan esnaftan biri.
3 — Eski bir tarihçimiz - Bir isim.
4 — Teşrif buyuranlar.
5 — Başına «T» gelirse bırakıp gitme olur - Bir âzamız.
6 — Çıplak insan tablosu - Lerzenâk ol.
7 — Zehirin arkadaşı bir ağaç - Köpek.
8 — Duman çıkarmak - Sonuna «A» gelirse bina yapılacak yer demektir.
9 — Bir şeyin sivri yeri - Tersi hakan buyruğudur.
10 — Vatanımız - Çok değil.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Hindistan, 2 — Acur, Aidat, 3 — İrsal, Ra, 4 — Zahmet, Naz, 5 — Aktaran, 6 — Lito, Ka, 7 — Adem, Ahize, 8 — Neyersiniz, 9 — Andiçmek, 10 — El, İkierik.

Yukarıdan aşağı:

1 — Haizolan, 2 — İcra, İdeal, 3 — Nüshateyn, 4 — Dramkomedi, 5 — Let, Rik, 6 — Sa, Takasçı, 7 — Tir, Rahime, 8 — Adana, İner, 9 — Na, An, Ziki, 10 — Tiz, Gez.

BU AKŞAM

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu mıntakası: Galatasarayda Kanzuk, Dairede Gneş, Taksimde Nihad, Şişlide Pertev, Galata Viçopulo, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Arif, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Aksaray: Ziya Nuri, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Lâlelide Haydar, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Erofilos Çula, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi, Üsküdar: İmrahor, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Her gece nöbetçi eczaneler: Ortaköy, Arnavudköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece nöbetçidir.

Kadıköy Halkevinden

KONFERANS

31 Mart 939 cuma akşamı saat 8,30 da Evimiz salonunda bayan Sıdıka Atasağun tarafından (Trakyanın kültür ve tarihi) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Bakırköy Halkevi başkanlığından

Derslere başlanacağından FRANSIZCA kursu için kaydolunanların 30/3/1939 perşembe günü saat 18 de Halkevinde bulunmaları.

Fransanın İtalyaya cevabı

(Baş tarafı 1 inci sahifede) diğini size söylemeğe beni mecbur ediyor.

Fransanın istediği nedir? Kuvveti nedir? Kararı nedir?... Fransanın istediği serbes insanların sulhüdür. Kuvveti maddî ve manevî birliğidir. Kararı idealini ve hukukunu müdafaadır. Herkese bu kadar sade şeyleri anlatmak için bir hükûmet reisinin uzun sözler söylemesine lüzum yoktur. Fransızlar bu vaziyeti pekâlâ takdir ediyorlar.

Ecnebilere de söylemek isterim ki Fransanın birliği hiçbir zaman bu kadar tam olmamıştır. Fransa hiçbir zaman bu kadar müttehid, bu kadar azimkâr ve kuvvetli değildi. Sulhün kurtarılacağını ümid ediyoruz. Fakat harbe mecbur edilirsek, Fransa, hürriyetini müdafaa için bir vücud gibi kıyam edecektir.

Fransa bugün çok iyi vaziyettedir. Malî durumu gittikçe kuvvetlenmektedir. Frank mevkiini muhafaza ediyor. Millî Müdafaa çok kuvvetli bir surette temin edilmiştir. Beynelmilel buhran koparsa, karşısında zayıf ve şaşkın bir Fransa bulmıyacaktır.

Memlekette ilstihsal artıyor, işsizlik azalıyor. Fransanın parası dünyanın en sağlam paralarından biridir. Fransaya her taraftan altın geliyor. Daha dün, buhranlı vaziyete rağmen, memlekete dört ton altın girdi.

Geçende parlâmentodan geniş salâhiyet istedim. Bunu niçin istedim, parlâmento niçin bu salâhiyeti verdi?... Geniş salâhiyet istedim. Çünkü müzakere değil icraat lâzımdı. Kararnamelerle memleketin çalışmasını artımak, hususî menfaatleri memleketin selâmeti arkasında bırakmak istedik. Askerî tedbirler aldık. Millet davetimize, tarihinin her vahim zamanında olduğu gibi, büyük bir azimle icabet etti. Vaziyet karşısında lâkayd kalsaydık, hükûmet mesuliyet deruhte etmeseydi hukukumuzun temini boş birşey olurdu.

Fransanın kuvveti nedir bilirsiniz Mükemmel ordu, uzun tecrübe ile pişmiş mükemmel kumandanlar, zengin müstemleke imparatorluğu bu kuvvetin esasıdır. Afrikadaki müstemleke blokumuza dokunulamaz. Bunlar anavatana tamamen sadıktırlar. Daha yakında yaptığım seyahat esnasında sadakatlerini gördüm.

Fransanın kuvveti yalnız bu maddî şeyler değildir. Manevî evsafı, bütün fikrlerin kardeşliğidir. Fransanın kuvveti ayni zamanda Fransanın dosluklarıdır. Fransa sulhperver ve emin olarak istikbale itimadla bakabilir.

Fransız - İtalyan münasebatı

Bütün dünya bu akşam Fransız - İtalyan münasebatı hakkında söyliyeceklerimi bekliyor. Bu hususta açık konuşacağım.

Uzun bir sui tefehhüme nihayet vermek üzere 7 Kânunusani 935 de Fransa ile İtalya arasında bir anlaşma imza edilmişti. Bu anlaşma iki hükûmet arasında muallak meseleleri halletmek içindi. İtalya bununla hudud tashihi, Afrikada arazi terki, iktisadî menafi elde ediyordu. Fransa da Tunustaki İtalyanların vaziyetini merhalelerle tayin etmeği elde ediyordu.

Fransa bu anlaşmayı tatbike başladı. Ne Habeş harbi esnasında, ne 938 baharında, ne İtalyan imparatorluğunun tasdikinde ve Roma sefirimiz B. Poncet Romaya gittiği zaman İtalya anlaşma hakkında hiç bir itirazda bulunmadı. Ancak 17 Kânunuevvel 938 de Kont Ciano verdiği bir nota ile İtalyanın bu anlaşmayı artık meri addetmediğini bildirdi.

B. Mussolini pazar günü söylediği nutukta: «Biz âlemin hakem olmasını istemiyoruz. Yalnız dünya vekayiinden haberdar olması için şunu bildirmek istiyoruz ki İtalya 17 Kânunuevvel 938 de Fransaya verdiği nota ile müstemleke meselesini ortaya koymuştur. Bunların adı vardır: Tunus, Cibuti, Süveyş kanalı...» demiştir.

Bu beyanat dünyada büyük bir hayret uyandırmıştır. İtalyanın 17 kânunuevvel 938 tarihli notasını neşredeceğiz. Bu notayı ve cevabımızı yarın gazetelerde okursunuz. Fakat

rim ki bu notada ne Süveyş, ne Cibuti, ne Tunus hakkında hiçbir kayıt yoktur. 17 kânunuevvel 938 tarihli nota ne diyor?

Sadece İtalyanın 935 muahedesini hükümsüz addettiğini bildiriyor ve bunu haklı göstermeğe çalışıyor. Habeşistanın zaptı ve imparatorluk üzerine vaziyetin değiştiğinden bahsediyor.

Biz bu iddiayı kabul edemeyiz. Her yeni fütuhat yeni haklar iddiasında sebep olursa talepler hudutsuz olur. Bir talep kabul edilince diğerlerine yol açar.

İtalyanın talepleri gazetelerin neşriyatı ve sokaktaki seslerle bildirildi denirse buna karşı Fransanın vaziyetini evvelce söyledim ve bunda ısrar ediyorum. Ne bir karış yer, ne hakkımızdan birşey feda etmiyeceğiz. Fransa 935 muahedesini imza etti. Bunu sadakatle tatbike hazırdır. Bu hususstaki teklifleri müzakereden asla çekinmez. Fakat başka bir şey yapamaz.

Tunusta iki buçuk milyon Arap arasında 94 bin İtalyan var. Bu İtalyanlara fena muamele ediliyormuş. Bu iddia masaldır. Tunusta İtalyanlar her hususta iyi muamele görüyorlar. Tunustaki ecnebiler buna şahittirler. Yaptığım son seyahatte ben de buna şahit oldum.

Tunustan bahsederken oradaki alicenap müslüman halka selâmlarımı bildirmeği vazife bilirim. Onlara ve gösterdikleri sadakate teşekkür ederim. Fransa daima kendilerinin sadık hâmisi olacak, bu vazifeyi asla bırakmayacaktır.

Fransada 900 bin İtalyan yaşıyor. Bunların Fransız misafirperverliğinden ne şikâyetleri vardır? Kanunlarımızın serbestisi altında yaşamaktan mesut değil midirler?

Fransa büyük komşusuna (İtalyaya) karşı mükerreren hüsnüniyet göstermiştir. Fakat Münih anlaşmasının imzasından birkaç ay sonra Alman - İtalyan beyannamesi imza edildi. Âyan meclisinde söylediğim gibi Çekoslovakyanın zaptı, Pragın Almanlar tarafından işgali Münihte başlayan mesaiye nihayet verdi. Çekoslovakyanın istilâsı, Fransanın devamlı işbirliği tesisine ağır darbeyi vurmuştur.

Evvelce tabiî emellerden bahsedilirdi. Şimdi bunun yerine hayatî saha kaim oldu. Bu evvelce dediğim gibi, istilâ niyetinden başka bir şey değildir. Avrupa bundan nasıl endişe etmez? Harbin bütün milletler için felâket olacağını herkes biliyor. Harpten hepsi harabiye uğrayacaktır. Biz, bunu istemiyoruz. Avrupayı harpten kurtarmağa çalışıyoruz. Bizim gibi düşünenleri Avrupayı kurtarmak için çalışmağa davet ediyoruz.

Fransanın vaziyetini tayin eden bu sözlerin Avrupa ve Amerikada iyi akisler yapacağına eminim. Bu sözlerim tehditten âridir. Kimseyi mahcup vaziyete düşürmek istemiyorum. Bütün kuvvetimizi sulha hasretmek istediğimizi anlatmak istiyorum.

Kabine Başvekilin beyanatını müttefikan tasvip etti

Paris 29 — Kabine bugün öğleden sonra toplanmış ve toplantı sonunda B. Sarraut, Başvekil Daladier'nin radyoda okuyacağı beyanatı Nazırlara bildirmiştir. Kabine bu beyanatı müttefikan tasvip etmiştir.

Paris 29 (A.A.) — Âyan Hariciye encümeni, reis Berengerin izahatını dinledikten sonra Fransız - İtalyan münasebetlerini müzakere etmiştir.

Encümen enternasyonal vaziyetin inkişafı hususunda reis Berengeri Hariciye Nazırı B. Bonnet ile temas halinde kalmağa memur etmiştir.

B. Mussolininin nutku Fransaya katî bir ihtarmış

Roma 29 (A.A.) — «Havas»: Faşist mahafili, Mussolininin nutkundan sonra resmî Paris makamatının gösterdiği ihtirazı infial ile karşılamakta İtalyanın Fransaya bir avansta bulunmuş olduğunu, ve binaenaleyh Fransanın bu avansa dört elle sarılmamış olmasını hayretle karşılamakta veya öyle gözükmektedir. Faşist mahafili Mussolininin nutkunu Fransaya katî bir ihtar mahiyette olduğunu da ehemmiyetle kaydetmektedir.

Yine faşist mahafilinde Fransaya İtalya ile temasa gelmekte istical göstermesi tavsiye ediliyor. Aksi takdirde İtalyanın metalibatında daha az itidalle hareket edeceği, ileri sürülüyor.

«Regime Fascista» gazetesi, Fransanın İtalyan metalibatını iyi karşılamak lüzumunu hissedeceği ümidinde bulunuyor ve eğer bu böyle olbazsa bugüne kadar İtalya tarafından yapılan metalibatın ancak bir hareket noktası teşkil edeceğini ilâve ediyor.

La Stampa gazetesi de şöyle diyor: «Fransa, İtalyayı aldatmağa kalkışmasın. Fransanın müzakerelere ön ayak olması lâzımdır. Eğer Paris hükûmeti müzakerelerden imtina ederse hesapları geniş ve katî bir surette tasfiye etmek işini silâha bırakacağız.»

Ayni gazete, Roma - Berlin mihverinin sağlamlığını ayrıca kaydetmektedir.

İngilterede tedhis

Bombalar patladı, bir köprü harap oldu

Londra 29 (A.A.) — Hammersmith civarında patlayan bombalardan bir köprü harab olmuştur.

İzmirde zelzele

İzmir 29 (A.A.) — Dün gece saat 21,40 da şehrimizde şiddetli bir hareketiarz olmuştur.

Emlâk ve Eytam bankası umumî heyeti dün toplandı

Ankara 29 (A.A.) — Emlâk ve Eytam bankası heyeti umumiyesi bu gün toplanarak bankanın 938 yılı mesaisine ait idare heyeti raporunu ve bilânçosunu tetkik ve tasvip etmiştir.

Raporda, bankanın geçen yıl içinde başta Ankara olmak üzere birçok şehirlerimizin imar hareketlerinde üzerine almış bulunduğu vazife kayıt ve bu yoldaki yardımların son yıllar içindeki inkişafı bilhassa tebarüz ettirilmiş bulunmakta idi.

938 yılı mesaisinin verimi olarak 500 bin liraya yakın bir kâr temin etmiş bulunan bu millî müessesemiz mesaisine ve faaliyetine daha ziyade bir inkişaf verebilmek için bu kârı tevzi etmiyerek ihtiyat akçesi meyanına almıştır.

Amerika ile kambiyo kontrolünü tatbik eden memleketler arasındaki münasebetler

Vaşington 29 (A.A.) — Amerika ile kambiyo kontorlü tatbik eden memleketler arasındaki ekonomik ihtilâfı Reisicümhur Roosevelt Hariciye ve ziraat müsteşarlarile birlikte uzun uzadıya tetkik etmiştir.

Reisicümhur, Almanyanın genişlemesinin Avrupadaki Amerikan ticareti üzerinde yapacağı tesirleri ve ayni zamanda pamuk ihracatının teşvikini de mütalea etmektedir.

RADYOLİN
ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Polonya ile Almanya arasında gerginlik arttı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«Yabancı deniz kızları» nın sözlerine kulak asmamalıdır.»

Bu neşriyat, Londraya hareket etmek üzere olan Polonya Hariciye Nazırı B. Beck'e karşı bir ihtar sayılıyor. Polonya matbuatı bu makaleye şiddetli bir lisanla cevap vermektedir. Gazetelerin makalelerinin hülâsası şudur: «Komşularımızla iyi geçinmek isteriz, fakat şeref ve haysiyetimize riayet edilmesi şartile...»

Yarı resmî Gazeta Polska, Almanyanın anlaşılmaz iddialarda bulunduğundan bahsetmektedir. Kurir Codzienscy, Almanyanın son zamanlarda Polonyanın menfaatlerine ehemmiyet vermediğinden bahsederek diyor ki:

«Almanya ile Polonya arasındaki münasebetler iki memleketin karşılıklı hak ve menfaatlerine riayet prensipine dayanmalıdır. Polonya uyanık bulunmakta haklıdır. Almanların şimdi aradıkları «Hayatî saha» nın bir kısmının Polonyada bulunup bulunmadığı keyfiyeti sorulmağa şayandır.

«Polonya her hangi bir memlekete karşı kullanılabilecek bir âlet değildir. Bütün haklarını müdafaa edebilecek bir vaziyettedir. Polonya mesuliyetini müdriktir. Almanyayı Sovyetler Birliğinden ayırmasaydı, Merkezî ve Şarkî Avrupa ortadan kalkardı, garp devletleri artık büyük devlet rolünü oynıyamıyacak bir hale gelirlerdi. Polonya bunu pekâlâ biliyor.

B. Beck Londraya gidiyor

Londra 29 (A.A.) Polonya Hariciye Nazırı B. Beck, önümüzdeki pazartesi günü Lodraya gelecek, salı ve çarşamba günleri İngiliz nazırlarile müzakerelerde bulunacaktır.

Londra 29 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin bildirdiğine göre Polonya büyük elçisi dün Hariciye Nezaretine yaptığı ziyarette Polonyanın hâlen Almanyanın bazı talepleri etrafında Almanya ile müzakerelerde bulunduğu hakkında işaa edilen haberleri tekzib etmiştir.

Askerî harekât

Berlin 29 (A.A.) — Reuter ajansı muhabirinden: Berlin ile Polonya hududu arasında normal olmıyan bir takım askerî harekât icra edilmekte olduğu haber verilmektedir.

Londra 29 — Gelen haberlere göre, Almanya, Slovakyada hududa 50 mil mesafedeki mevkileri tahkim etmektedir. Bu tahkimat şarktan bir taarruz hareketini durdurmak için yapılıyor.

Almanlara taarruzlar oluyormuş

Varşova 29 (A.A.) — Danzig nazi partisinin organı olan Danziger Vorposten gazetesi, Danzige civar mıntakalarda Almanya aleyhinde her gün birçok nümayişler yapıldığını kaydetmektedir.

Schoeneck'de Polonyalılar iki Alman mağazasının camlarını kırmışlardır.

Alienfelde'de bir Alman cemiyeti tarafından tertip edilen bir toplantıya Polonyalılar müdahale ederek salonun tahliyesini istemişler ve böyle gergin bir zamanda her Polonyalının Almanlara karşı polis vazifesini görmesi lâzımgeleceğini söylemişlerdir.

Bu gazete, 25 Polonyalının Alman partisinin işgal ettiği binaya girerek Hitlerin resmi ile gamalı haçlı bayrakları tahrip ettiklerini ilâve eylemektedir.

Berlin 29 (A.A.) — Matbuat, Polonya hudud mıntakalarında Almanya aleyhinde yapılan nümayişlere dair haberleri neşretmeğe devam etmektedir.

Söylendiğine göre, Garbî Polonya gazetelerinin neşriyatı ile Şarkî Polonya birliğinin faaliyeti bu nümayişlere sebep olmaktadır.

Margenin kasabasında bütün Alman evlerinin pencereleri kırılmıştır. Polonyalılar iki Almanı ağır surette yaralamışlardır.

Polonyada vatanperverane bir toplantı

Varşova 29 — Dün bütün Polonya'da millî birlik kapmı şubelerinin kongresi akdedilmiştir. Murahhaslar, reisicümhur, orud başkumandanı Başvekil B. Skladkowski ve mareşal Pilsudski'nin dul zevcesini tazimkâr bir lisan ile yadetmişlerdir.

Kongrenin sonunda mareşal Smigl Ridz, Başvekil B. Skladkowski ve âyan reisi B. Miedzinski'nin huzurile bir toplantı yapılmıştır.

Hazırun tarafından uzun uzadıya alkışlanan mareşal, murahhaslara iltifatkârane bazı sözler söylemiştir.

Varşova 29 — Millî birlik kampı şubeleri reislerinin kongresinde kamp reisi general Skwarczynski, bir nutuk irad ederek beynelmilel vaziyetten ve Polonya' nın hattı hareketinden bahsetmiştir. Mumaileyh demiştir ki:

«Dünyada hiç kimse, hali hazırda hududlarımız yakınında cereyan etmekte olan Avrupa vakayiinin seyri ne olacağını hakikî olarak tahmin edemez. Fakat gerek Polonya'da ve gerek başka yerde dünyanın siyasî ve iktisadî müvazenesizliğini görenler bu mühim vakayiin, bu derin değişikliklerin vukua gelmesi zarurî olduğuna kani bulunmakta idiler.

Bu sebebden dolayı başkumandan mareşal Smigly - Ridz, Polonyalıları millî birliklerini muhafaza etmeğe davet etmiştir.»

Reis, mareşal Smigly Ridz'in geçen ikincitesrin ayında «milletin teyakkuzunu terk edebileceği tamamile emin bir sükûnet mevcud olamaz.» suretindeki sözlerini hatıralatarak, alkışlar arasında şöyle demiştir:

«Her vatandaş, bu sözleri siyasetimizin ve hazırlıklarımızın esas hattı olarak aklında tutmalıdır. Cografî ve siyasî vaziyetimizi bilen Polonya efkârı umumiyesi, son vakayi karşısında gafil avlanamaz.»

Millî müdafaa istikrazına yahudilerin iştiraki

Varşova 29 (A.A.) — Parlâmentonun Yahudi grupu, bir beyanname neşrederek Polonyadaki üç milyon Yahudiyi şimdiki beynelmilel vaziyette Polonyanın müdafaa vesaitini takviyeye tahsis edilecek olan Polonyanın dahilî istikrazına en geniş mikyasta iştirak etmeğe davet eylemiştir.

Beyannamede parlâmentonun Yahudi grupunun bütün beyannamelerinde Polonya devletini büyük devlet vaziyetinde takviye etmek için Yahudi halkın bütün fedakârlıklara âmade olduğuna işaret edeceğini ilâve eylemektedir.

Polonyada Litvanya hakkında dostça tezahürler

Varşova 29 (A.A.) — Express Poranny gazetesi, son buhran esnasında Lituanya tarafından ittihaz edilen hattı hareketten sitayişle bahseylemektedir.

Lituanya, nüfusu Çekoslovakyanın üçte biri kadar olmasına rağmen kuvvetli, olgun ve hürriyete bağlı bulunduğunu göstermiştir. Lituanyalılar imtihan günlerinden sonra, kendilerini tevekküle terketmemişler, bilâkis silâhlanmak için büyük gayretler sarfetmeğe başlamışlardır.

Lituanyalılar, siyasî olduğu kadar iktisadî ve ideolojik istiklâllerini müdafaaya azmettiklerini isbat etmişlerdir. Bu tarzı hareket, ancak Polonya efkârı umumiyesinin sempatisini celbedebilir.

Çekoslovakyadan Polonyaya dönenler

Varşova 29 (A.A.) — Gazetelere nazaran eski Başvekil ve halkçı fırkası reisi B. Witos ile eski Dahiliye Nazırı B. Kiermik, Çekoslovakyadan dönmüşlerdir. Bu zevat, siyasî Brzesc davası dolayısile Polonyadan mühaceret etmişlerdi.

Varşova 29 (A.A.) — Gazeteler, ecnebi memleketlere iltica etmiş olan eski âyandan B. Korfanty'nin Witos ve Baginski gibi yakında Polonyaya döneceğini, almış oldukları haberlere atfen yazmaktadırlar.

Londrada iki bomba daha patladı

Londra 29 (A.A.) — Hammersmith köprüsü altında saatli iki bomba patlamıştır. İnfilâkın fevkalâde şiddetli olmasına rağmen insanca zayiat yoktur. Hasar da ehemmiyetsizdir.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No. 10

Sultan Reşad zamanında verilen ziyafetler, padişahın şakaları

Sultan Azize Mısıra seyahatinde Kahirede şeyhülbeled -belediye reisi- tarafından belediye dairesinde muazzam bir ziyafet verilmişti. Sofraya konulan tabaklar, sahanlar hep altın idi; kapakları üstünde pırlantadan, zümrüd ve yakuttan pek meharetle ay, yıldız işlenmişti. Sofranın etrafında on ikişer mumlu büyük ve yüksek sekiz şamdan yakılmıştı.

Bu musanna sofra takımı sultan Azizin takdirini celbetmişti. Şeyhülbeled -Mısır meselesinin müzakerelerine karışmış olan Hasan Fehmi paşa Şeyhülbeliyye derdi! - ertesi günü 480 parçadan ibaret olan bu takımı müzeyyen sandıklara koyup hünkâra takdim etmişti.

Sultan Aziz bu hediyeyi memnuniyetle kabul ve Şeyhülbelede iltifat etmişti.

Tahminen yarım milyon altınlık bir iltifat idi bu!

Sultan Mahmuddan kalma 120 kişilik kıymetli sofra takımının bir kısmı sultan Hamidin bir (Hırkai şerif) ziyareti gününde bir kaza neticesinde gemide batmıştı.

Sultan Reşad zamanında sarayda bazı eşya satıldı. Bu satıştan hasıl olan 30,000 altından bu yaldızlı takım ikmal edildi. İstanbulu ziyarete gelen Almanya ve Avusturya imparatorlarına hiç tabakları yıkatmadan bu takım ile ziyafetler verilmiştir.

Bütün bu takımlar Topkapı sarayında mahfuz bulundurulurdu.

(Sultan Reşadın tahsisatından biriktirdiği para ile bir sofra takımı yaptırmış olduğunu, Vahideddin saltanata geçince bu takımı da selefinin hususî sair eşyası ve 30,000 lira parası gibi veresesine vermediğini Lütfi Simavi bey (Sarayda gördüklerim) eserinde zikrediyor.)

Sultan Reşadın cülûsu üzerine otuz senedenberi metrük bir halde bulunan Dolmabahçe sarayının tamirine mimar Vedad bey memur edilmişti. Abdülhamid zamanında en büyük israflara meydan açan kiler ve mutfak işlerinin tanzimine de teveşsül olunmuştu.

Mefruşat müdüriyeti sarayda verilecek ziyafetler için mükellef bir yemek odası hazırlamıştı. Enderun hademesinden ellerine iş yaraşır dört genç sofracılık hizmeti için mabeyine alındı; bunlara sofra hizmetini öğretmek üzere bir de muallim celbedildi. Saray mutfağındaki eski israflara nihayet verilmek istenildi. Mabeyin ikinci kâtibi ve Matbahı âmire kâtibi yemeklere nezaret işine memur edildi.

Malûmdur ki, sarayda tablakârlar saray mutfağından artan yemekleri civar evlere sattıklarından Beşiktaş cihetinde mahallelerde yemek pişirmek külfeti kalkmış gibi idi.

Evvelâ başmabeyinci ve başkâtip Lütfi ve Halid Ziya beylerin tertibile saray erkânı, yaverler, kâtipler için ayrı sofralar yerine tabldot usulü konuldu. Bu şekil bütün saray müstahdeminine teşmil edildi. Bunu yalnız haremi hümayun ile haremağlarına kabul ettirmek kabil olamadı.

Saraydan harice yemek satılmak da yasak edildi. Hünkâr tablekârı bu yasağı dinlememek istedi ise de o da yola yatırıldı.

Bu suretle sarayın israfa ve yağmaya müsaid (tabla) usulü hiç olmazsa haremi hümayun haricinde meydandan kaldırılmış oldu.

Ramazanlarda canı isteyenin davetsiz olarak saraya iftara gelebilmesi usulü de bu sırada kaldırıldı. Yalnız davetli ricale diş kirası verilmek usulü Abdülhamid zamanından daha mutedil surette devam etti.

Evvelce hazırlanıp mahfazalara konulan, kime verilecekse ismi üzerlerine yazılan saat, sigara kutusu gibi hediyeleri esvapçı başı bir tepsi üstünde getirir, baş mabeyinci de tevzi ederdi.

Matbahı âmireden, saray mutfağından, ayrı olan matbahı hümayunda tabiî yemekler nefis olurdu. Çünkü burada mahir bir aşçıbaşı yalnız hünkârın şahsına mahsus yemek pişirirdi. Bundan bazen saray ricali ve bendegân dahi müstefid olurlardı. Saray mutfağında yapılan tasarruf hünkâr mutfağına tatbik edilememişti. Talât bey bir gün hasbıhal arasında Halid Ziya ve Lütfi beylere:

Sultan Reşadın başmabeyincisi
B. Lütfi Simavi

— Bütün delikleri tıkamayınız!

Demişti.

Mısır Hidivi Abbas Hilmi paşa Abdülhamid zamanında hemen her sene yaptığı İstanbul ziyaretlerini Meşrutiyet devrinde ihmal eylemeği muvafık görmemişti. Cülûsun hemen ilk günlerinde idi; kendisine bir ziyafet verilecekti. Ancak bu ziyafetin tekellüfsüzce olması hükûmetçe kararlaşmıştı. Ziyafette veliahd ile beraber hazır bulunacak olanlar on altı kişiden fazla olmıyacaktı.

Sarayın ziyafet takımları Yıldızdan daha hazinei hassaya verilmemişti. Muhteşem bir ziyafet takımı olan yaldızlı gümüş takım yerine daha küçük olan gümüş Ulah takımı kullanılmak üzere «zülvecheyn» sofasında tertibat alındı. Divanı hümayun teşrifatçısı Galip paşa ile başmabeyinci Lütfi, başkâtip Halid Ziya beylerin, enderun efendilerinin himmet ve gayretlerile Hidivi hoşnud eden kalabalıksız, fakat mükellef bir ziyafet çekildi.

Abdülhamid zamanında vükelâ muayyen günlerde saraya gelirlerdi. Hüseyin Hilmi paşa bu âdeti haftada iki gün konağından doğruca saraya gelerek huzura girmek şeklinde ipka etmişti. Bu ziyaretinde sadrazama mabeyin dairesinin büyük salonunda «Matbahı hümayundan» mükellef bir yemek çıkarılırdı. (1)

Sultan Reşadın Abdülhamid ile mizaç ve tabiatleri biribirine benzemezdi.

Sultan Hamid şehzadeliğinde kardeşlerine faiz ile para ikraz ederdi. Sultan Reşad padişahlığında faiz adını duymak istemezdi. Maliyeden alınan tahsisatı seniye hazinei hassa kasasında mahfuz dururdu.

Bir cuma günü birkaç kasa hırsızı hazinei hassa kasalarını kırarken yakalanmışlardı. Tahsisatının hariçte bir bankaya tevdii lüzumu, buna faiz dahi alınabileceği sultan Reşada arzedildi; fakat o faiz sözünü işitince buna katiyen muvafakat etmedi.

Hesabı, kitabı mazbut olan sultan Reşad borçtan çok korkardı.

Parmağına yüksek kıymetli yüzük takmazdı.

Abdülhamid büyük memurlar arasında iyi geçinme ve dostluk teessüsünü katiyen tecviz etmez iken sultan Reşad böyle şeylere aldırmazdı.

Sultan Reşadın takdir ettiği ve müsahabesinden hoşlandığı mabeyin başkâtibi Halid Ziya bey ile başmabeyinci Lütfi Simavi bey sarayda bütün memuriyetleri esnasında gayet iyi geçinmişlerdi. Bir gün Sultan Reşad ikisine hitaben:

— Başmabeyinci ile başkâtibin araları açık olması sarayımızın ananelerindendir. Siz hakikaten istisna teşkil ediyorsunuz.

Diye memnuniyetini izhar eder. Bay Halid Ziya:

— Efendimiz! Başmabeyinci kulunuzla iki birader gibiyiz!

(Arkası var)

(1) Halid Ziya Uşşaklıgil: Saray ve Ötesi

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU
Perşembe 30/3/939

TÜRKİYE SAATİLE

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl., 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.).

17,30: Konuşma (İnkılâp tarihi dersleri - Halkevinden naklen), 18,30: Program, 18,35: Müzik - (Virtüozlar - Pl.), 19: Konuşma (Ziraat saati), 19,15: Türk müziği (Fasıl heyeti) Tahsin Karakuş ve arkadaşları, 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Çalanlar: Vecihe, Cevdet Çağla, Refik Fersan, Fahire Fersan. Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Safiye Tokay. 1 - Nişabürek peşrevi, 2 - İsmail Hakkı beyin - Nişabürek beste - Bir kerre yüzün görmeği, 3 - Ziya paşanın - Nişabürek A. Semai - Ey gül ne acap, 4 - Ziya paşanın - Nişabürek şarkısı - Bin zeban söylersin, 5 - Vecihe - Kanun taksimi, 6 - Aziz efendi - Nişabürek şarkı - Kırdı geçirdi, 7 - Nişabürek saz semaisi, 8 -Refik Fersanın - Hicaz şarkı - Göğsümden kaçıp gittin, 9 - Sadeddin Kaynağın - Türkü - Bağrıma taş bassaydım, 10 - Sadeddin Kaynağın - Türkü - Dağları hep kar aldı, 21: Memleket saat ayarı, 21: Konuşma, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,25: Neşeli plâklar - R., 21,30: Müzik (Oda müziği Kentet) Hayrullah Duygu - Klârinet, Orhan Borar - 1 inci keman, Cavid Özmengû - 2 nci keman, Zeki Berküren - Viola, Enver Kakıcı - Çello, W. A. Mozart - Kentet (La majör) (Klârinet ve yaylı sazlar kuarteti için) Allegro, Larghetto, Menuetto, Allegretto con variazioni, 22: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Lautenschlager - Primavera - Arjantin serenada, 2 - Breuer - İtalyan şarkısı, 3 - J. Strauss - Bizde (Vals), 4 - J. Strauss - Polka, Nülzlader - Bana bir dans daha çalsana (Viyana melodisi), 6 - Dostal - Marş, 7 - Leopold - Çigan yortusu, 8 - Stolz - Praterde ağaçlar tekrar çiçek açıyor, 9 - Schönherr - Alp köylülerinin dans havaları, 23: Müzik (Cazband - Pl.), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Avrupa istasyonları:

Saat 20 de

Berlin 20 - 20,45: Karışık musiki — Breslav 20: İlkbahar havaları — Stuttgart 20 - 20 45: Karışık musiki — Bari 20,40 - 21,15: Bethoven konseri — Budapeşte 20,30: d'Albert'in Tiefland operası — Budapeşte II 20,10: Çingene orkestrası — Bükreş 20,10: Plâk neşriyatı — Florans 20: Konser — Paris P. T. T. 20,30: Org konseri — Riga 20,40: Orkestra konseri — Sofya 20,30: Senfonik konser — Varşova 20: Şen musiki.

Saat 21 de

Breslav: Wagner'in Walküre operası — Frankfurt 21,15: Şen musiki — Königsberg 21,10: Keman ve orkestra konseri — Lâypzig 21,10: Akşam konseri — Athlone 21,25: Orkestra konseri — Bari 21,15: Yunanca neşriyat ve konser — Belgrad 21: Halk şarkıları ve 21,30: Senfonik konser — Budapeşte: Operaya devam — Bükreş 21,15: Senfonik konser — Droitwich 21: Askeri muzika ve 21,30 - 22,15: Şen musiki — Florans 21,30: Lehar'ın opereti — Helsinki 21,10: Strauss'ın eserleri — Milâno 21,15: Karışık konser — Sofya: Senfonik konsere devam — Varşova 21,35 e kadar şen musikiye devam.

Saat 22 de

Danzig 22,30: Paristen naklen senfonik konser — Breslav: Wagner'in operasına devam — Königsberg: Keman ve orkestra konserine devam — Lâypzig: Akşam konserine devam — Prag 22,10: Konser — Belgrad: Senfonik konsere devam — Bordeaux 22,30 - 24,30: Konser — Budapeşte II 22,20: Dans musikisi — Bükreş: Senfonik konsere devam — Florans: Lehar'ın operetine devam — Lille 22: Şen program — Londra (Reg.) 22,15 - 24,40: Senfonik konser — Paris (Eyfel): Londradan naklen konser — Roma 22: Senfonik konser — Sofya: Senfonik konsere devam ve 22,30 - 22,50: Karışık musiki — Strazburg 22,30 - 23,30: Chopin'e dair bir tiyatro — Varşova 22,35 - 23: Şarkı ve piyano.

Saat 23 de

Berlin, Frankfurt, Lâypzig ve Stuttgart 23,30 - 1: Halk musikisi, Balalayka ve saire — Deutschlands. 23: Kemancı Thibaud tarafından Bethoven'in keman konseri — Kolonya 23,45: Dans musikisi — Viyana 23,30: Akşam konseri — Prag 23,20 - 24: Plâk neşriyatı — Pretzburg 23,15: Oda musikisi — Belgrad 23,15 - 23,45: Plâk neşriyatı — Bordeaux: Konsere devam — Budapeşte II: Dans musikisine devam — Florans Operete devam — Lille 23,30 - 24,30: Şen program — Lüksemburg 23,45: Senfonik konser — Roma. Senfonik konsere devam — Wilna 23: Viyolonsel konseri.

Saat 24 den sonra

Alman istasyonları saat 1 e kadar programlarına devam, Hilversum I 24,50: Dans musikisi — Breslav ve Kolonya 1 - 4: Gece konseri — Stuttgart 1 - 3: Klâsik musiki ve opera parçaları.

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesab makinelerinin Ankara acentesi, Parker dolma kalemlerinin Ankarada satış yeridir. Telefon: 3377.

TURAKİNA

TARİHÎ ROMAN

Yazan: *İSKENDER F. SERTELLİ* Tefrika No. 96

Mogollar, Sung'ların payitahtını yakmağa karar vermişlerdi. Yerliler hâlâ yer altından çıkmıyorlardı!

Samo da:

— Ço - Çin'in hakkı varmış... Şehir halkı yer altında gizli mahzenlere saklanmışlar.

Ve birden ayağa kalkarak:

— Atsu! Yer altına inen gizli yolları arıyalım.. ve bu hainlerden - bu gece ölen - beş zabitimizin öcünü alalım.

Diye haykırdı.

★

Sabah oluyordu.

Karanlıkta yol bulmak kabil değildi.

Ortalık aydınlanmağa başlayınca, bütün ordu ayaklandı.

Gece Ço - Çin'in karargâhında öldürülen zabitlere herkes acıyordu. Moğollar yer altından akseden sesleri duyunca korkmağa başlamışlardı. Onların en çok çekindiği cinlerdi. Moğollar «cin» den ve «şeytan»dan çok korkarlardı.

Bu sırada şehir meydanından gelenler, Samoya, Nizam taşında yeni bir buyruğ gördüklerini söylediler. Samo ve Atsu, meydana koştular. Sunglar, Moğollara cevab vermişlerdi. Hem de ne çabuk...

Samo taşın önünde durdu ve yüksek sesle, Sung prensinin verdiği cevabı okudu:

> **«Yurdumuzdan defolup gidiniz. Kırk sekiz saat içinde memleketimizi terk etmezseniz, Sung dağındaki bütün cinleri ve cadıları üstünüze saldıracağız ve hepinizi boğduracağız!»**

Samo bu satırları okuyunca müteessir oldu. O cinden cadıdan korkmazdı amma, akıncılara bunu anlatmak kolay bir iş değildi. Moğollar, Sung prensinin verdiği cevabı gördüler. Zaten yer altından gelen sesler herkesi - saatler geçtikçe - ürkütüyordu.

Moğol akıncıları, Cengiz devrindenberi - ilk defa o gün - Sunglardan korkmuşlardı.

«— Onlar silâhlarından ve muhariplerinden ziyade cinlerine ve sihirbazlarına ve dağlardaki vahşi hayvanlara güveniyorlar. Sungları ele geçirmek kabil olmıyacak. Buralarda boş yere vakit geçirmiyelim. Çinde görülecek çok işlerimiz var.»

Diyerek (Ni - Sung) şehrini iki gün içnide terk etmeğe karar verdiler.

Samo, Sung dağında verdiği kurbanlara acıyordu. Ormana dalan yiğitlerin hepsi de telef mi olmuştu?

Samo:

— Biz dönüp gittikten sonra, onlar ormandan avdet ederse...

Düşüncesile muztaripti. Atsu o gün komutana şöyle bir teklifte bulundu:

— Sunglardan, dağa çıkıp dönmiyen akıncılarımızı istiyelim. Onlar dönmedikçe şehri terk etmiyeceğimizi bildirelim. Eğer esir almışlarsa, geri göndermeğe mecbur olurlar. O zaman dönüp gideriz.

— Fena fikir değil bu.

Dediler ve Nizam taşına dileklerini yazdılar... O gece beklediler.

Ertesi sabah taşın üstünde şu cevabı buldular:

> **«Siz yola çıktığınız gün, onlar da arkanızdan sizi takib edecekler..»**

Samo sevinç ve neşe içinde söyleniyordu:

— Demek ki, yiğitlerimizin canlarına kıymamışlar. O halde hemen hazırlanalım ve dönelim.

Atsu alaycı bir tavırla güldü:

— Sung prensini yakamadan mı döneceğiz?

— Sung prensini yakalamadan mı döneceğini sen de benim kadar anlamışsındır, Atsu! Bunu neden bana soruyorsun? Bir adam elde etmek için binlerce yiğit telef edecek değilm ya...

— Kubilâya verdiğiniz söz... Turakinanın önünde verdiğiniz ant... Bunları ne çabuk unuttunuz? Karakurumdan Sung dağlarına kadar gelişini duyduğu halde onun burnunu kırmadan nasıl dönebilir?

Samo birdenbire şaşaladı:

— Peki, ne yapmamızı istiyorsun, Atsu! Boş yere kan dökmeden dönmek teklifini ilkönce ileri süren sen değil miydin? Sung prensini ele geçirmek imkânı varsa, bunu senin kadar ben de isterim.

Atsu düşünüyordu.

Samo, onun ne düşündüğünü bilmiyordu.

Bu sırada ihtiyar Çinli zabit yavaş yavaş yürüyerek komutanların yanına sokuldu:

— Yer altındaki insanların çarçabuk yeryüzüne çıkabilmeleri için bir çare var, dedi, Sungların tehdidi üzerine şehri terk edip dönersek, yarınki nesil bizi affetmez. Sungların içinde bulunuyoruz. Şehri her köşesinden ateşliyelim... Göreceksiniz ki, hepsi yer altından çıkacaklar... O zaman Sungları birer birer ve kolaylıkla yakalarız.

Samo, Atsunun yüzüne baktı:

— Ço - Çin'in bu teklifine ne dersin?

Atsu düşünmeden cevab verdi:

— Bunu ben, Ni - Sung'a ilk geldiğimiz gün söylemiştim. Siz kabul etmediniz. Şehri derhal ateşliyelim. Onlar da varsın, cinlerini, cadılarını çıkarsınlar meydana.

— O zaman bu işin sonu nereye varacak, biliyor musun?

— Nereye varırsa varsın... Her şeyden önce Sunglardan öç almak vazifemizdir. Bunu yapmadan dönersek, Turakina yüzümüze tükürür.

⁂

(Ni - Sung) şehri ateşler içinde...

Moğol hizmetinde bulunan ihtiyar Çinli zabit te Atsunun teklifine iştirak etmişti. Atsu, cinlerden korkan Moğollara:

— Karşımızda bizim gibi insanlardan başka kimse yoktur. Onları yer altından çıkarmağa ve prenslerini esir almağa çalışacağız. Bunun için şehri ateşe vermekten başka çaremiz kalmadı.

Deyince, Moğol atlıları Atsunun sözünü dinlemişler ve hep birden:

— Samo emretsin.. hemen ateşliyelim..

Diye bağrışmışlardı.

(Ni - Sung) a geldiklerinin dokuzuncu günüydü.

Sungların merkezini yakmağa karar verdiler.

Şehir yanınca toprak kızacak, ve gizli yollar bu suretle meydana çıkacaktı.

Atsunun sözleri Moğollar üzerinde çok iyi tesir yapmıştı. Şehri bırakıp gitmek istiyenler şimdi kundaklara sarılmış, emir bekliyordu.

Samo:

— Ateş..

Emrini verdiği zaman, hava çok açıktı.

Samo:

— Moğollar her yerde savaşın dokuzuncu günü muzaffer olurlar veya iyi bir haber alırlar. Bugün de Sung topraklarına gelişimizin dokuzuncu günüdür. Ulu Tanrı yüzümüzü kara çıkarmıyacak... Prens Ma - Çi'yi esir alacağız.

Diyordu.

Moğollar ilkönce kendi karargâhlarını şehir kenarına çekerek, evlerdeki bütün erzak ambarlarını boşalttılar.. işe yarayacak ne varsa aldılar.

Sung ormanları baştanbaşa çamlıktı. Sunglar evlerini çam ağaçlarile yapmışlardı. Kundakçılar şehri sekiz köşesinden ateşlediler. Çamdan yapılmış evler o kadar kolay ve alevli yanıyordu ki.. şehir bir an içinde yanardağlar gibi kızıl alev bulutları altında kalmıştı.

Öğleye doğru boş şehir çarçabuk harabeye döndü. Samo ve Atsu, diğer zabitlerle beraber bu harabeyi uzaktan seyrediyordu.

(Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR tarifesinde tenzilât

Damga kanununda yapılan son tadilât üzerine Küçük İlânlar tarifemizde o nisbette tenzilât yapılmıştır. Yeni tarife için ilân memurluğuna müracaat edilmelidir. Telefon: 20681.

1 — İŞ ARIYANLAR

ASKERLİĞİNİ YAPMIŞ — Gümrük nakliyat işlerinde çalışmış, ücreti takdire bırakan bir genç yazıhane ve benzeri bir iş arıyor. Akşamda K. F. rümuzuna müracaat. — 1

İŞ ADAMLARININ NAZARI DİKKATİNE: — Anadoluda gezeceğimden bu gezinti esnasında bana iş gördürebilecek müesseselerden iş arıyorum. İcabında teminat ve sermaye verebilirim. Akşamda K. A. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

İŞ ARIYOR — Fransız lisesinin onuncu sınıfından çıkmış, eski harfleri okur ve askerliğini bitirmiş bir Türk genci iş arıyor. Akşamda G. T. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR BAYAN ARANIYOR — Yazısı güzel hesabı kuvvetli genç bir bayana ihtiyaç vardır. Akşam matbaası yanında Kenan Basımevi ve Klişe fabrikasına müracaat. — 4

DAKTİLO ARANIYOR — Büyük bir müessesede çalıştırılmak üzere, eski Türkçeyi de okur yazar iyi dereceli bir daktilo Bayan alınacaktır. Ecnebi lisanı bilenler tercih olunur. İsteklilerin hal tercümesi ve bir fotoğraflarını «İSTANBUL Posta kutusu 84» adresine acele göndermeleri. —

HİZMETÇİ ARANIYOR — Üç kişilik bir ailenin yemek ve orta işleri için bir hizmetçi aranıyor. Akşam'da M. E. rümuzuna acele şartın bildirilmesi.

EBNİYE KALFALARINA — Boğaziçinde yaptırılacak bir inşaat için teminat vermeğe muktedir bir müteahhid aranılıyor. Galatada Kınacıyan hanımda 4 - 5 numaralara müracaat. Tel: 42564. — 1

BİR TENEZZÜH MOTÖRÜ ARANIYOR — 6, 8 metre boyunda ve içinde şanjımanlı motörü havi bir teknesi olup ta satmak istiyenlerin: Galatada Kınacıyan hanında 4 numarada H. B. adresine müracaatları. Tel: 42564. — 1

DİKİŞ BİLEN BİR BAYAN ARANIYOR — Beyazıd tramvay caddesi 13 numaralı Akın terzihanesine. Foto Saray üzerinde telefon 21325 Fuad Sevinç. — 2

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK BİR PIRLANTA YÜZÜK — Tek taşlı ve muhammen kıymeti 1650 lira olan temiz bir pırlanta yüzük Sandal Bedesteninde teşhir edilmiştir. 3 Nisan 939 pazartesi günü satılacaktır. — 1

SATILIK PİYANO — Taksimde Talimhane Aydede caddesi Kıvılcım apartımanında 3 numarada çok iyi halde ve ucuz fiatle bir piyano satılıktır. Bakmak için her perşembe, cumartesi saat 10 dan 12 ye kadar. — 2

SATILIK OTOMOBİL — 4 şişe benzinle 200 kilometre yapan kapalı plâkası ucuz 5 kişilik döşemeleri boyası ve lâstikleri yeni bütün parçaları değiştirilmiş bir Reno otomobili ucuzca satılıktır. Saat 10 ile 12 arası 21817 ye telefonlar müracaat. — 3

4 — KİRALIK - SATILIK

AYAZPAŞADA HEM YAZLIK, HEM KIŞLIK KONFORLU KİRALIK EV — On bir oda kalorifer sıcak su tertibatlı güzel bahçeli Marmaraya ve Boğaza harikulâde manzaralı bir ev kiralıktır. Müracaat: Telefon: 40552. — 4

KÖŞK YAPTIRACAKLARA — Göztepe asfalt tramvay durağına 75 metre uzaklıkta kır kahvesinin arkasında manzarası güzel müfrez arsa dönümü 400 - 1000 liraya satılıktır. İsteklilerin Beyoğlunda Ağacami karşısında 133 numarada, öğleden sonra doktor Hayri Ömere müracaat. Telefon: 43586 - 32.212. — 1

KİRALIK DAİRE — Taksimde Topçu caddesinde Uygun apartımanının 2 numaralı lüks dairesi eşyasile beraber yaz için kiralıktır. Dört odası ve konforu olan bu apt. her gün gezilebilir. — 8

SATILIK BOSTAN YERİ — Etyemezde Davutpaşa İşkelesi karşısında Faikpaşa bostanı namile maruf yedi bin küsur arşın murabbaı bostan yeri acele satılıktır. İçinde bostan kuyusu ve kulübesi vardır. Deniz kenarında ve her şeye elverişlidir. İstiyenler görmek için mahalline, pazarlık için Veznecilerde Mütekaidin cemiyeti umumi kâtibine müracaatleri. — 1

ACELE SATILIK YALI — Çengelköyünde iskeleye yakın kübik muntazam bahçe,

BERLİN'İN EN MÜTENA BİR MEVKİİNDE — İki, üç, dört, sekiz ve dokuz odalı daireleri, asansör, sıcak ve soğuk su, kalorifer tertibatı, ve her türlü konforu havi, senede on iki bin mark safi varidat getiren bir mülk, bedeli İstanbulda Türk parasile ödenmek ve yahut mülke karşı, mülkümün değerile ayni değerde bir mülk ile mübadele edilmek şartile Türkiye ile alâkasını keserek vatanıma avdet etmek emelinde olan bir Almanla müzakereye hazırım. Adres: B. Z. Postlagerand, Postant Wilmersdorf - Lietzenburgerstrasse - Berlin. — 1

FENERYOLUNDA KİRALIK VE SATILIK KÖŞK — Feneryolu istasyonunda Yaverağa sokağında 11 odalı 37 numaralı köşk kiralık ve satılıktır. Görmek istiyenler bahçeye bitişik köşke, satın almak istiyenlerin de öğleden evvel Beşiktaşta Hayreddin iskelesinde Mahkeme sokağında 13 numaraya müracaatları. — 2

SATILIK ECZANE — Ceyhan'da Vatan eczanesi sahibinin hastalığı dolayısile satılıktır. Müracaat: Eczacı Ceyhanda Ali Rıza.

SATILIK ARSA — Maçka istasyonu kurbünde caddede ve kısmen malzeme ve duvar ile satılık iki apartımanlık arsa vardır. Müştereken yahut ayrı yaptırmak için arsaya muttasıl 179 numaraya müracaat. — 2

KİRALIK UCUZ APARTIMAN — Maçka, caddede, üç oda, kalorifer, eşyalı, veya eşyasız kiralıktır. 21649 telefon numaraya müracaat. — 4

SATILIK YALI — Yeşilköyde Marmaraya nazır yeni yağlı boyalı konforlu Köyiçi Rıhtım sokak No. 42 balıkçı Filipakiye müracaatları. — 1

ACELE SATILIK BAKKAL DÜKKÂNI — Fındıklıda Mebusan caddesinde No 61 köşebaşı işlek bir bakkal dükkânı acele devren satılıktır. Müracaat içindekilere. — 1

BÜYÜKADADA — Nizamda, arkası çamlara, önü denize zengin manzaralı ve bahçeli, on odalı köşk iki daire ayrı ayrı ve tekmil olarak ta kiralık ve satılıktır. Denizbank, kambiyoda Turgud Özkurt'a müracaat. — 5

KİRALIK, KONFORLU, MÖBLE APARTIMAN — Ayazpaşa, Parkotel karşısı, İkiz Kardeşler apartımanı 2 numaralı daire mevsimlik kiralıktı. Her gün saat 11 den 3 çe kadar görülebilir: Tel. 44399. — 9

DEĞİRMEN İCARI — Şarköyünde Gazojen 45 beygirlik kârgir üç taşlı gayet idareli değirmen mükemmelen tamir edilmiştir. İcar veya satılıktır. Katırcıoğlu hanına karşı Dilsizzade han No. 15 e müracaatları. — 4

DEVREN SATILIK — İstanbulun en kibar muhitinde ve yalnız bir tane olan ve dört yol ağzında bulunan bir mezeci ve yemişçi dükkânı, sahibinin ihtiyarlığı dolayısile bütün tesisat ve malile birlikte devren satılıktır. İsteklilerin telefonla 21833 müracaatları. — 3

YAZIHANE VE MUAYENEHANEYE — Elverişli kiralık, geniş salon ve odalar, kalorifer ve sairesi mevcuddur. Beyoğlu İstiklâl caddesi Emgen apartımanı birinci kat. Foto Kanzler üzeri. — 3

7250 LİRAYA ACELE SATILIK APARTIMAN — Cihangir, Güneşli sokak No. 50. Dört kat, ikişer oda, 1 sofa, banyo, iradı 960 lira. — 3

SATILIK VE KİRALIK BAHÇELİ KÖŞK — On dönümü mütecaviz arazi içinde üç parça binayı muhtevi mahal kiralık ve satılıktır. Burada her türlü ziraat, meyvacılık yapılabilir. İnek ve tavuk beslenebilir. İçinde meyvalı meyvasız ağaçlar ve çam ve saire çoktur. İki büyük bostan kuyusu vardır. Dolabı ve tulumbası vardır. Maslak vardır. Ucuz satılacak ve kiraya verilecektir. İstiyenler 22005 numaraya telefonla müracaat etsinler. — 1

KİRALIK YAZIHANE VE DENİZ KENARINDA FABRİKA YAPMAĞA ELVERİŞLİ DEPO — Galata Fermenecilerde Denizbank işgalinde iken bu defa tahliye edilen her türlü konforu haiz denize nazır her tarafı açık HAYDAR HANI toptan ve yahut ayrı ayrı kiraya verilecektir. Taliplerin mezkûr caddede 48 numaraya müracaatları. — 6

ŞİŞLİ CİVARINDA BİR FABRİKA — Tesisatı ile beraber devren satılıktır. Ocak ve kazanları ve her türlü konforu muntazam olup boyahane ve saire her işe yarar. Taliplerin Tel: 20573 e müracaatı. — 2

SATILIK ARSA — Feneryolu, Bağdad caddesi, 146 No. lı 2 dönümden fazla, ağaçlı, duvar, kapı ve kuyulu bir arsa satılıktır. Müracaat: Tel. 43249. — 7

ACELE DEVREN SATILIK BAKKALİYE MAĞAZASI — İşler bir mevkide içerisindeki emteası ile taşraya gideceğimden satılık. Nişantaş Vali konağı cad. 54 No. — 2

SATILIK APARTIMAN — Lâlelinin denize, şehre çok nezaretli sağ köşesinde 6 daire yılda 2500 irat, modern, sağlam elverişli. Beyazıdmeydanı benzin deposu. — 3

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE — (Bahusus ticaret şubeleri) - İngiliz Oxford üniversit. mezunu bir

LİSAN MÜTEHASSISI PROF. ANGEL FRANSIZCA — Dersanesinden: Fransızcanız zayıf ise bize geliniz; mutedil bir ücretle kısa zamanda sizi takviye ederiz. Dersler münferid veya müşterektir. Bahçekapı tramvay yolunda Selâmet hanı. — 1

ALMAN MEKTEBİ TALEBESİNİ — Bir diplomalı Alman muallim her ders şubesine kati surette ve serian hazırlamaktadır. «Dipl. Profes.» rümuzla gazeteye mür. — 17

YENİ DANS LAMBET VOK DANSLARI — Hususi ve münferid olarak pazardan maada her gün Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sokak No. 39. Profesör Panosyan. — 9

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

E M 3 — Z S — M. G — Plâsiye — Tap — Kısmet 12 — F.F. — CT. ME

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve* (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

Zayi — Seyrüseferden aldığım 2157 numaralı arabacılık ehliyetimi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur. **Unkapanı iskelesi arabacısı Ziya Yıldırım**

İLÂN

Müessesemde tahsilât memuru bulunan Bay Talât Andaç'ın alâkası kesildiğinden 28/3/939 tarihinden sonra yapmış olduğu ve yapacağı tahsilâtı bundan evvelki ilânla da bildirdiğim veçhile tanınmıyacağından ve elindeki bana aid makbuz ve bonoların muteber olmayacağından kendisine hesabıma tediyatta bulunulmaması ilân olunur.

Osman Şakar müessesesi

Galata Voyvoda han Zemin kat

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

	Muhammen aylığı Lira
Bahçekapıda dördüncü Vakıf hanın birinci katında kahve ocağı ve han dahilinde kahvecilik.	100
Müddeti icar: Teslim tarihinden 941 senesi Mayıs sonuna kadar.	
Ayvansarayda İvaz Ef. mahalle ve sokağında No. 1 Emir Buhari tekke odaları ve bodrum.	6
Müddeti icar: Teslim tarihinden 940 senesi Mayıs sonuna kadar.	

Yukarıda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere arttırmaları uzatılmıştır. İstekliler 4/Nisan/939 Salı günü saat on beşe kadar Çenberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (2099)

Maarif Vekâletinden:

Kendi hesaplarına eser bastırmış olan müelliflerden ve hususî teşekküllerden, Ankarada Sergievinde Maarif Vekilliği tarafından tertip edilen «on yıllık Türk Neşriyat Sergisi» satış paviyonunda eserlerini sattırmak istiyenlerin iştirak şartlarını öğrenmek üzere, Ankarada Vekillik Yayın Direktörlüğüne, İstanbulda Babıâli caddesinde Basma Yazı ve resimleri Derleme Direktörlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (2089)

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul Emniyet sandığı müdürlüğünden:

Karasol Panayotun 20218 hesap numarasile sandığımızdan aldığı (300) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden 3202 numaralı kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icabeden Edirnekapıda Kariyeiatik Alipaşa mah. cami sokağında eski 6 yeni 8 No. lı ahşap bir evin tamamı, tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen (50) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rusumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 30/3/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır.

Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 15/5/939 tarihine müsadif pazartesi günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 den 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icap eden gayri menkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 1/6/939 tarihine müsadif perşembe günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize müracaat etmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 937/176 dosya numarasile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

★

DİKKAT

Emniyet sandığı; Sandıktan alınan gayri menkulü ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek üzere ihale bedelininyarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (3014)

DENİZBANK

BİLÛMUM İTHALAT TACİRLERİNİN NAZARİ DİKKATİNE:

İstanbul limanında mevcut antrepolardan yalnız halı antreposu ile Eminönü antreposu, antrepo namı altında muhafaza ve ipka olunarak bu iki mahalden gayri antrepoların kâffesi kısa bir zaman için 1/4/939 tarihinden itibaren ANBAR'a kalb ve tahvil edilmiştir. Bu itibarla:

1 — Şimdiye kadar antrepo namile yadedilen mahallere 31/3/939 sonuna kadar ithal edilmiş olan eşya, dört senelik antrepo müddetinden istifade edecek ise de, 1/4/939 tarihinden itibaren bu mahallere dahil olan eşya, ancak iki sene müddetle buralarda sahibi emrine mahfuz tutulacak ve badehu satılacaktır.

2 — Eminönü antreposu ile halı antreposuna girecek eşya eskisi gibi antrepo müddetine (yani dört senelik müddetle) tabi tutulacaktır.

KARADENİZ POSTALARI

Yaz tarifesi

1 — 1 Nisandan itibaren yaz tarifesi tatbik olunacaktır. Postalar eskisi gibi İstanbuldan pazar, salı ve perşembe günleri mutat saatlerinde kalkacaklardır. Salı günü kalkan postalar gidişte Zonguldağa uğramayacak, buna mukabil perşembe günü kalkan postalar kalkacakalrdır.

2 — Dönüş saatlerinde postalar son iskelelerinden kış tarifesindeki kalkış günlerinden birer gün evvel kalkacaklar ve tekmil dönüş seferlerinde iskelelerden bu suretle bir gün evvel kalkmış olacaklardır.

YALOVA KAPLICALARI

Yalova kaplıcaları kanalizasyonu nihayetinde yapılacak olan tasfiye havuzu ve tesisatı işine talip olanların her sabah saat 10 dan 12 ye kadar Denizbankta Yalova kaplıcaları müdürlüğüne müracaat etmeleri.

İktisad Vekâleti Mürakip Komiserliği imtihanı

Teftiş ve Mürakabe Hey'eti Riyasetinden:

Teftiş ve Mürakabe Hey'eti kadrosunda münhal murakıp komiserlikler için 20/Mart/1939 çarşamba günü müsabaka imtihanı yapılacaktır. Bu imtihanda kazanarak mürakip komiserliklere tayin edilecek olanlara ayda «150» lira ücret verilecek ve bunlar, münhal vukuunda ayrıca imtihana tabi tutulmadan ve mürakip komiserlik imtihanındaki muvaffakıyet derecelerine göre «35» lira maaşlı İktisad Müfettiş muavinliklerine tayin olunacaklardır.

Aranılan şartlar şunlardır: A — Memurin kanununun «4» üncü maddesinde yazılı evsafı haiz olmak; B — Yaşı yirmi dörtten aşağı ve «30» dan yukarı olmamak; C — Mülkiye mektebinden «Siyasal Bilgiler Okulu», Hukuk Fakültesinden, Yüksek İktisad ve Ticaret mektebinden veya bunlara muadil derecedeki ecnebi mekteplerinin birinden mezun olmak; D — Yapılacak tahkikat neticesinde şahsî vasıfları ve ceciyesi müsait bulunmak.

İmtihana talip olanlar 20/Nisan/1939 tarihine kadar Ankarada İktisad Vekâleti Teftiş ve Mürakaba Hey'eti Riyasetine arzuhal ile müracaat edeceklerdir. Arzuhale şu evrakın bağlanması lâzımdır; A — Nüfus hüviyet cüzdanı ve adres; B — Kendi el yazılarile tercümeihal hülâsası; «Memuriyette bulunanlar müddet ve sureti hizmetlerine dair resmî vesika müesseselerde bulunanlar oradan alacakları bonservisleri raptedeceklerdir»; C — Askerlik vazifesini yaptığına dair resmî vesika; D — Mektep şahadetnamesi veya tasdiknamesi; E — Sağlam bünyeli ve yolculuğa dayanıklı olduklarına dair hükûmet tabibinin raporu.

Talipler tahrirî ve şifahî olmak üzere iki imtihana tabi tutulacaklardır. Gerek tahrirî ve gerek şifahî imtihanlar Ankarada yapılacaktır.

İmtihan programı:

1 — İktisat ilmi «İstihsal, tedavül» nakit, itibar, banka, borsa», inkısam ve istihlâk bahisleri»;

2 — İktisadî meslekler tarihi «Umumî malûmat»;

3 — Ticarî hesap, basit ve mürekkep faiz, iskonto, faizli hesabı cariler.

4 — Hendese «satıh ve hacım mesahaları»;

5 — Usulü defterî «ticarî ve sınaî muhasebeler hakkında nazarî ve amelî malûmat»;

6 — İlmi malî «umumî malûmat»;

7 — Hukuk ilmi: A — İdare hukuk «idarî kaza dahildir»; B — Ceza hukuku «esaslar ve memurinin vazifeden mütevellit suçları»; C — Ceza muhakemeleri usulünden esasa müteallik hükümler ile hazırlık tahkikatı ve ilk tahkikata aid kısımlar, memurin muhakematı hakkındaki kanun hükümlerile «1609» numaralı kanun hükümleri; Ç — «Medenî hukuk» kanunu medeninin umumî hükümleri. hükmî şahıslarla ferî aynî haklara müteallik hükümler ve borçlar kanunu ahkâmı üzerinde umumî malûmat; D — Ticaret hukuku «Kara ve deniz ticaret kanunlarının ahkâmı esasiyesi»;

8 — Ecnebî lisan «Fransızca, İngilizce, Almanca lisanlarından biri». Müfettiş muavinliğinden sonra bilimtihan isbatı ehliyet edenler İktisat müfettişi tayin olunurlar. (1043) (1953)

Kalörifer tesisatı yaptırılacaktır

Kastamonu Nafia müdürlüğünden

1 — Kastamonu vilâyeti merkez kasabasında emanet suretile ve komisyonu mahsus marifetile yeniden inşa ettirilmekte olan kırk yataklı hastane binasının sıcak sulu kalorifer tesisatı için Nafia Vekâletince tanzim edilen umumî ve fennî şartnamesine göre yapılan (16296) lira «35» kuruşluk evrakı keşfiyesine göre yapılması kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İstekliler bu işe ait evrakı keşfiye ve umumu, fennî şartnamesini ve mukavele suretile eksiltme şartnamesini Ankara, İstanbul ve Kastamonu Nafia müdürlüklerinde görebilirler.

3 — İhale 17 Nisan 939 pazartesi günü saat 15 de Kastamonuda Nafia müdürlüğünde toplanacak eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için % 7,5 teminatı olan 1222 lira 23 kuruşluk verilecek teminatın 2490 saylı kanunun 16 ve 17 inci maddesine göre Kastamonu Nafiası namına herhangi Ziraat bankasına yatırarak makbuzun komisyona gönderilmesi ve bu işi yapabileceğine dair ihale gününden bir hafta evvel bulundukları vilâyete müracaat ederek alacakları ehliyet vesikası ile 939 sicilli ticarette kayıtlı olduğuna dair vesikanın ihale gün ve saatinden lâakal bir saat evvel Kastamonu Nafia dairesinde toplanacak komisyona gönderilmiş bulunması şarttır.

5 — Posta ile gönderilecek teklif mektuplarile vesikalar iadeli taahhütlü olması ve ihale saatine kadar komisyona gelmiş bulunması şarttır. Postaların

Dr.
M. Mahir Mergen

Muayenehanesini Teşvikiye - Kâğıthane caddesinde 23 numaralı yere nakletmiştir; hastalarını her gün saat 9 dan 18 e kadar kabul eder.

İstanbul Levazım Amirliği ilânları

29382 adet beyaz küçük kopça, 96960 adet siyah büyük kopça, 4470 adet pantolon arka tokası müteahhit nam ve hesabına satın alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 31/3/939 cuma günü saat 15 de Tophanede İstanbul Levazım âmirliğ satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 204 lira 50 kuruş katî teminatı 30 lira 67 kuruştur. Şartname ve nümunesi Ko. da görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri (581) (1961)

★

Deniz Levazım Yollama Md. emrinde bulunan Cüret romorkörünün tekne ve makinesi tamir ettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 31 mart 939 cuma günü saat 14,30 ve 14,45 de Tophanede âmirlik satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teknenin keşif bedeli 498 buçuk lira, teminatı 74 lira 77 kuruştur. Makinenin keşif bedeli 247 lira, teminatı 37 lira 5 kuruştur. Şartnamesi ve keşfi komisyonda görülebilir. İsteklilerinin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. «578» «1933»

★

Tophane ve Davutpaşa fırınlarında birikmiş olan 1390 kilo mühür kurşunu satılacaktır. pazarlıkla arttırması 3/4/939 pazartesi günü saat 15 de Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma Ko. da yapılacaktır. İsteklilerin katî teminatlarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. «585» (2050»

★

10 ton yataklık saman alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 3/4/939 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma Ko. da yapılacaktır. İsteklilerin katî teminatlarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri «584» «2049»

★

Bin kilo kalay, yüz kilo nişadır, yüz kilo pamuk 4/4/939 Salı günü saat 15 de Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma Ko. da pazarlıkla satın alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2988 lira katî teminatı 448 lira 20 kuruştur. Şartname ve nümuneleri Ko. da görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte Ko. na gelmeleri. (589) (2095)

SAPAN

Türk anonim şirketinin

16/3/939 tarihinde akdi kararlaştırılan Umumî heyet içtimaında ekseriyet olmadığından 14/4/939 Cuma günü saat 15 te Galatada Voyvoda caddesinde Nur hanında 7 numaralı dairede yeniden içtima edileceği ilân olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT:

1 — İdare meclisinin raporunun kıraati,
2 — Mürakip raporunun kıraati,
3 — Bilânço, kâr ve zarar hesaplarının tasdiki,
4 — İdare meclisinin ibrası,
5 — İdare meclisinden çıkacak sülüs âzanın yeniden intihabı,
6 — Mürakip intihabı ve ücretinin tesbiti.

İstanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Trabzonda tüccardan MustafaPeker tarafından tediye edilen 230 lirayı muhtevi Ziraat Bankası Trabzon şubesinin 2/8/1938 tarih ve 176/194964 No. lı hâmili bulunduğu çek zayi olduğundan iptaline karar verilmesi İstanbulda Balıkpazarında Osman Ef. Han 2 No. da Edhem Dervişoğlu tarafından ba arzuhal taleb edilmiş olmakla Ticaret kanununun 637 nci maddesi mucibince ziyaı iddia olunan işbu çekin bulan tarafından 45 gün içinde mahkememize ibraz edilmesi ve ibraz edilmediği takdirde bu müddetin hitamında iptaline karar verileceği ilân olunur. (15331)

ZAYİ

İstanbul İthalât Gümrüğüne mübrez 41899 numaralı 10/2/939 tescil ve 22/2/939 intaç tarihli beyanname ile muamelesi yapılıp imrar edilen V. İ. markalı 16 numaralı bir sandık ipek kadifeye aid, 437 lira ve 69 kuruşluk, 4982 numaralı vezne makbuzu Ata Atabek hanının yangınında yanmıştır. Yenisini alacağımızdan mezkûr makbuzun hükmü olmadığı ilân olunur.

VEFİK İNSEL VE ORTAĞI. İSTANBUL.

Dr. HORHORUNI

hastalarını akşama kadar

Fikri Tevfik Kardeş

OTOMOBİL ve MAKİNİST OKULU

Taksim - Stadyom. Telefon: 42508

ŞOFÖRLERE: Yeni ders devresi 10 Nisan 939 Pazartesi günü açılacaktır. Tahsil müddeti 3 aydır. Motör, Otomobil ve Montaj dersleri 25, Direksiyon talimlerile beraber 50 liradır. Kayıt olacakların yer temini için şimdiden müracaat etmeleri lâzımdır. Anadoludan gelenlerin, tahsillerini bitirinciye kadar okul ücretile beraber bütün masrafları 125 lirayı geçmez. Fazla malûmat almak için program ve talimatname isteyiniz.

Amatör vesikası alacaklar: Her zaman müracaat edebilirler.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 20,000 Kg. kalın kınnap kapalı zarf usulile mübayaa olunacaktır.

II — Muhammen bedeli 17,000 ve muvakkat teminatı 1275 liradır.

III — Eksiltme 14/4/939 cuma günü saat 15 de Kabataşda levazım şubesi, müdüriyetindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve nümuneler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile % 7,5 güvenme parası makbuzunu ihtiva edecek kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 e kadar komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (2015)

★

Cinsi	Miktarı	Mu. B. Lira Kr.	Muvakkat T. Lira Kr.	eksiltmenin şekli	saati
Makine şeridi (mavi - kırmızı)	2000 adet)	1250.—	93 75	Açık	14
» » siyah - kırmızı)	3000 »)				
Sabit toz mürekkep	2000 paket	224.—	16 80	pazarlık	14,30
Yazı makina yağı	500 şişe	40.—	3 00	»	14,45
	Takriben 25 Kg.				
Sarı kalem ucu	2000 kutu	379.—	28 49	Açık	15
Mürekkep lâstiği	5000 adet	272.50	20 44	pazarlık	15,30
Stampa mürekkebi (mavi)	2000 şişe	93.70	7 03	»	16
» » kırmızı	500 »)				
Sünger kâğıdı	20000 taba-	393.96	29 25	Açık	16,30
	ka takriben 600 kg.				

I — Şartname ve nümuneleri mucibince yukarda cins ve miktarı yazılı (7) kalem kırtasiye hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleri muvakkat teminatları eksiltme saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 17/4/939 pazartesi günü Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

V — Eksiltmeye girmek istiyenlerin % 7,5 güvenme paralarile adı geçen komisyona gelmeleri. (2088)

★

I — İdaremizin Cibali fabrikası garajı önündeki rıhtım tahkimatı işi şartname ve plânı mucibince pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 4997,30 lira muvakkat teminatı 374,80 liradır.

III — Pazarlık 6/IV/939 Perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve mubayaat şubesi müdüriyetindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve plânlar her gün 25 kuruş mukabilinde yukarda sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile mezkûr komisyona gelmeleri. (3002)

İstanbul belediyesi ilânları

Taksim - Harbiye refüjlerinde ağaçların arasında yapılacak bitüm betonu trotuarın yapılması için lüzumu olan 300 metre mikâp Sultan çifliği kumu ile 200 metre mikâp Marmara çakılı pazarlıkla alınacaktır. Çakılın metre mikâbına 345 ve kumun metre mikâbına 322 kuruş bedel tahmin olunmuştur. Şartnamesi Encümen kaleminde görülebilir. İstekliler 248 lira 40 kuruşluk teminat makbuz veya mektubile birlikte 31/3/939 Cuma günü saat 14,30 da Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (3020)

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul Emniyet sandığı müdürlüğünden:

Bay Aziz Nazmi Göknilin 21941 hesap numarasile sandığımızdan aldığı 2000 liraya karşı birinci derecede ipotek ederek vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 numaralı kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icap eden Kartala tabi Küçükyalıda Başıbüyük Kılavuzçayırı sokağında eski 1450/2, 1450/2, 1450/2 numaralı bahçeli kârgir bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 254 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Yeni inşaat olduğundan 27/10/938 tarihinde tahakkuk etmiş vergisi mevcut değildi. Ondan sonra vergi tahakkuk ederse bunlar belediye resimleri ile tellâliye rusumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 31/3/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır.

Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 16/5/939 tarihine müsadif salı günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 den 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icap eden gayri menkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 2/6/939 tarihine müsadif cuma günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize müracaat etmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/889 dosya numarasile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

★

DİKKAT

Emniyet sandığı; Sandıktan alınan gayri menkul ipotek göstermek isti

KESKİN KAŞELERİ; Kırıklık, Nezle, Grip, Romatizma, baş ve diş ağrılarına birebirdir. İstanbul Bahçekapı **SALİH NECATİ**

KANZUK

Komojen

SAÇ EKSİRİ

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepekleri giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu — İstanbul

SEKSÜLİN

Ademi iktidar
Bel gevşekliği
Dermansızlık
Vücut ve Dimağ
Yorgunluklarına karşı
en emin ve müessir ilâçdır

Kutusu 200 Kuruş

BEŞİR KEMAL — MAHMUD CEVAD
ECZANESİ Sirkeci — İstanbul

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş

1 — Balıkesir vilâyeti dahilinde bulunan Kocaçay ıslâh ve sulama işlerile Mürüvvetler deresi ıslâh ameliyatı inşaatı keşif bedeli (433,639) lira (61) kuruştur.

2 — Eksiltme 14/4/939 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de Nafia Vekâleti sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri (21) lira (69) kuruş mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (21,095) lira (60) kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (939) (1793)

Dahiliye vekâletinden:

Kırklarelinde açılacak artezyen kuyusuna ait eksiltme ilânı

Kırklarelinde tahtelzemin su araştırmaları için bir artezyen sondaj kuyusu açılması işi 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İşin keşif bedeli 13186 liradır. Muvakkat teminatı 989 liradır. İhale 6/Nisan/1939 tarihine raslayan perşembe günü saat onbirde Kırklareli belediyesinde toplanacak eksiltme komisyonunda yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin buna muadil sondaj işi yaptıklarına dair Nafıa Vekâleti vesikasını teklif zarflarile beraber vermeleri lâzımdır. Şartnameler bilâbedel [illegible] belediyeler imar heyeti fen şefliğinden ve Kırklareli belediyedireceği [illegible]lir. Bu hususta fazla izahat almak isteyenlerin belediyeler imar liyece[illegible]efliğine ve Kırklareli belediyesine müracaatları ve kapalı teklif t[illegible] muayyen günde saat ona kadar Kırklareli belediyesine verilmiş ve-

İstanbul Harlci Kıtaat ilânları

Kolordu kimyahanesinde muayenesi yapılmak ve mukavele yapıldıktan 10 gün sonra birinci taksiti teslim edilmek ve 15 haziran 940 tarihine kadar sekiz taksitte tamamlanmak ve birlik garnizonlarına teslim edilmek şartile 39650 kilo sabun kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Muhammen bedeli 13481 lira ilk teminatı 1011 liradır. İhalesi 12/4/939 çarşamba günü saat 11,30 dadır. İsteklilerin belli saatten bir saat evveline kadar kanunî mevzuat dairesinde teminat ve mektuplarını Lüleburgazda tüm satınalma Ko. na vermeleri. (914) (2091)

★

Tümen ihtiyacı için komisyondaki nümunesine göre 475 adet eğer keçesi alınacaktır. Muhammen bedeli 1900 lira ilk teminatı 142 lira 50 kuruştur. Evsafı İst. levazım âmirliği satın alma Ko. dadır. İsteklilerin 10 Nisan 939 pazartesi günü saat 11 de Lüleburgazda Ko. na gelmeleri. (917) (2094)

★

Vize tümene bağlı birlikler için 59 ton pirinç kapalı zarfla tekrar eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 13/4/939 günü saat 16 da yapılacaktır. Tahmin bedeli 15930 lira ilk teminatı 1195 liradır. İsteklilerin teklif mektuplarını saat 15 e kadar Vize'de Ko. na vermeleri. «896» (1841

★

Tekirdağ tümen birlikleri için 110 ton sığır eti kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Tahmin fiatı beher kilosu 28 kuruştan tutarı 30800 lira ilk teminatı 2310 liradır. İhale günü 14/4/939 cuma günü saat 11 dedir. Şartnamesini her gün Tekirdağ Tüm satınalma Ko. da görebilirler. İsteklilerin belli gün ve saatte ve kanunun istediği vesikalarla birlikte Ko. muza müracaatları ve zarfların muayyen saatten bir saat evveline kadar Ko. na vermiş bulunmaları. (917) (2093)

★

Balıkesirde keşif bedeli 30760 lira 8 kuruş olan iki tane anbar yaptırılması kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 18/4/939 Salı günü saat 16 da Balıkesir askeri satınalma Ko. da yapılacaktır. İlk teminatı 2307 liradır. Birinci keşif, ve fennî şartname ve plân Balıkesirde ve Ankara İstanbul Levazım âmirlikleri satınalma Ko. larda vardır. İsteklilerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihaleden bir saat evveline kadar Ko. na vermeleri. (913) (2090)

★

İzmir tayyare alayı komutanlığının göstereceği yerde beheri 5371 lira 60 kuruş kıymetinde hepsinin tutarı 21486 lira 40 kuruş bedeli keşifli dört adet bina inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 10/Nisan/939 pazartesi günü saat 16 da kışlada İzmir levazım âmirliği satınalma Ko. da yapılacaktır. Teminatı muvakkatesi 1611 lira 48 kuruştur. Şartname, keşifname ve projesi her gün Ko. da görülebilir. İstekliler bu işi yapabileceklerine dair ihaleden lâakal bir hafta evvel İzmir Nafia fen heyetinden alacakları vesikaları ve Ticaret odasında kayıtlı olduklarına dair de vesika göstermek mecburiyetindedir. Ekisltmeye iştirak edecekler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikalarile teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel Ko. na vermiş bulunacaklardır. (908) (1984)

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad.

İYİ BİR HAZIM,
Rahat bir uyku temin eder
Her yemekten sonra alınacak 2-3 tane

PERTEV KARBONAT KONPRİMESİ

Her türlü hazımsızlığı ve mide ekşiliğini giderir. Pertev Karbonat Komprimesini her eczanede arayınız.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Derme çayı üzerinde inşa edilmekte olan regülâtör kapaklarının ikmal ve montaj işleri keşif bedeli (16000) liradır.

2 — Eksiltme 3/4/939 tarihine rastlayan pazartesi günü saat (16) da Nafia Vekâleti Sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri (80) kuruş mukabilinde Sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (1200) liralık muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (445) (865)

Bursa Belediye Riyasetinden:

Bursanın en işlek ve merkezi bir yeri olan I nci sınıf Atatürk caddesinde 200 kişilik büyük bir salonla bu salona bitişik caddeye ve bahçeye bakan uzun geniş bir tarası ve kâfi miktarda idare odalarile 600 kişi alabilir güzel bir havuzlu bahçeye malik ve alt katında modern mutbak ve büfe tesisatını havi belediye gazinosu 939 yılı haziranından itibaren üç sene müddetle (gazino ve lokanta) olmak şartile ve açık arttırma usulile kiraya verilecektir. İstekliler arasında aşağıdaki şartları haiz olanların ellerindeki vesikalarile birlikte ihale tarihi olan 4/Nisan/939 salı gününden bir gün evveline kadar yazı ile veya bizzat belediye riyasetine müracaat ederek şartnameyi öğrenmeleri ve talip olanların kanunî teminatı olan % 7,5 hesabile bir seneliği 105 lira mal sandığına yatırmak için belediye muhasebesine müracaat etmek lâzımdır. İşin idare sistemi ile diğer hususat hakkında lâzım gelen izahatı almaları ve yukarda zikredilen günde saat 15 de belediye komisyonuna gelmeleri ilân olunur.

Aranılan şartlar:

İsteklilerin İstanbulda, Parkotel, Tokatliyan, Yat klüp, Deniz klüp ve Bursa Çelikpalas lokanta ve bahçeleri gibi büyük müesseseleri ve benzerlerini idare etmiş olmaları ve bu gibi yerlerde yüksek derecede başarı göstermiş olanların gerekli vesikalarını göstermeleri şarttır. (1545)

Kastamonu Nafia müdürlüğünden

1 — Kastamonu vilâyet merkez kasabasında projesi mucibince yeniden inşa edilecek adliye binasının mayıs 939 sonuna kadar bitecek olan betonarme temel inşaatını müteakip kâgir duvar ve çatı aksamına ait tanzim edilen 26193 lira 26 kuruşluk evrakı keşfiyesine göre inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İsteklilerin bu işe ait bütün evrakı keşfiyesinin Ankara, İstanbul ve Kastamonu Nafia müdürlüklerinde görebilirler.

3 — İhale 17/nisan/939 pazartesi günü saat 16 da Kastamonu Nafia dairesinde toplanacak eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

Eksiltmeye girebilmek için % 7,5 dan 1964 lira 50 kuruşluk verilecek teminatın 2490 sayılı kanunun 16, 17 inci maddelerine göre eksiltme komisyonu namına Kastamonu Nafia müdürlüğü adresine her hangi bir Ziraat bankası veznesine yatırılarak makbuzunun komisyona gönderilmesi ve Nafia Vekâletince evvelce kendilerine verilmiş müteahhitlik vesikası ile ihale gününden bir hafta evveline kadar bulundukları vilâyete resmen müracaat ederek bu inşaatı yapabileceklerine dair alacakları ehliyet vesikasının ve 939 yılı T. C. odasınca tescil edilmiş vesikaların ihale gün ve saatinden lâakal bir saat önce Kastamonu Nafia dairesinde toplanacak komisyona gelmiş bulunması şarttır.

5 — Posta ile gönderilecek teklif mektuplarile istenilen vesika ve makbuzlar iadeli ve teahhütlü gönderilmesi ve ihale saatina kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

6 — Postaların gecikmesinden dolayı zamanında gelmeyen teklif mektupları ve evrakı müsbiteler nazarı itibare alınmıyarak sahibine ret olunur. Bu inşaata dair fazla tafsilât isteyenler bir mektupla Kastamonu Nafia müdürlüğünden sorabilecekleri ilân olunur. (1045) (1955)

İyi bir maaşla

Almanca bilen bir sekreter aranıyor

Almanca -Steno- Daktilo bilen ve ayni zamanda Almanca ve Türkçe muhaberatı bihakkın idareye muktedir bir Türk erkek veya kadın sekretere ihtiyaç vardır. Çok acele P. K. 1147 ye müracaat.

TÜRK HAVA KURUMU
BUYUK PIYANGOSU
Altıncı Keşide: 11/Nisan/939 dadır.

Büyük ikramiye 200.000 Liradır...

Bundan başka: 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (200.000 ve 50.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7/Nisan/939 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

NEVROZİN

GRİP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUKALGINLIĞI - ROMATİZMA - NEVRALJİ - BAŞ - DİŞ

ve bütün ağrıları derhal keser. İsim ve markaya dikkat. NEVROZİN yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

MAZON MEYVA TUZU

Hazımsızlık, Şişkinlik, Bulantı, Gaz, Sancı, Mide Bozukluğu, Barsak ataleti **İNKIBAZ**

Sarılık, Safra, Karaciğer, **MİDE** ekşilik ve yanmalarında ve bütün MİDE, Barsak bozukluklarında kullanınız.

HOROS markasına dikkat

Son derece teksif edilmiş bir toz olup yerini tutamayan mümasil müstahzarlardan daha çabuk, daha kolay ve daha katî bir tesir icra eder.

ÇOCUKLARIMIZIN SAĞLIĞI İÇİN

Bütün münevver anneler *FOSFATİNİ* bilirler

FOSFATİN : Fosfatlı, Vitaminli bir gıdadır.
FOSFATİN : Çocukları 3 aylıktan itibaren tagaddilerini karşılar.
FOSFATİN : En kuvvetli çocuk gıdasıdır.
FOSFATİN : Renksiz yanakları pembeleştirir.
FOSFATİN : Canlı, Kanlı, kuvvetli yavrular yetiştirir.
FOSFATİN : Fransadan gelir, taklitlerinden sakınınız.
FOSFATİN : FALYER Markasile isteyiniz.

Bütün Eczane ve büyük bakkallarda vardır.

Dünyanın en büyük radyo fabrikası olan **PHILCO**'nun *ayarı bozulmaz yeni* **TROPİK** *modeli gelmiştir*

• PHILCO • RADYOLARININ TÜRKİYE UMUM MÜMESSİLLİĞİ
• HELİOS • MÜESSESATI
İSTANBUL • GALATA • VOYVODA CAD. 124-126-128 • TEL.: HELİOŞ • TELEFON: 44616

Körting Radyosu

Dünyanın Melodisini tabii sesiyle dinleyin.

TÜRKİYE VEKİLİ: N. ERSES
İST. GALATA ZÜLFARÜS S. SESLİ HAN

Dökülen saçların en iyi ilâcı

Gür Saç

saç suyudur.

İmdat

Bir kaşe

NEOKALMİNA

Bu baş ağrısından kurtulayım!..

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen kıymeti
Lira Kr.

2010 00 Galatada Sultan Bayazit mahallesi Hisar dibi, namı diğer Mandıra sokağında eski ve yeni 22 sayılı kârgir hanenin tamamı.

2000 00 Beşiktaşta Yenimahallede İhlamur caddesinde eski 16 yeni 14 sayılı yarım kârgir ve kahvecibaşı konağı namile maruf hanenin tamamı.

1740 50 Galatada Sultan Bayazit mahallesinin Hisar dibi, namı diğer Mandıra sokağında eski ve yeni 24 sayılı hanenin tamamı.

Yukarıda yazılı gayri menkullerin mülkiyetleri peşin parayla on gün müddetle uzatılmıştır.

Kadıköy kazası tapu sicil muhafızlığından

Kadıköyünde eski Osmanağa, yeni İkbaliye mahallesinin eski Ulusuluk, yeni Hamiyet So. da eski 33 No. lı arsanın seksen hissede dört buçuk hissesi 24 Şubat 316 Ta. li Tapu sicillinde İbrahim oğlu Yusuf namına kayıtlı ise de ibraz edilen 1324 Ta. li Mahkemei şer'iye ilâmına göre Balçıklı Hüseyine satıldığı ve Hüseyinin 328 Ta. de vefatile veraseti karısı Fethiye ve kızı Ayşe Semihaya ve Fethiyenin dahi 335 Ta.de ölmesile kocası Mehmed ile kızı mezbure Ayşe Semihaya kaldığı ve mevzuubahs seksen hissede dört buçuk hisse için bir kısım arsa ayrılarak Hamiyet sokağından 24, 26, 28 numaraları alan üç tane ev yaptırmış olduğu iddiasile mevzuatı hazıra dairesinde müstakillen tescili istenildiğinden, 1515 No. lı kanun ve sureti tatbikini mübeyyin nizamname hükümleri tatbik edilecektir. Binaenaleyh 17/4/939 Pazartesi günü mahalline memur izamile tahkikat yaptırılacağından bir gûna alâkai tasarrufiye iddiasında bulunanlar varsa o gün oraya gidecek memurumuza ve yahut bu müddet içinde Sultanahmette Tapu dairesinde Kadıköy Tapu Sicil Muhafızlığına müracaat etmeleri ve vesaiki tasarrufiyelerini de birlikte getirmeleri ilân olunur. (16378)

İstanbul Ziraat Mektebi Satınlma Komisyonundan:

28/3/939 tarihinde yapılan açık eksiltmesine talip çıkmıyan mektebimizin 663 lira muhammen bedelli 1700 kilo kuzu eti ihtiyacı eksiltmesi 10 gün daha uzatılarak 7/4/939 cuma günü saat 11 bırakılmıştır. Eksiltme Beyoğlun da Singer apartımanında Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin belli saatten evvel Liseler muhasebeciliğine yatıracakları 49 lira 72 kuruş ilk teminat makbuzu ve diğer kanunî vesikalarla beraber eksiltme saatinde komisyona gelmeleri ve şartnameyi her gün adı geçen muhasebeden görüp öğrenmeleri. (2098)

YENİ EVLENECEKLERE

Sandalyalar, Karyolalar, Portmantolar
vesair her nevi ve şık mobilyalar
FABRİKA FİATINA SATILIYOR.